

Sytuacja w Solidarności - Str. 5

Niezależny
magazyn
dla każdego**ECHO TYGODNIA**

Nr 222 Toronto 22 - 28 stycznia 1987

Cena \$ 1

General napięty i sztywny Jan Paweł II jak zwykle odprezony i swobodny przegląda album z freskami z kaplicy Sykstyńskiej prezent dla gościa. Freski nie osłodziły chyba Jaruzelskiemu tego co musiał przeleć w Rzymie gdzie się nasłuchiwał wielu nieprzyjemnych rzeczy

RZYMSKIE KŁOPOTY**Hojne oferty**

Włoski dziennik komunistyczny *Unita* poinformował, że Jaruzelski zaofiarował w Watykanie przyznanie kościołowi w Polsce statusu prawnego, przyznanie osobowości prawnej akademii papieskiej w Polsce, uruchomienie Fundacji Rolnej i rozszerzenie składu Rady Konsultacyjnej

Rzecznik prasowy Stolicy Apostolskiej nie potwierdził tych informacji ani im nie zaprzeczył

Wieczorem 14 stycznia Jaruzelski zakończył wizytę we Włoszech

W Monte Cassino

Przed południem tego dnia przez ok 20 minut był na polskim cmentarzu wojennym w Monte Cassino. Po złożeniu wienca przy zniczu generał starannie omiął grob pochowanego o kilka kroków dalej dowódcy II Korpusu gen Władysław Andersa, choć dzień wcześniej, na rzymskim Kapitolu, mówił o walce za naszą i waszą wolność i przypominał jej przykłady

W Monte Cassino Jaruzelski wystąpił w generalskim mundurze. Ceremonii na cmentarzu towarzyszyły okrzyki stojących w pobliżu polskich uchodźców: *Niech żyje Solidarność! Niech żyje wolność!* itp. Uchodźcy stali też w liczbie co najmniej 100 wzdłuż trasy przejazdu generała

Po powrocie do Rzymu Jaruzelski spotkał się z przywódcami włoskich związków zawodowych. Jak powiedział potem sekretarz CISL Marini, trwało ono

ponad 2 godziny co świadczy, że łatwiej dogadać się z przemysłowcami w sprawach gospodarczych niż z działaczami ruchu robotniczego, domagającymi się swobód związkowych i mówiącymi tym samym językiem, co Solidarność

General się denerwował

W czasie spotkania Jaruzelski był zdenerwowany, jak zauważyli Włosi, zupełnie inny niż w czasie oficjalnych rozmów. Zarliwie bronił swego stanowiska, związkowcy zaś obstawali przy swoim. Na koniec generał zaproponował, by Włosi zwiazkowcy odwiedzili Polskę. Na to usłyszał, że najpierw Lech Wałęsa musi przyjechać do Włoch - od dawna jest zaproszony - następnie musi znow działać Solidarność. Tylko wówczas Włosi będą gotowi przybyć do Warszawy i ewentualnie spotkać się też z OPZZ (rezimowe zwiazki w PRL). Rozmowa była szczerą, ale pełną napięcia i zdenerwowania

Jak poinformował w specjalnej korespondencji z Rzymu dla *New York Times'a* Roberto Suro, przywódca trzech głównych włoskich związków zawodowych w rozmowie z Jaruzelskim zaprotestowali też przeciw dyskryminowaniu pracowników nie należących do rezimowych związków w PRL

Jeden z włoskich przywódców związkowych obecnych na spotkaniu określił go jako "bardzo jasne, szczerze i twarde"

Giorgio Benvenuto, przywódca UIL, federacji związkowej blisko związanej z partią socjalistyczną oświadczył: "Powiedzieliśmy Jaruzelskiemu to, czego nie chciał słuchać z ust Lecha Wałęsy"

Ciąg dalszy str 4

**WSPÓLNE DZIAŁANIA
OPOZYCJI
WE WSCHODNIEJ EUROPIE**

Warszawski korespondent *New York Times'a* Michael T. Kaufman depekuje

Rosnie liczba i nasilenie kontaktów między politycznymi dysydentami różnych krajów wschodniej Europy: Polacy, Czesi i Słowacy, Węgrzy, Niemcy z NRD a nawet garstka Rumunów wymieniają poglądy i wspólnie podpisują apele

W listopadzie przeszło stu dysydentów z pięciu krajów bloku sowieckiego podpisało tzw. **Deklarację Budapesztenską**, która stwierdza, że Powstanie Węgierskie z 1956 roku jest wspólnym dziedzictwem i wspólnym natchnieniem. Następnie wspólnie przedstawiono również ważny dokument wiedeńskiej konferencji w sprawie bezpieczeństwa i współpracy w Europie. Dokument stwierdza, że obywatele każdego kraju powinni mieć prawo do swobodnego organizowania się zarówno dla walki o pokój jak i w obronie środowiska naturalnego, interesów pracowniczych, czy przeciw przymusowi służby wojskowej. Dokument podpisali działacze ruchów obrony praw człowieka z Europy środkowej wraz z przedstawicielami zachodnioeuropejskich ruchów pokojowych

Niektórzy wschodnioeuropejscy dysydenci nawiązali luźne, nie w pełni zadowalające kontakty z zachodnioeuropejskimi ugrupowaniami pokojowymi. Większość wschodnioeuropejskich działaczy akcentuje sprawę praw człowieka i często ledwo tylko toleruje strategię rozbrojenia, którą propagują grupy zachodnie. Ale dla działaczy ze wschodniej Europy te kontakty z grupami zachodnimi, na które skierowana jest sowiecka propaganda, dają pewną ochronę przed prześladowaniem ze strony władz

ZIMNO I CZĘSTO CIEMNO

15 stycznia agencje podały, że w Czechosłowacji na skutek silnych mrozów wyległy stada wilków, na drogach spotyka się także stada wygłodniałych saren. Największe opady sniegu wystąpiły na Słowacji

Na skutek warunków atmosferycznych w górach, na Słowacji, przerwana została komunikacja kolejowa między Warszawą a Budapesztem. Do Warszawy nie dotarł 13 stycznia pociąg pospieszny z Budapesztu. Wiele wiosek na Słowacji i na zachodzie Węgier zostało odciętych od świata

Na trasie od Budapesztu do zachodniej granicy sowieckie czołgi weszły do akcji, ratując 150 osób z zarytych w śniegu aut. W samochodach wiezono zamrożonych kierowców, których liczbę określono na 6 do 8 osób

Warszawa, 15 stycznia. Spotykający się Polacy nie witają się słowami *jak ci idzie, co stychac*, ale pytaniem *ile jest?* to znaczy ile jest stopni mrozu

Siarczyście mrozy wyziębiły mieszkania, szkoły, urzędy. 30-stopniowy mróz

Obie inicjatywy, budapesztenska i wiedeńska, wymagały sprawnej organizacji co odzwierciedlało nasilające się, choć nadal przeważnie spontaniczne kontakty

Janusz Onyszkiewicz, polski matematyk i b. rzecznik prasowy Solidarności, mówi: "Jest pewne, że nastąpiła zmiana psychologiczna, zawsze istniała wola współpracy poprzez granice, ale techniczne możliwości pozostawały w tyle". Teraz, częściowo dzięki bezpośrednim połączeniom telefonicznym oraz kontaktom poprzez przychylnych działaczy zachodnich, kontakty się mnożą. Przyczyniło się też do tego to, że w okresie Solidarności Polacy pokazali, że pokojowy protest jest rzeczą możliwą

Podziemni wydawcy w Polsce drukują tłumaczenia prac dysydentów sowieckich, węgierskich, a zwłaszcza czeskich i słowackich. W Czechosłowacji wydawcy podziemni, działający na mniejszą skalę, publikują polskie książki w tłumaczeniach. Podziemni wydawcy z Węgier przyjeżdżają do Polski, by zapoznać się z metodami produkcji i kolportażu podziemnych druków, stosowanymi przez polskich kolegów

W podwarszawskim kościele obchodzono 30 rocznicę Powstania Węgierskiego, z udziałem 500 osób - więcej, niż liczba osób, którym udało się z tej okazji demonstrować publicznie w Budapeszcie. W podziemiu wydano z okazji rocznicy poezję w obu językach, polskim i węgierskim. Odślonięto dwujęzyczną tablicę pamiątkową ku czci zabitych i rannych w walce z sowieckimi czołgami

Dokonczenie str 5

wyrządził poważne zakłócenia w komunikacji miejskiej Krakowa. W woj. krosnienkim było 31 stopni. Zasypany śniegiem sięgały tam 2 metrów

Z powodu niesprawnych lokomotyw 13 stycznia nie wyjechał w porę zaden pociąg z Olsztyna. Nadal daje się we znaki zlodowaciały śnieg pokrywający ulice wielu miast. Chodniki są śliskie, ludzie łamią nogi

Mimo zabiegów władz, wyniki walki z żywiołem są raczej znikome. W Warszawie zimie poddał się co trzeci sklep, na skutek awarii ogrzewania lub choroby personelu

Najgorzej wygląda sytuacja w białostockim, na Suwalszczyźnie i w woj. łomżyńskim i elbląskim

Wtorek, 20 stycznia. Mimo ustąpienia mrozu, zima nadal stwarza poważne problemy w niektórych krajach Europy Wschodniej. W Bułgarii wiele wsi pozbawionych jest nadal prądu i wody

Załamanie się systemu ciepłowniczego w stolicy Tadżykistanu Duszanbe

Dokonczenie str 5

● **Mudzahedin odrzucają ofertę zawieszenia broni** Partyzanci afgańscy odrzucili złożoną przez reżym kabilski ofertę rozejmu. Odrzucając pokój z mordercami, podkreślili oni że wojna będzie kontynuowana tak długo jak długo w Afganistanie będzie sprawował władzę marionetkowy rząd prosowiecki oraz dopoty dopokąd będą w Afganistanie wojska sowieckie. Przy wodzu komunistów afgańskich Najib określił nieprzystąpienie przez mudzahedinów do rozejmu jako zbrodnię przeciwko narodowi i podkreślił że wojska sowieckie pozostaną w Afganistanie dotąd dokąd będzie trwała w nim wojna.

● **Ustąpienie sekretarza generalnego chińskiej partii komunistycznej**

Hu Yaobang, 71

Przed rezygnacją Hu Yaobang sekretarz generalny chińskiej partii komunistycznej złożył samokrytykę i przyznał że popełnił błędy w stanowisku jakie zajął wobec demonstracji studenckich i krytyk intelektualistów wobec ustroju.

Deng Xiaoping, 82

Według źródeł dobrze poinformowanych Hu został zmuszony do dymisji przez przywódcę Chin 82 let

nego Deng Xiaopinga który postanowił ukroczyć nastroje prozachodnie i ten denie kapitalistyczne.

Zhao Ziyang, 67

Premier ChRL 67 letni Zhao Ziyang został tymczasowo sekretarzem generalnym partii.

● **Głodówka sowieckich dysydentów** Walery Senderow i Siergiej Grigorjants dwaj dysydenci więzieni w Chrystopolu podjęli strajk głodowy zainicjowany przez Anatolija Marczenkę który zmarł w dniu 8 grudnia ubiegłego roku. Senderow i Grigorjants zostali skazani na siedem i pięć lat więzienia za "uprawianie propagandy". Podjęli oni głodówkę aby kontynuować walkę Marczenki o amnestię dla więźniów politycznych w Związku Sowieckim.

● **Prawie 100 tys. nowych azylantów w RFN** Ministerstwo Spraw Wewnętrznych podało że w 1986 roku o azyl polityczny w RFN wystąpiło 99 650 osób. O 35 proc. większa niż w 1985 roku liczba przybyszów przyczyniła się do trudności w funkcjonowaniu służb socjalnych państwa jak też doprowadziła do kilku incydentów na tle rasowym.

Minister Spraw Wewnętrznych Friedrich Zimmerman raz jeszcze wezwał do zmiany konstytucji RFN w zakresie prawa azylowego które jego zdaniem jest zbyt liberalne. Tylko 15,9 proc. ubiegających się o azyl było rzeczywistymi ofiarami prześladowania politycznych. Najwięcej podano o azyl złożyli Iranczyści (21 700), Polacy (11 000) i Litwini (również 11 000).

● **Papież spotka się z gen. Pinochetem** W Watykanie podano że Jan Paweł II spotka się podczas wiosennej

podroży po Ameryce Południowej z prezydentem Chile generałem Augusto Pinochetem. Na początku stycznia Pinochet oświadczył iż pozwoli większości uchodźców politycznych na powrót do kraju. Posunięcie to łącznie jest z wizytą Papieża który odwiedzi Chile w dniach 1-6 maja. Południowoamerykańska podroź Ojca Świętego rozpocznie się 31 marca.

● **Zmarł najstarszy kardynał** W Rzymie zmarł w wieku 95 lat kardynał Pietro Parente najstarszy członek kolegium kardynalskiego. Kardynał Parente pochodził z południowych Włoch. Święcenia kapłanskie otrzymał w 1916 r. Od 1955 r. był biskupem a kapelusze kardynalski otrzymał w 1967 r. W Wigilię złożonego smiertelną chorobą kardynała odwiedził Papież Jan Paweł II.

● **Obozy koncentracyjne w NRD** Na przedwyborczym spotkaniu w Dortmundzie kanclerz RFN Helmut Kohl oskarżył wschodniemiecki reżim o przetrzymywanie w obozach koncentracyjnych ponad 2000 przeciwników systemu. Zarówno socjaldemokraci jak i zieloni zarzucili kanclerzowi że antyenerdowska kampania ma służyć w pozyskaniu prawicowych wyborców na rzecz rządzącej obecnie koalicji Partii Wolnych Demokratów uważa zaś że oskarżenie pod adresem komunistów pogorszy stosunki z drugim państwem niemieckim i wzywa Kohla do wycofania oskarżenia. Rzecznik rządu w Bonn Friedhelm Ost stanął w obronie Kanclerza twierdząc że znany z okresu Niemiec hitlerowskich termin obozy koncentracyjne używany jest przez enerdownskich więźniów politycznych i obowiązuje wszędzie w bloku wschodnim. W Berlinie Wschodnim wydano oficjalnie 5 czo punktowe demanty twierdząc że w NRD nie ma

obozów koncentracyjnych a jedyni więźniowie polityczni to Niemcy z RFN złapani na szpiegostwie.

● **Sprzeczne doniesienia z frontu iracko irańskiego** Nadal toczą się krwawe walki w południowym Iraku. Iran rozpoczął ofensywę 9 stycznia br. w rejonie przesmyku wodnego Shatt al Arab i według komunikatów wojennych Teheranu wojska irańskie wkroczyły do zdobycia 1 milionową Basrę drugie co do wielkości miasto Iraku. Według komunikatów wojennych Bagdadu ofensywa irańska została odparta wrog poniosł olbrzymie straty a Basrę nie zagraża żadne niebezpieczeństwo. Obydwie strony atakują obiekty cywilne.

Iran zbombardował stolicę Iraku Bagdad a samoloty irackie dokonały nalotów na kilka miast irańskich. Za chodniemiecka gazeta Der Spiegel podała że w przypadku zdobycia przez Iran Basry Stany Zjednoczone włączą do wojny własne oddziały w celu powstrzymania ofensywy irańskiej. Pentagon stanowczo odciął się od tej opinii.

● **Wzrost rent i emerytur w USA** Nowy 1987 rok przyniesie wszystkim osobom otrzymującym emeryturę Social Security 1,3 procentową podwyżkę pobieranej sumy pieniędzy. O tyle właśnie wzrosły w ostatnim roku koszty utrzymania w USA. Przeciętna emerytura wzrosła w bieżącym roku o \$6 miesięcznie i wyniesie \$ 488 natomiast średnia emerytura pobierana przez małżonka wzrosła o \$ 11 i osiągnie sumę \$ 833 na miesiąc. Emeryci młodszy niż 65 lat mają prawo bez utraty swej emerytury rocznie zarobić do \$ 6 000 w wieku między 65 a 69 rokiem życia emeryci mają prawo zarobić do \$ 8 160 natomiast osoby powyżej 70 roku życia mogą zarobić dowolną sumę pieniędzy bez obaw o utratę emerytury Social Security. Także ponad 4 miliony osób chorych lub upośledzonych pobierających rentę inwalidzką otrzyma 1,3 procentową podwyżkę wypłacanych sum. Przeciętna renta inwalidzka wzrosła więc o \$ 4 i wyniesie \$ 340 na miesiąc.

● **Centralne Biuro Statystyczne w ZSSR podało, że zbiory zboż w 1985 roku wyniosły 191,6 mln ton.** Jest to znacznie poniżej planu, który zakładał zbiory w wysokości 239 mln ton. Od przeszło 7 lat wyniki sowieckiego rolnictwa są bardzo marne, znacznie odbiegając od planistycznych przewidywań oraz potrzeb. Według sowieckiego biura politycznego zbiory zboż w br. mają jedynie nieznacznie odbiegać od planu. Jednak nadal Związek Sowiecki nie będzie w stanie zaspokoić swych potrzeb i podobnie jak od wielu lat będzie musiał importować miliony ton zboża.

PALI SIĘ

Ubiegłotygodniowy pożar sowieckiego konsulatu w Montrealu potwierdził, że Sowieci nadal z poświęceniem oddają się najstarszemu zawodowi świata - szpiegowaniu (nie, prostytutka była potem).

To dlatego, że chronili montrealiński konsul jako placówkę szpiegowską, a nie po prostu jako budynek, to nie oni wezwali straż pożarną, tylko sąsiedzi z naprzeciwka, a gdy ta przyjechała, z wielką walecznością bronili dostępu strażakom do ognia, chociaż bez broni maszynowej trzeba przyznać, a więc nie tak jak Kubanczyki podczas pożaru swej montrealińskiej misji handlowej w 1972 roku. Gdy jednak po kwadransie zlegli pod naporem przeważających sił antyogniowych i kilku strażakom udało się trysnąć na ogień od środka, znalazło się natychmiast tak wielu aniołów stróżów, że strażacy kornie sikali w miejsca dozwolone, skądinąd stanowiące znikomy procent objętego pożarem obszaru.

W tym czasie najbardziej zaufana część towarzyszy niszczyła tajne dokumenty, inna zaś wynosiła "cos" skrytymi tunelami do samochodów, a dwie panie reporterki - All News Radio i CBC (rzecznik jasna!) nazwały to tkwienie wśród ognia niezwykłym aktem oddania i lojalności wobec pracodawcy.

W końcu więc ogień strawił cały budynek, straty wstęp-

nie oszacowano na 2-3 miliony dolarów, ale w nieporządku ręce nie wpadł ani jeden dokument, który pokazałby, że konsulat w Montrealu, jest nie tylko osrodkiem koordynacji szpiegowskiej dla państw bloku sowieckiego takich jak Polska, Czechosłowacja, NRD, Węgry, Bułgaria, Kuba, Nikaragua, bądź, że do szpiegowskiej siatki sowieckiej na terenie Kanady należą tacy to a tacy agenci.

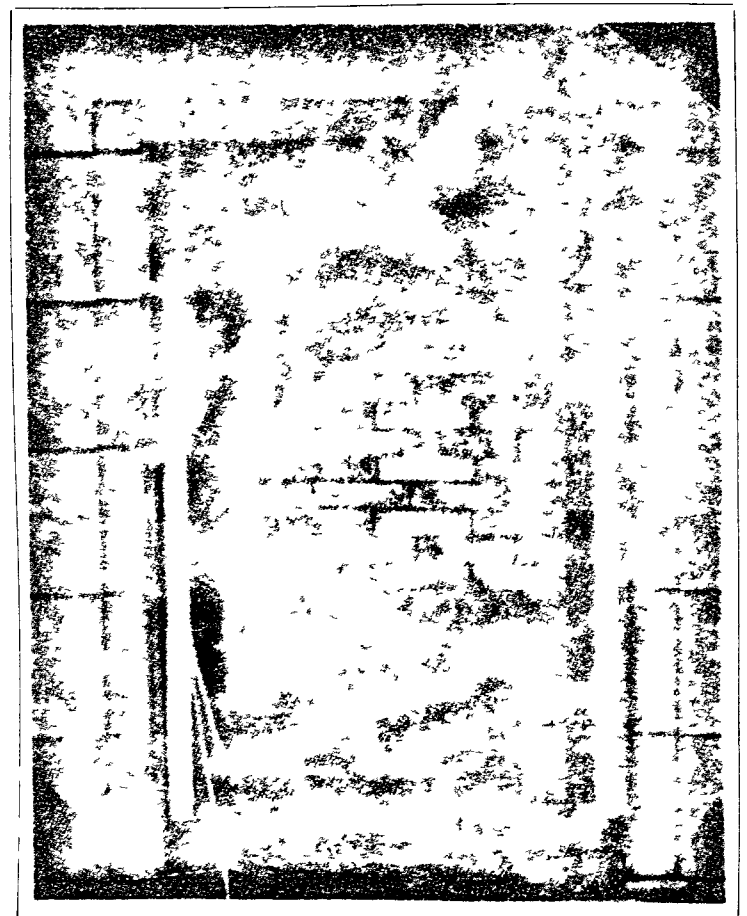
Nie obeszło się jednak bez wpadki, bowiem cały kraj, a za pośrednictwem kanadyjskiej telewizji cały wolny świat mógł zobaczyć na własne oczy jak zżabyte przez strumień wody szyby i zniszczone zasłony w oknie

wyłania się ściana-mur, tj. widoczna część tzw. wewnętrznej pokoju (pokoju w pokoju), wyizolowanego ołowiem i innymi materiałami, zabezpieczającymi przed podsłuchem.

Jesli ktos jeszcze wierzy w reformę Gorbaczowa, w tzw. otwartosc, to to zamurowane okno jest najlepszą odpowiedzią. Tak jak zagraniczne służby sowieckie będące nadal służbami szpiegowania.

Pozar sowieckiego konsulatu był z pewnością niezłą komedią. Tylko czym kosztem się bawimy? Sowieciom spaliła się misja szpiegowska, nam dzięki takim misjom pali się grunt pod nogami.

SWIATOWIT

ECHO TYGODNIA
WYDAJĄ I REDAGUJĄ
JACEK ADOLF I GRAŻYNA FARMUS

Adres do wysyłki korespondencji ogłoszeń płatności rachunków zamówień prenumerat
862 Tandridge Crescent, REXDALE, ONT M9W 2P2
TEL. 743 - 5706 w godz. 10 - 3 po poł.
766 - 3774

ADVERTISEMENTS
● Display ads \$ 7 column inch ● Full page \$ 700 half page \$ 400
● Classified ads \$ 4 (up to 25 words) 5+ each additional word
● Box \$ 1.50 each issue

Redakcja zastrzega sobie prawo do zmian i skrótów w nadesłanych listach i manuskryptach
Prenumerata półroczna \$ 25 roczna \$ 50

Na powrót z Watykanu

Tonący brzytwy się chwyta. Dla szefa komunistycznego państwa szukanie oparcia u głowy katolickiego Kościoła jest nie tylko kompromitacją, nie tylko publicznym przyznaniem, że ani ideologia ani policja nie dają mu dostatecznej pewności siebie, ale jest także krokiem w kierunku smietnika historii. Widocznie Jaruzelski działał w przekonaniu, że nie było innego wyjścia. To dobrze.

Władza w PRL jest więc słaba. Natomiast marzące, coraz bardziej wycienzone społeczeństwo jest na tyle silne, by tej władzy stopniowo odbierać kontrolę, lub ją chociaż ograniczać, w rozmaitszych dziedzinach życia duchowego i materialnego.

Proces ten zaczął się na dobre kilkanaście lat temu, rozpalili się pożarem w 1980, stan wojenny pożaru nie ugasił a tylko zdmuchnął płomień z powierzchni. Pod stopami Jaruzelskiego, płytko pod ziemią, pełznie zar i zamienia w popiół to, co zostało z korzeni PRL. Jesli Jaruzelski ma nadzieję, że pomoże na to święcona woda, to się grubo myli.

Jacek Adolf

KONTROWERSJE DZIECIĘCA KRUCJATA POKOJU

Nasze kochane media wzruszyły nas kolejną umoralniającą opowieścią na temat bohaterskich dzieci z Montrealu występujących z "oddolną" krucjatą na rzecz pokoju (CBC The Journal początek stycznia)

Oto czwórka montrealskich nastolatków postanawia przerwać na rok naukę w szkole aby rozpocząć grassroots kampanię przeciwko wycięciu broni

Ale już zaraz dowiadujemy się że sponsorami są Canadian Institute for International Peace and Security (\$ 5000) oraz bliżej niezidentyfikowane ruchy pokojowe Wspomniany Instytut to spuścizna odchodzącego na emeryturę międzynarodowego peacemakera Pierre E Trudeau

Dziennikarz przedstawia bohaterów jako przyszłych przywódców duchowych Kanady Dowiadujemy się że intencją peaceników jest nawieście 300 kanadyjskich szkół i spotkać z ok 300 000 rzeszą licealistów CBC pokazuje migawki z jednego z takich spotkań Widzimy fragmenty filmu If you love this planet Nuclear horror obliczony na przestraszenie pokoj miłujących nastolatków

Następny numer występu peaceników to symboliczna opowieść o dwóch zanurzonych po biodra w benzynie przeciwnikach Ani słowa o przedmiocie sporu Nieważny Strasz się wzajemnie zapalonymi zapalkami Jedna dziesięć sto tysięcy zapalek Nasi bohaterowie epatują młodocianą salę bez sensu eskalacji zbrojeni Ktożby wnikał w takie rzeczy jak przyczyny konfliktu Stara strategia peaceników

Jerzy Lechita POPARCIE Z KANADY DLA PREZ. REAGANA

Sensacyjna afery nie ma końca i staje się jasne jak na dłoni że była dobrze przygotowanym pretekstem do dalszych rewelacyjnych enuncjacji środków masowego przekazu które tę sprawę rozdmuchały na miarę naby większego skandalu Perfidny atak na prez Reagana oraz na jego najbliższych współpracowników nie ma końca i z każdym dniem baczną obserwator może z łatwością skonstatować że scenariusz krypto komunistycznego spisku ma nie tylko dobrego reżysera ale i doskonałych realizatorów wizji i dźwięku publicysty jak i bezczelnej w kłamstwach odwagi Uważne czytanie ogłędane dzienników telewizyjnych a w szczególności magazynu politycznego zwanego Journal na stacji ogólnokanadyjskiej CBC jak na ironię opłacaną przez przeciętnego Kanadyjczyka daje potwierdzenie prawdy i tylko prawdziwej nieuczciwości dziennikarskiej zespołów redakcyjnych W zaprzęgu do karety Kremla można zauważyć takie pegazy jak New York Times Washington Post zachodnio niemiecki "Der Spiegel" kanadyjskie Toronto Star czy The Globe and Mail" następnie telewizyjne ABC NBC etc Kareta więc ma liczny zaprzęg z dobrą Moskwa i Nowego Jorku finansjerską i tylko prosiliby się zobaczyć w roli kuczera samego mistrza fałszu i obłudę króla perfidnej gry i propagandy samego dr Goebbelsa I co wcale nie dziwi nie zmieniły się również rekwiizyty w tej soc faszystowskiej scenarii Nawet kolory krawatów prezenterów telewizyjnych czy roznych liberalnych przywódców

Za niecałe dwa lata w Kanadzie i w Stanach Zjednoczonych Ameryki społeczeństwa obu tych krajów przystąpią do wyboru nowych członków Parlamentu i Kongresu a tym samym i do

postawie Sowietów i Amerykanów na równi

Kolejna scenka to lekcja nt Stars Wars I znowu plastyczny obraz Dwojka ludzi z jakiegoś powodu sobie nieprzychylnych Mają pistolety Jedna strona buduje potężny mur z małą dziurką przez którą może strzelac i zabic bezsilnego oponenta który może tylko strzelac zabic nie może Tym razem argumentacja idzie dalej Amerykanin jest agresorem Sowietu ofiarą Niewinną jak dziewczyna Powtorzmy więc za Kisielcem z Tygodnika Powszechnego a cierpliwą publika wciąż tyka i tyka

Na koniec w ZMP owskim stylu peacenicy wzywają do wysyłania listów do Mulrony (za darmo) i kierowania pokojowych petycji do posłów w Parlamencie Kalkulują wysłanie listów przez 300 osób obecnych na sali sprawi wrażenie opinii 6000 osób

Po spotkaniu w szkole piękne chwile z miejscowymi peacenikami Następnie station wagon wraca do Montrealu na przerwę świąteczną Pada pochwalny komentarz nie próbując ocalić świata próbują tylko ochronić go przed wybuchem

Coż więc CBC daje naszej młodzieży gotowy budujący wzor do naśladowania Szkoła tylko że wszystkie wystąpienia młodocianych bohaterów są tak starannie wyreżyserowane i manipulowane z zewnątrz przez dorosłych Dorosłych z NDP i sprzymierzonych z nimi dorosłych peaceników Czy wiedzą o tym dyrektorzy szkół zapraszających naszych misjonarzy I czy rodzice mieli coś na ten temat do powiedzenia? Czy w ogóle wiedzieli? Ale to tylko na marginesie

XIX wieczny niemiecki strateg wojskowy Clausewitz pisał Wojna jest kontynuacją aktywności politycznej przy pomocy innych środków Coż zrobił Lenin i jego sukcesorzy z doktryną Clausewitz? Postawili ją na głowie uznając (i wcielając w życie) politykę jak również siły wojskowe zasoby ekonomiczne oraz ideologię jako sro-

wyboru nowej władzy Może być więc nowy Premier i nowy Prezydent Kwestia tylko i to już dzisiaj kto to będzie i jaki przyjmie kurs polityczny Czy kurs liberalno demokratyczny a więc dialogu z imperialistyczną Moskwą czy też kurs konserwatywny a więc zachowawczy obronny przed zakusami sowieckiego systemu totalitarnego

Dzisiaj wiemy dokładnie że są siły w wolnym świecie a już w szczególności na kontynencie Północnej Ameryki które robią wszystko aby imperium się nie upadło ale rozszerzyło się i opanowało cały świat To imperium nawet się finansuje Nowe finansowe zastrzyki wzmacniają nieustający proces ideologiczno politycznej ekspansji i świat coraz bliżej imperialnego komunizmu Dzisiaj Moskwa jutro cały świat I to nie za pieniądze pana Solarza czy Cranstona ale za pieniądze antykomunistycznych podatników

Dlaczego o tym piszę już teraz na dwa lata przed wyborami? Po prostu aby sprowokować już teraz odpowiedź nie refleksję bo potem będzie na pewno za późno Komuchy nie śpią i mają przygotowane już nowe konie do nowej kibitki Konie Nowych Demokratów (?) z liderem Edem Broadbentem w Kanadzie czy Cranstonem i Solarzem w USA Ich determinacja jest stała dialektyczna i pełna międzynarodowych celów nie zmieniającej się doktryny

Na szczęście jest liczna grupa ludzi która nie tylko się nie poddaje ale ku wściekłości czerwonych się zwiększa I to zarówno w całej Kanadzie jak i w USA I tak też jest w dalekim Edmonton gdzie w czasie spotkania sympatyków i członków SPM POMOST odczytano list do prez Reagana i pulku O Northa z wyrazami uznania i sympatii za ich poparcie dla ruchów wolnościowych i niepodległościowych walczących z komunistyczną tyranią List wraz z tymi którzy mieli i okazję podpiąć przed Kosciółcem uzyskał kilkadziesiąt podpisów i został wysłany do wiadomości Kongresu USA za pośrednictwem kongressmana R Dornana

dek prowadzenia wojny To wojna była dla nich ideą wiodącą I nic się w tym zakresie nie zmieniło Zmieniły się tylko pozory Jednakże w końcu XX wieku prowadzenie polityki metodą w której wojna jest jednym z możliwych środków oznaczaloby jak wiemy za głądę cywilizacji Wojna przestała być jedną z opcji Zatem pokój? I tutaj pojawia się kwestia definicji p o k o j u Problem coraz to nowych akceptacji jego zmieniających się granic

Dotychczasowa nuklearna przewaga Stanów Zjednoczonych która po II wojnie światowej była niezastąpionym czynnikiem odstraszającym Związek Sowiecki przed napadem na Europę Zachodnią już nie istnieje W tym samym tylko okresie byliśmy świadkami około 140 bitew i wojen Zarówno tych lokalnych toczonych o skrawek terytorium wokoło religii lub przeciwko znieprawdzonego tyranom Jak i tych w których już bardzo blisko sierały się interesy obu supermocarstw Powstaje sytuacja w której lada wystrzał ze strzelby rebelianta może być słyszalny na całym świecie

Wielu dzisiaj głosi potrzebę pokoju Abstrakcyjnego pokoju Nie wchodzić tutaj bliżej w motywów osob czy państw głoszących taką ideę należy podkreślić że idealny pokój nie znajduje precedensu w historii świata Świata w którym ciągle utrzymują się i przenikają konflikty ludzi Świata w którym ze względu na naturę człowieka idealny pokój można odnaleźć tylko w dwóch miejscach w grobie i na papierze Zatem pokój nie jest intencjonalnym bytem kończącym konflikt lecz raczej sposobem życia z konfliktem

Większość przeszkód na drodze do

realnego pokoju jest wynikiem ekspansjonistycznej polityki Związku Sowieckiego Ale są również i na Zachodzie tacy których obstrukcyjne działania wymierzone przeciwko stabilności demokratycznych systemów oraz realizacji wolności obywatelskich każą śledzić ich poczynania z nieustającą uwagą Są zawsze widoczni Raz jako pacyfisci Innym razem jako ruchy pokojowe Kiedy indziej jako obrońcy środowiska zwyczajnego obywatela (ordinary Canadian) czy też mas pracujących Przemawia przez nich patriotyzm (zwykle w formie antyamerikanizmu) Dzieli się na dwie grupy Pierwszych których motyw i powiązania są jasne działają intencjonalnie Druga grupa to ci których skutki są nieumyślne I ta grupa jest daleko bardziej groźna Lenin choć w pełni świadom jak pomocni jego celom mogą być naiwniacy z Zachodu nazywał ich użytecznymi idiotami To właśnie ci ostatni bardziej przez ignorancję niż zaprogramowanie udzielają na serio załośnie upraszczających odpowiedzi na nawet najbardziej skomplikowane problemy Do konywana przez nich analiza sytuacji jest częstokroć ograniczona do hasła na t-shirtcie lub zdżeraku np You can't hug your kids with nuclear arms czy Make love not war Większość tych nonsensów jest nieszkodliwa Niestety nie wszyscy oni zajmują się tylko maszerowaniem i trąbieniem klaksonami dla pokoju Niektorzy uczą w uniwersytetach inni piszą w gazetach jeszcze inni panują w telewizji

I stąd już krok tylko jeden do dowodu społeczno politycznego naszej stylizowanej na autentyczną grupy dziecięcych peaceników z Montrealu i jej

ogólnokanadyjskiej krucjaty

Mit dotyczący disarmament oparty jest na logicznym sofizmacie że intencje człowieka utożsamiane są z możliwością ich realizacji Liderzy ruchów pokojowych wykrzykują jedno głośnie że największym złem świata jest wycięcie broni Wierzą że to raczej istnienie broni wywołuje wojnę a nie napięcia polityczne które prowadzą do ich użycia Ze względu więc na to fundamentalne niezrozumienie ich najlepsze nadzieje na pokój są po prostu receptą na międzynarodową tragedię Brezniew mówił w kontekście pojęcia "pokój" 'to nie ogranicza naszego programu ekspansji (komunistycznej przyp aut)

Jesli chcemy więc osiągnąć jakikolwiek postęp w kierunku rzeczywistego pokoju musimy zaakceptować fakt że wojna jest wynikiem nierozwiązanych różnic politycznych nie zaś wynika z faktu obecnosci broni Prowadzenie rozmów rozbrojeniowych bez rozwiązywania problemów spornych byłoby przykładem leczenia symptomu z pozwoleniem źródła choroby rozwinąć swoją śmiertelną akcję

Jedyną pewną drogą do uniknięcia nuklearnego holokaustu byłoby wyeliminowanie wszystkich broni jądrowych Ale całkowite rozbrojenie nuklearne jest praktycznie niemożliwe Powodem jest prostota broni nuklearnych Podstawy ich fizyki są powszechnie znane i rozumiane tak przez rządzących jak i przez terrorystów a nawet przez początkujących studentów Natomiasz materiały do ich produkcji są w zasięgu każdego nowoczesnego państwa

T W PRUS

DOBRA WIADOMOŚĆ

Canada Pension Plan

UDOSKONALONY

od 1 stycznia 1987

Z dniem 1 stycznia 1987 Canada Pension Plan zostaje zmieniony Zmiany dadzą mu solidne długofalowe podstawy finansowe

Jesli ważne by wiedzieć jakie świadczenia można uzyskać w ramach Canada Pension Plan Zapewniamy bowiem pracownikowi oraz jego rodzinie podstawowe dochody po przejściu na emeryturę w chorobie a rodzinie po jego śmierci Trzeba jednak będzie się zwrócić o przyznanie świadczeń kiedy się sady ze jest się do nich uprawionym

Finansowanie lepszego jutra

Nowe metody finansowania sprawą, że CPP będzie zabezpieczony lepiej niż kiedykolwiek

Obecnie pracownik i pracodawca wpłacają składki wynoszące po 1,8% zarobków pracownika, do określonej górnej granicy składek Do roku 1991 składki będą teraz rosły o 0,2% a następnie do roku 2011 o 0,15% rocznie Maksymalna składka wzrosnie w 1987 o około \$27

Szersze możliwości na okres emerytury

Po 1 stycznia będzie można pobierać emeryturę CPP pension już w wieku 60 lat Możliwe będzie otrzymywanie tej emerytury nawet jeśli się nie przestało całkiem pracować

Kto zacznie pobierać emeryturę przed 65 rokiem życia ten będzie otrzymywał mniej bo zapłacił mniej składek i będzie pobierał emeryturę dłużej

Jesli zaś ktoś zdecyduje się zacząć pobierać emeryturę w wieku powyżej 65 lat (do lat 70) to miesięczne będzie otrzymywał więcej

Normalna emerytura będzie się naliczała w miesiąc po ukończeniu 65 roku życia Za każdy miesiąc który upłyne

Ze nastąpić także w przypadku separacji małżonków lub osób żyjących bez ślubu.

Wspólna emerytura

Po otrzymaniu emerytury - CPP retirement pensions - małżonkowie, którzy wspólnie zaoszczędzili na emeryturę będą mogli na życzenie jednego z nich, otrzymywać emeryturę wspólnie

Dodatkowe wypłaty dla dzieci pozostających na utrzymaniu

Poprzednio dzieci pozostające na utrzymaniu rodziców miały prawo, do jednej tylko renty w jednej wysokości nawet wtedy kiedy oboje rodzice przed śmiercią lub inwalidztwem płacili składki CPP

Obecnie w przypadku śmierci lub inwalidztwa obojga rodziców którzy płacili składki dzieci będą miały prawo do renty w podwójnej wysokości.

Lepsze "Combined" benefits

Wszyscy jesteśmy odpowiedzialni za materialne zabezpieczenie przyszłości Nowy Canada Pension Plan daje nam solidniejsze podstawy Fundament jest solidny od nas zależy co na nim zbudujemy

Nigdy nie jest ani za wcześnie ani za późno by zacząć troszczyć się o swą przyszłość Mam nadzieję, że zaczniecie dziś

Może się okazać że dla zrozumienia tych zmian potrzebne będą dalsze informacje Aby otrzymać broszury dotyczące Canada Pension Plan proszę wypełnić poniższy kupon i wysłać na adres.

Canada Pension Plan

Changing for the better.

Find out.

Health and Welfare Canada

Santé et Bien-être social Canada

CPP-INFO
P O Box 5400
Postal Station "D"
Scarborough, Ontario
M1R 5E8

Canada

Name _____

Address _____

City _____

Province _____

Postal Code _____ 03

Retirement Pension

Disability Pension

Death & Survivor Benefits

Pension Credit Splitting

Flexible Retirement

Financing your CPP

JARUZELSKI

Ciąg dalszy ze str. 1

Włoscy związkowcy zwrócili się do Jaruzelskiego, by pozwolił Wałęsie na odwołanie Włoch na ich zaproszenie. W ubiegłym roku nie wypuszczono Wałęsy na konferencję we Włoszech.

Korespondent podkreśla, że władze PRL zgodziły się na spotkanie Jaruzelskiego dopiero po osobistej interwencji premiera Craxi, który poparł to żądanie związkowców.

"I my popełniliśmy pewne grzechy"

Włoską wizytę zakończyła konferencja prasowa Jaruzelskiego.

Zdaniem generała, stosunki polsko-włoskie powinny być wzorowe, spotkanie z Ojcem Świętym w Watykanie było obiecujące i niezmiernie ważne, co do miejsca Polski w świecie, to pożądanym byłby jednak powrót do połowy lat 70-tych, stosunki z Kościołem są poprawne, a fakt, że zna się on osobiście z prymasem Glempem ma być na to najlepszym dowodem.

W sprawach religii nie liczy się dzisiaj w PRL, co myślał o niej Marks czy Lenin, oświadczył Jaruzelski. Zamiast o teorii mowy o życiu. Przyznał, że w tej dziedzinie "i my popełniliśmy pewne grzechy".

Najważniejszym jest, zdaniem generała, walka o pokój, w której wszyscy powinni się zjednoczyć, ludzie różnych przekonań i wyznaw Najlepszym przykładem, powiedział szef polskiej partii i państwa, jest tu dla wszystkich działalność Papieża Jana Pawła II.

Ogólnie wizytę we Włoszech uważa Jaruzelski za udaną i pozytywną.

Na konferencji prasowej Jaruzelski stwierdził, że związki zawodowe w Polsce już są wolne.

Powiedział też, że stosunki państwa z Kościołem rozwija się "w sposób prawidłowy", ale odmówił odpowiedzi na pytanie, czy rząd ma konkretne plany poprawienia tych stosunków. "Konferencja prasowa to nie konfesja", oświadczył generał.

O niewielkich, ale uporczywych protestach w czasie jego wizyty, Jaruzelski powiedział, że były to imprezy "folklorystyczne - nie polityczne nawet, ale groteskowe i teatralne".

Największa manifestacja przeciw Jaruzelskiemu odbyła się we wtorek 13 stycznia wieczorem, z udziałem ok. 2 tys. osób, wśród których było wielu polskich emigrantów. Pochód z zapalonymi świecami przeszedł przez śródmieście Rzymu.

Zadnych ustępstw w Watykanie

Jak pisze Roberto Suro w korespondencji z Rzymu dla *New York Times'a*, choć Jaruzelskiego przyjęto w Watykanie ciepło, ze wszystkimi honorami należnymi głowie państwa, to jednak nie udało mu się uzyskać zadnych ustępstw w kluczowej sprawie stosunków dyplomatycznych między Stolicą Apostolską a PRL.

Według funkcjonariuszy PRL jak i urzędników watykańskich, nawiązanie stosunków dyplomatycznych z Watykanem jest dla Jaruzelskiego ważnym celem. Jednak 13 stycznia Papież powiedział mu, że zanim Watykan rozważy taki krok, władze PRL muszą rozstrzygnąć swe spory z miejscowymi biskupami w kraju.

Audycja watykańska była trzecim spotkaniem Jana Pawła II z Jaruzelskim. Dwa pierwsze miały miejsce w czasie pielgrzymki papieskiej do Polski w 1983. Tegoroczna pielgrzymka Papieża do Polski nie była obszernie dyskutowana w czasie audycji, głównie dlatego, że - jak powiedział wyższy urzędnik watykański - negocjacje w tej sprawie są już w dużej mierze zakończone.

Szczególnie ważne były w Rzymie prywatne rozmowy Jaruzelskiego z szefem Fiata Giovanni Agnelli. W ubiegłym roku Fiat uzyskał zgodę włoskiego rządu na zawarcie kontraktu, wartości 1,5 miliarda dolarów, na modernizację polskiego przemysłu samochodowego i na

import wyprodukowanych w Polsce samochodów i części samochodowych (Umowa ta nie została jeszcze sfinalizowana).

Włochy ostatnio podpisały umowę odkładającą spłatę długu PRL na dłuższy termin, lecz nadal toczą się rozmowy na temat kredytów, które ułatwiłyby zawarcie umowy z Fiatem i zmniejszenie zadłużenia na Zachodzie, wynoszącego obecnie przeszło 31 miliardów dolarów.

Roberto Suro pisze, że urzędnicy watykańscy stwierdzają, iż dobrze zdają sobie sprawę z tego, że przyjmując Jaruzelskiego Papież mógł wesprzeć jego starania o ocieplenie stosunków z Zachodem i rozwiązanie na tej drodze problemów gospodarczych Polski. Dodają jednak, że Papieża poważnie niepokoją tarcia między rządem Jaruzelskiego a hierarchią kościelną w Polsce.

W tygodniu poprzedzającym wizytę Jaruzelskiego we Włoszech, kardynał Glemp ostro i z goryczą skrytykował kilka ostatnich pociągnięć władz PRL, w tym próby tworzenia stowarzyszeń kleru bez aprobaty władz kościelnych oraz próby odsuwania młodzieży szkolnej od nauki religii.

Prymas Glemp stwierdził, że są to działania znieczulone, starej biurokracji, które nie wywierają pozytywnego wpływu na kształtowanie atmosfery przed zbliżającą się wizytą papieską.

Prymas powiedział dalej, że długo-trwałe naciski by ograniczyć działalność kościoła spotykają się naturalnie, z oporem i postawą obronną ze strony kościoła.

Jedynym krajem komunistycznym, który ma stosunki dyplomatyczne z Watykanem jest Jugosławia.

GENERAL SKARCONY

Rzym, 15 stycznia. Sekretarz generalny włoskiej partii komunistycznej Alessandro Natta, w czasie spotkania z Jaruzelskim 13 stycznia w Rzymie, podkreślił konieczność rozszerzenia demokracji w Polsce.

Jednocześnie Natta oświadczył, że musi też dojść do postępów w stosunkach między państwem a społeczeństwem.

O przebiegu rozmowy z Jaruzelskim Natta opowiedział w wywiadzie zamieszczonym dziś przez organ komunistów włoskich, dziennik *Unita*. Nawiązując do stanowiska swej partii wobec sytuacji w Polsce z lat 1980-81 oświadczył, że było ono zawsze wynikiem troski o niepodległość i wolność Polski oraz o prawo mas pracujących do samorządzenia. Włoska partia komunistyczna krytykowała wtedy w niezwykle ostry sposób ogłoszenie w Polsce stanu wojennego i delegalizację Solidarności.

Natta oświadczył też, że stanowisko jego partii bazuje nadal na zasadzie niepodzielności demokracji i socjalizmu. Komunistki włoscy z wielkim zainteresowaniem śledzą rozwój wypadków w Polsce, pod kątem doprowadzenia do ewolucji demokratycznej i pełnego uznania praw obywatelskich, związkowych i politycznych.

PISZA O NAS

Zgodnie z przyjętą praktyką, oficjalny komunikat o audycji Jaruzelskiego w Watykanie ogranicza się, jak odnotowuje agencja Associated Press, do krótkiego sformułowania, że w szczerzej atmosferze dokonano dogłębnej wymiany poglądów na tematy problemów społecznych oraz stosunków między Kościołem i państwem w Polsce jak również sprawy pokoju.

Tym szerzej dziennikarz zajmuje się bardziej szczegółowymi informacjami jakich koła watykańskie udzieliły nieoficjalnie. Wynika z nich, że Jaruzelski zabiegał o poparcie Stolicy Apostolskiej dla staran o przełamanie politycznej izolacji jego rządu i uzyskania nowej pomocy finansowej od Zachodu, a Jan Paweł II nie mniej otwarcie zwrócił mu uwagę na potrzebę autentycznego dialogu społecznego i większego poszanowania praw człowieka.

Jaruzelski nie ukrywał też, jak dodaje *New York Times*, pilnego zainteresowania nawiązaniem stosunków dyplomatycznych między PRL i Watykanem, co Papież uzależnił jednak od uprzedniego rozwiązania nie załatwionych dotychczas problemów w stosunkach między Kościołem a państwem. Zasadnicze znaczenie ma przy tym kwestia statusu prawnego Kościoła w Polsce.

Tak więc, konkluduje komentator amerykański, mimo obiecującego na pozór przebiegu audycji, Jaruzelski nie zdołał uzyskać od Papieża ustępstw w kluczowych kwestiach.

Przynajmniej jednak, jak zauważa francuski dziennik *Le Quotidien de Paris*, audycja odbyła się bez skrajnego napięcia i emocji, jakie cechowały jego poprzednie spotkanie z głową Kościoła w Belwederze w 1983, po którym, jak przypomina komentator paryski, nie był w stanie na oczach milionów widzów opanować zdrzenia rąk.

W komentarzu czytamy dalej. Dla opinii publicznej w Polsce obecna wizyta jest zapewne logiczną konsekwencją zgody władz PRL na kolejną pielgrzymkę papieską do ojczyzny. Rząd Jaruzelskiego poczynił spore ustępstwa przy ustalaniu programu podróży, co przyszło mu jednak o tyle łatwiej, że świadomy był wynikających dłań z wizyty papieskiej ogromnych korzyści.

W płaszczyźnie wewnętrzno-politycznej chodzi o pogłębienie społeczno-politycznego modus vivendi, uzależnionego w stopniu niezbędnym od ugody między Episkopatem i rządem. Władze liczą na tę ugodę w oparciu o hasło ratowania państwa. W istocie nękające Polskę katastrofalne trudności stanowią dość przekonujące uzasadnienie dla argumentu, że należy uczynić wszystko dla ratowania przyszłości kraju. Pielgrzymkę papieską można interpretować jako krok w tym kierunku.

W płaszczyźnie polityki zagranicznej natomiast audycja u Papieża może wpłynąć na postawę przywódców zachodnich tak w kwestiach dyplomatycznych jak gospodarczych. Szczególnie przydatne w tym względzie byłoby, rzecz jasna, nawiązanie pełnych stosunków dyplomatycznych między Warszawą i Watykanem. To jednak najwyraźniej uzależnione jest od przyznania Kościołowi w Polsce szczególnego statusu prawnego.

Ostatnie słowo ma Papież

Nie wykluczone, że Jan Paweł II skłonny jest nawet do pewnych ustępstw, bez wątpienia jednak obstawał będzie przy gwarancjach swobody działalności Kościoła i żądania poszanowania praw człowieka. Zbyt dobrze bowiem orientuje się w realiach swego kraju ojczystego, by miał w tym względzie ulegać złudzeniom.

Rzecz w tym, jak zauważa ze swej strony zachodniemiecki dziennik *Süddeutsche Zeitung*, że poglądy stron zainteresowanych w kwestii możliwych ustępstw i żądań niezbywalnych pozostają w dalszym ciągu zasadniczo rozbieżne.

Jaruzelski - czytamy - hołduje zapewne, tak jak jego poprzednicy, głębokiemu przekonaniu, że najlepszy byłoby, gdyby Kościół zamiast polityką partii i rządu zajął się takimi bolączkami społecznymi jak alkoholizm czy bumelanctwo.

Tymczasem Kościół w Polsce przejął już niejako patronat nad działalnością opozycyjną, księża występują z ambon kościołów z gwałtowną krytyką poczynianą przez Jaruzelskiego - czytamy - hołduje zapewne, tak jak jego poprzednicy, głębokiemu przekonaniu, że najlepszy byłoby, gdyby Kościół zamiast polityką partii i rządu zajął się takimi bolączkami społecznymi jak alkoholizm czy bumelanctwo.

Watykan uzależnia od kwestii statusu prawnego Kościoła zgodę na nawiązanie stosunków dyplomatycznych z PRL, tak więc i w tej kwestii ostatnie słowo należy do polskiego Papieża.

Belgijski dziennik *Le Soir*. Tak jak nikt nie może być bardziej katolicki od Papieża, tak też trudno o bardziej od audycji papieskiej uroczysty symbol przełamania dyplomatycznego ostracyzmu, jaki ciążył nad człowiekiem, z którym utożsamia się zdławienie nadziei rozbuźdzonego ruchem Solidarności. Niezależ-

nie bowiem od faktu, że papież widział się już z generałem podczas swego poprzedniego pobytu w Warszawie, dopiero formalna audiencja w Watykanie ma dla Jaruzelskiego wartość swego rodzaju politycznego świadectwa obyczajności, nieodwrotnego dla poprawy reputacji jak i własnego narodu, dla którego polski Papież jest autorytetem najwyższym.

Trudno więc z jednej strony odmówić generałowi Jaruzelskiemu osobistego i dyplomatycznego sukcesu, z drugiej jednak warto uzmysłowić sobie niemałą cenę, jaką musiał za ten sukces zapłacić. Musiał przywrócić wolność wszystkim więzniom politycznym i zgodzić się na włączenie do programu pielgrzymki papieskiej miejsc upamiętniających powstanie Solidarności. Musiał też faktycznie pogodzić się z istnieniem szeregowego nurtu niezależnego, wymykającego się kontroli władz w życiu kulturalnym. Będzie też musiał przyznać Kościołowi w Polsce formalną osobowość prawną, jeśli istotnie chce nawiązać stosunki dyplomatyczne ze Stolicą Apostolską.

Jakże na czasie brzmią więc wypowiedziane w przeddzień odjazdu Jaruzelskiego słowa jednego z najbardziej szanowanych doradców Solidarności, który przypominając tysiącletnie więzy Polski ze stolicą katolicyzmu, tym dobitniej ukazał istotę jej obecnej sytuacji, fakt mianowicie, że nie sposób zapewnić stabilizacji i spokoju w Europie dopóki jedna z najstarszych jej nacji pozostaje w stanie wrzenia i buntu przeciwko uciskowi i upadkowi własnego kraju. Tej prawdy wizyta Jaruzelskiego w Rzymie, jakkolwiek by była udana, przesłonić nie zdoła.

KARDYNAŁ GLEMP
W RZYMIE

Poniedziałek, 19 stycznia. Do Rzymu przybył prymas Polski kardynał Józef Glemp. Na lotnisku, nawiązując do zakończonej wizyty gen. Jaruzelskiego, powiedział o niej dziennikarzom: "Mam nadzieję, że wizyta ta była krokiem w kierunku odprężenia i wkładem do wzajemnego zrozumienia między narodami o różnych politycznych i ideologicznych punktach widzenia".

Kardynał Glemp przyleciał do Rzymu z Algerii, gdzie przebywał z trzydniową, pasterską wizytą. W Rzymie ma pozostać 5 dni. Został przyjęty przez Ojca Świętego na prywatnej audycji. W kolach dziennikarskich mówi się, że na audycji omawiano rezultaty pobytu Jaruzelskiego w Watykanie i przygotowania do pielgrzymki papieskiej do Polski.

MOCZULSKI
W LONDYNIE

Londyn, 13 stycznia. Przebywa tu na wycieczce Leszek Moczulski, przywódca Konfederacji Polski Niepodległej. Udzielił wywiadu amerykańskiemu dziennikarzowi.

Moczulski widzi trzy stopnie walki o nową Polskę. Ma to być Trzecia Rzeczpospolita, która stanie się spadkobierczynią upadłej w czasie ostatniej wojny Drugiej Rzeczypospolitej. Obecna PRL nie ma prawa przydawania sobie tej nazwy, mówi Moczulski.

Etap pierwszy to organizowanie grup niepolitycznych. Mogą to być organizacje związkowe na wzór Solidarności. Drugim etapem winna być jawna opozycja demokratyczna reprezentowana w Sejmie, de facto partia opozycyjna. Po trzecim, wynegocjowanie od ZSSR nowego statusu. Sprawa życia i śmierci dla Polaków jest oderwanie się od sowieckiej dominacji. Dlatego powstanie Trzeciej Rzeczypospolitej winno być oparte o nowe pryncypia, takie jakie panują między ZSSR a na przykład Szwecją. To jest sprawa zasadnicza.

W roku 1895 Józef Piłsudski wysunął hasło niepodległości dla Polski. Cel ten mógł wydadaw się wówczas nierealny, a jednak Polska odzyskała niepodległość i niezależność.

SYTUACJA W SOLIDARNOŚCI

Artykuł Barbary Labudy stanowi jeszcze jeden głos w dyskusji na temat nowej sytuacji Solidarności po decyzji władz PRL o zwolnieniu więźniów politycznych oraz po nieco późniejszym powołaniu przez Lecha Wałęsę Tymczasowej Rady Solidarności, co z kolei spowodowało szeroką falę ujawnień bądź wznowienie działalności przez zarządy regionalne i inne struktury międzyzakładowe. Artykuł znanej wrocławskiej działaczki Solidarności to również ostrzeżenie, poważne ostrzeżenie o ryzyku utraty tożsamości przez Solidarnosc jako związkową strukturę organizacyjną.

Jakie przesłanki skłoniły autorkę do sformułowania tego ostrzeżenia?

Są to teza o braku prosto i jasno sformułowanej nadrzędnej idei organizującej Solidarnosc w chwili obecnej oraz teza o rozbiću organizacyjnym związku "Po raz pierwszy od 6 lat związek nie ma jednolitego kierownictwa".

W podziemiu ukazały się liczne artykuły i polemiki głoszące iż Solidarnosc powinna działać jak dotychczas, to znaczy z zachowaniem tajnych struktur, ponieważ nie ma żadnych prawnych ani politycznych gwarancji bezpiecznego funkcjonowania na powierzchni, że ujawnienie dotyczy ludzi, którzy oficjalnie i publicznie mają wyrażać społeczne interesy a nie struktur z całą bazą poligraficzną, siatkami kolportażu i powiązan organizacyjnych. Co do tego właściwie wszyscy są zgodni - i działacze warszawscy, którzy zamierzali akcję ujawnienia i działacze wrocławscy, którzy od początku wykazywali w tej sprawie daleko idący sceptycyzm.

Władysław Frasyniuk, w rozmowie z redakcją *Z dnia na dzień*, na pytanie kto jest dla ciebie najwyższą władzą Solidarności, bez wahania odpowiedział TKK z Lechem Wałęsą. Zapytany o sposoby działania w obecnej sytuacji, stwierdził sprawne, wielotorowe działanie - zdecydowanie tak, a skrzykiwanie się pod jakimś szyldem - niekoncepcyjne.

Tworzenie jawnych grup obywatelskich uzależnił od sytuacji w danym miejscu kraju, poruszając przy tym inne zagadnienie - sposobu wyłaniania nowych elit solidarnościowych, czyli kwestię sukcesji i legitymacji działaczy reprezentujących związek. Są takie regiony, mówił w cytowanym wywiadzie, w których dużą społeczną robotę od lat wykonują nowi, bezimienni działacze, bo mandatarcy zrezygnowali bądź wycofali się w domowe zaciszę. Ci pierwsi uzyskali teraz mandaty społeczne nie poprzez wybory, gdyż nie mogliśmy dokonać ich od 5 lat, lecz dzięki swej zmuźnej, heroicznej pracy. I - paradoksalnie - są, owszem, znani ale policji, a nie społeczeństwu na rzecz którego działają. Jeśli chcą oni obecnie pracować pod swoimi nazwiskami, przyciągając do siebie innych ludzi, to chwala im za to.

W tej drugiej sprawie, legitymacji działaczy Solidarności nie posiadających mandatu wyborczego sprzed niemal 6 lat, podobne stanowisko zajmuje Zbigniew Bujak i działacze RKW Mazowsze. Nie jest natomiast tak oczywista zgodność ich stanowisk w pierwszej poruszonej tu kwestii: kto sprawuje obecnie władzę w Solidarności? Oto na pytanie dziennikarza *Przeglądu Wiadomości Agencyjnych* z 23 listopada "komu podlega teraz biuro brukselskie?", Zbigniew Bujak odpowie-

dział TKK Solidarnosc. Później jednak na zadane przez przedstawiciela *Przeglądu Wiadomości Agencyjnych* pytanie, czy rzeczywiście nie było konfliktu między Tymczasową Radą a TKK, odpowiedź przewodniczącego RKW Mazowsze nie była już tak jednoznaczna. Bujak odpowiedział "TKK składa się z przedstawicieli regionów i Rada Tymczasowa również. Były oczywiście obawy nie ujawnionych działaczy TKK, że powołanie osobnego, nowego ciała złożonego z ludzi występujących pod nazwiskami, w naturalny sposób zepchnie ich w cienie. Ale na to nic nie mogę poradzić. Podpisywanie się własnym nazwiskiem ma zupełnie inną rangę, niż sygnowanie swoich poglądów pseudonimem".

Czy może w tej sytuacji dziwić obawa wyrażona najpierw w wypowiedziach dolnośląskich działaczy Solidarności na łamach *Z dnia na dzień* oraz ostro sformułowana w artykule Labudy, że Solidarności brak jednolitego kierownictwa? W odróżnieniu od Władysława Frasyniuka, wypowiedzi tego ostatniego nie dają jednoznacznej odpowiedzi na pytanie, które ciało związkowe - TKK czy Rada - posiada prawo podejmowania najważniejszych decyzji w imieniu związku? Wydaje się, że przydałoby się w tej sprawie oficjalne sprecyzowanie stanowisk zarówno przez TKK i Tymczasową Radę jak i przez Lecha Wałęsę. To jest jedna strona zagadnienia, którą można by nazwać formalno-prawną. Ważna, bo przecież Solidarnosc, zwłaszcza przedstawicielstwo na Zachodzie, jest oficjalnie uznawanym tutaj związkiem zawodowym. Nie może być niejasności co do sprawy jej reprezentacji w kraju.

Konrad Tatarowski, RWE

KURON

Przegląd Wiadomości Agencyjnych w nrze 40 publikuje wywiad z Jackiem Kuroniem o nowej sytuacji w Polsce. Kuron mówi m. in.

Trzeba powoływać małe przedsiębiorstwa, już to przetwarzające dla potrzeb rynku odpady, już to prowadzące z funduszy społecznych budownictwo mieszkaniowe. Ten sam kierunek przedsiębiorczości gospodarczej jest możliwy i potrzebny także poza przedsiębiorstwem państwowym, w samorządach lokalnych, zwłaszcza na wsi i w małych miasteczkach, ale nie tylko.

Przez spółdzielnie, spółki i różnego rodzaju prywatne przedsiębiorstwa można prowadzić budownictwo mieszkaniowe, hodowlę, przetwórstwo, handel, budowę wodociągów, remonty i usługi. Ustawodawstwo działalność taką w dużym stopniu umożliwia. Trzeba pokonywać opory administracji terenowej, zmieniać politykę gospodarza władz i poprawiać w tym kierunku ustawodawstwo.

Chodzi o pragmatyzm. Zyjemy wszyscy w systemie opartym na wszechobecności państwa. Radykalne ograniczenie sfer jego wpływu jest niezbędne dla życia społecznego. W tym sensie każdy przeciwnik ustroju totalitarnego jest po trosze liberałem, a po trosze anarcho-syndykalistą. To wcale nie znaczy, że tak właśnie określałby się w systemie demokracji parlamentarnej.

WIĘŹNIOWIE

Pomimo deklaracji władz o zwolnieniu osób więzionych za przekonania, w zakładach karnych pozostają odmawiając służby wojskowej z powodów swiatopoglądowych, w tym kilkuset Świadców Jehowy odmawiających służby z powodów religijnych. W więzieniu w Zwartowie przebywają m. in. Zenon Kaszucki, skazany 23 grudnia 85 roku na 3 1/2 roku, Jan

Cywicki, skazany wiosną 85 na 3 lata i Teoduz Górczynski, skazany na początku 85 roku na 2 1/2 roku pozbawienia wolności. Wszyscy za odmowę służby wojskowej.

Ze środowiska gdańskiego ruchu Wolność i Pokój do Rady Funduszu wybrany został Wojciech Jankowski, po zwolnieniu z więzienia. Z Górzowa Wielkopolskiego do Rady Funduszu wybrany jest Jarosław Wojewodzki. Obecny skład Rady Funduszu Wolność i Pokój przewodniczący Jan Józef Lipski z Warszawy, członkowie Marek Adamkiewicz ze Szczecina, Wojciech Jankowski z Gdańska, Konstanty Miodowicz, syn przewodniczącego OPZZ (centrala reżimowych związków zawodowych, przypisek *Echa Tygodnia*), Kraków, Konstanty Radziwiłł, Warszawa, Jacek Szymanderski, Warszawa, Tomasz Wacko, Wrocław, Jarosław Wojewodzki, Górzow Wielkopolski.

EMIGRACJA

Amerykański koncern prasowy Knight's Readers podjął problem władz emigracyjnych i sprawę demokratycznej przyszłości Polski.

Oto fragmenty tekstu Edward Raczyński, senior emigracji niepodległościowej, ma obecnie 96 lat. Przez długi czas był on czołowym reprezentantem sprawy polskiej w Londynie, przed wojną jako ambasador legalnego rządu, po wojnie jako jeden z przywódców emigracji.

"Sam fakt, że byliśmy krajem demokratycznym, że mieliśmy własną konstytucję, żyje w nas jako wielka siła moralna" - stwierdza ambasador. Jego następcą Kazimierz Sabat dodaje "Funkcje rządowe nie konieczne muszą być związane z terytorium. Oczywiście, atrybutami władzy państwowej są terytorium, naród i autorytet władzy. Posiadamy dwa atrybuty, mamy wsparcie narodu i autorytet. Coraz więcej ludzi uznaje na-

sze władze za prawdziwe, a nasz rząd za legalny".

Rząd na uchodźstwie zyskuje sobie coraz to większe znaczenie, a obecne odruchy wolnościowe w Polsce wskazują na wiele możliwości.

W OŚWIĘCIMIU

Na terenie obozu zagłady w Oświęcimiu ma się odbyć otwarcie międzynarodowego ośrodka spotkań młodzieży.

15 lat temu grupa młodzieży z RFN przybyła do Oświęcimia w ramach inicjatywy społecznej, którą nazwano Akcją Pokuty. Młodzi ludzie pragnący poznać przeszłość, która była udziałem pokoleń ich rodziców, porządkowali teren obozu i pracowali w archiwum. Wówczas powstała myśl budowy ośrodka, w którym młodzież z całego świata mogłaby spotykać się i dyskutować.

Bliskość bloku śmierci krematoriów, baraków gdzie codziennie umierali ludzie miała przypominać o konieczności zachowania pokoju i wyrzeczenia się przemocy w stosunkach między ludźmi.

Z pomocą zachodniemieckich władz federalnych i lokalnych zebrano 4 miliony 200 tys. marek. Ośrodek spotkań składa się z trzech budynków, które mogą pomieścić 70 uczestników przyszłych konferencji i sympozjów.

Pierwsze spotkania mają się odbyć z początkiem 1987.

PO AZYL — KOMFORTOWO

Polska żegluga bałtycka utrzymywana będzie połączenie promowe na linii Gdańsk-Swinoujście-Travemünde-Lubeka. Połączenie będzie utrzymywane w miesiącach letnich, od maja do września.

Począwszy od czerwca z Lubeki i Travemünde będzie można osiągnąć polskim promem port na wyspie Bornholm, należącej do Danii. Żegluga bałtycka zastąpić ma kursujący dotychczas na tej trasie prom Rogalin nowocześniejszą jednostką, która ma 7,5 tys. ton wyporności, prawie 130 m długości, posiada pokłady mieszczące samochody, kabiny pasażerskie z łazienkami.

WSPÓŁDZIAŁANIE OPOZYCJI

Dokonczenie ze str 1

W Warszawie, w prywatnych mieszkaniach, wystawia się sztukę Largo Desolato, piora Vaclava Havela, często więzionego pisarza i współzałożyciela czechosłowackiego ruchu Karta 77. W Budapeszcie wystawiano polskie sztuki o Lwowie i Wilnie. Węgierska publiczność z sympatią reaguje na te nostalgiczne tematy, przypominające Węgrom utratę Transylwanii na rzecz Rumunii. Obecnie w Transylwanii węgierski język i węgierska kultura są zagrożone, a jak twierdzą niektórzy, niebezpieczeństwo grozi też mieszkającym tam Węgom.

Co więcej, bliższe więzi nawiązują emigracyjne grupy na Zachodzie. Amerykański periodyk *Across Frontiers* i londyńska *East-West Foundation* drukują działaczy obrony praw człowieka z Europy wschodniej. *Kontynent*, periodyk który założyli sowieccy emigranci przy poparciu Niemców, ma w kolegium redakcyjnym przedstawicieli różnych narodowości (jest wśród nich Jerzy Giedroyc).

Współpraca między dysydentami we wschodniej Europie spotyka się z represjami o różnym nasileniu w różnych krajach. Władze rumuńskie kazały swych obywateli przyłapanych choćby na rozmowie z cudzoziemcem. W Bułgarii, która jest najbliższym sojusznikiem Sowietów, nie wykrystalizował się żaden znaczący ruch dysydentycki, poza ruchem prześladowanej mniejszości tureckiej.

Janusz Onyszkiewicz powiedział amerykańskiemu korespondentowi, że Polacy muszą we wspólnej działalności brać pod uwagę, niebezpieczeństwo występujące w innych państwach sowieckiego obozu. "Kilka lat temu niektórzy nasi działacze spotkali się w granicznym miasteczku z naszymi czechosłowackimi przyjaciółmi z Karty 77. Dla naszych ludzi oznaczało to dwa dni przesłuchania. Dla Czechow - miesiąc, a nawet lata w więzieniu".

ZIMA

Dokonczenie ze str 1

doprowadziło m. in. do dymisji przewodniczącego rady miejskiej.

W NRD występuje dotkliwy brak paliwa. Specjalne jednostki wyładowują zamrożony węgiel na węglarkach.

W Polsce zimno, czasem i ciemno. W wielu mieszkaniach kaloryfery są zimne. Ogromne kłopoty w tej mierze ma Gdańsk.

Na drogach nieco lepiej, ale słisko. Coraz więcej lodu formuje się w zatoce Pomorskiej. Lod sięga prawie 80 km w głąb rzeki. Holownik-lodołamacz Perkun pracuje na pełnych obrotach.

"Jestemy jednym z nielicznych krajów, gdzie kobiety całują się w rękę" - stwierdza Radio Warszawa. "Otoż takie wyrazy szacunku należą się całej armii polskich kobiet, które pracują za ladą, pracują w pilotkach i rękawiczkach, przy niskich temperaturach, które dojeżdżają do pracy koleją, PKSem, a nie rzadko wystają w kolejkach po żywność. To wymaga wielkiego poświęcenia".

W ZSRR po dziś dzień nie zdołano uporać się z następstwami zimy. Najgorzej jest w transporcie. Na bocznicach stały całe zestawy pociągów. Zmarnowało się dwa miliony ton paliwa. Pod Woroneżem nikt nie uprzątał zasp śnieżnych, sięgających 6 metrów. W ciągu ostatnich 3 tygodni 884 pociągi przybyły do Moskwy z opóźnieniem 22-godzinny. W Gorkim wyrzucono z pracy szereg pracowników elektrociepłowni. Reprimendę otrzymał dowódca floty północnej w Murmansk.

Redaktor działu "Sprawy polskie" serdecznie dziękuje anonimowemu Czytelnikowi z Syracuse, NY, za wycinki z prasy PRL.

CZYTANE MIĘDZY WIERSZAMI

Spojrzałam na kalendarz 4 grudnia, Barbary, Barborka Wyobraziłam sobie tę oficjalną, nowozwiązkową, "w serdecznej atmosferze" pompe, potok odświętnych frazesów, jaki łac się będzie wieczorem z radioodbiorników i brzęczec z ekranów telewizorów Toż to tradycja, rzecz powtarza się co roku Tradycyjne jest kadzenie "naszym dzielnym, ofiarnym, niezastąpionym gornikom", tradycyjny również brak węgla Brak bynajmniej nie kryzysowy Piętnastcie, szesnastcie lat temu mieszkałam w domu mającym własne, lokalne c o Zeby ogrzać mieszkanie, dokupywaliśmy co roku do przydziałów tego koksu - węgiel, od znajomych kolejarzy, którzy mieli deputaty jak na swoje potrzeby zbył obfite Jak i dziś kupują różni szczęśliwcy Szczęśliwcy, bo "lewy" rynek węglowy kwitnie oczywiście nadal, lecz o ile wówczas z węglem były trudności, to dzisiaj - istna tragedia

"Ludzie patrzą z okien na kopalniane szyby, codziennie oglądają dziesiątki pociągów wyładowanych węglem i chuchają w dłonie Marzną W cieniu kopalni problem z węglem nie jest mniejszy niż na Suwalszczyźnie

W centrum Chorzowa, na zakręcie koło "Pewexu", widziałem staruszków skrętnie zbierających do wiader węgiel, który wysypał się z samochodów Przed bramą pobliskiego szybu "prezydent" kilka osób w ciągłym pogotowiu oczeku-

je na wyjeżdżające ciężarówki Zawsze coś spadnie Niektórzy kierowcy specjalnie "szarpia" Firma nie zbiednieje, a ludzie przynajmniej się ogrzeją Zaroiły się przykopalniane hałdy, z których wybiera się resztki węgla

Ostatnio funkcjonariusze SOK przeprowadzili pracownika Huty "Pokoj", którego przyłapali na zbieraniu węgla w pobliżu torów kolejowych Uzbierał chyba dwa worki A więc okradł państwo na 1200 złotych Tłumaczył, że w domu zimno, dzieci marzną - na torach węgiel i tak zniszczyje "Sokisci" byli uparci, musieli ukarać Dostał najniższą grzywnę, kilka tysięcy Do dziś nie jest przekonany, czy ta decyzja była słuszna

Hutnicy od przedwojennych jeszcze czasów mają deputat węglowy Ostatnio 5,6 t węgla, z czego 4 - po udokumentowaniu przez administrację domów, ze się pali w piecach - można było wybrać w naturze

- Teraz nam to zabrali - mówi Rufin Wojciechowski, z Huty "Kosciuszko" w Chorzowie - Powiedziano, że możemy kupować węgiel na zasadach ogólnych A przecież ten deputat trzymał ludzi w hutnictwie Dojeżdżają po 100 km nie po to, by zarabiać 25 tys O każdy kilogram trzeba dosłownie zebrać

- Jak Boga kocham, pojedę kopac biedaszyby - obiecuje Alojzy Ochmański z Huty "Kosciuszko" - Niech mnie zamkną, czy co, ale tak nie można To co się z węglem wyprawia, to jakies istne szachrajstwo Im więcej wydobywamy, tym trudniej go kupic Do tej pory spalałem 4 tony Mam pokój z kuchnią, bez gazu Jak była jakas gardłowa sytuacja, to się od gorników za dwukrotną cenę tonę odkupiło Teraz dowiaduję się, że dostanę tylko 1400 kg Pod kuchnią cały rok musimy palić, bo przecież gotuje się

jedzenie Wychodzi więc, że dziennie będą mogli spalić niecałe 4 kilogramy To są trzy szyfelki, nie więcej"

To cytaty z "Polityki" I z autorami "Polityki" przeniesmy się ze Śląska do Rzeszowa

"Kierownik Stanisław Wozny z WZ-SR-SCh ma ciągły dylemat, czy lepiej siedzieć o chłódzie czy o głodzie Skierowano pismo do wiceprezesa Zarządu Głównego CZS Samopomoc Chłopska z informacją, że przydzielone woj rzeszowskiemu ilości węgla i koksu oraz posiadane zapasy wystarczą z trudem na połowę potrzebnej produkcji

Usłyszeli, że w przypadku zagrożenia produkcji, szczególnie piekarniczej należy wypożyczyć na ten cel niezbędne ilości węgla z puli rynkowej - I tak robimy - mówi Wł Fijałkowski Potrzeby wynoszą 2650 ton, a przydział 768 ton"

Co to znaczy "wypożyczyć z puli rynkowej?" Ano, nie sprzedac ludzom Szturmującym wiejskie składy opałowe i urzędy gminne, odpowiadac "węgiel nie ma i nie wiadomo kiedy będzie" Ale lu - dzie przestają być pokorni

"Coraz częściej notujemy przypadki odgrazania się rodziców, że pozostawia swoje dzieci w ogrzanych budynkach urzędu lub geesu"

Coż wiadomo, władza, nawet ta całkiem malutka, nie tylko wyżywi się, ale i ogrzeje

Z rzeszowskiej wsi wrocmy jednak do samego miasta

"Kiedy przyjedzie dostawa - dzielimy wśród najbardziej potrzebujących, po tonie Decyzje są trudne Czy zamknąć jedyny w mieście teatr? A może basen pływacki?"

Kiedy nie ma węgla - zaczynają się

awantury Węgiel jest - awantury jeszcze większe Do gabinetu wypychają się delegacje z kolejki, matki z dziećmi, płaczą, ciskają wyzwiskami Dyrektorzy każdego dnia wysłuchują, że są durniami, nieukami, albo nawet czymś gorszym"

Moj Boże, a przecież są oni tylko małymi, lokalnymi dyrektorami, którzy doprawdy niewiele mogą Od zmian, ulepszeń są ci wielcy No i oni główkują, rozważają, proponują Oczywiście podwyżkę cen węgla, elektryczności itp co się konsekwentnie realizuje bez żadnych rynkowych skutków Propagują oszczędność, skądinąd nieodzowną, bo gospodarka paliwami i energią w PRL rzeczywiście woła o pomstę do nieba

"Postanowmy więc wreszcie, że np od 1 stycznia 1987 r nie zostanie dopuszczona na rynek żadna pralka, lodówka, telewizor, odkurzacz itp - zużywające więcej energii niż określa to norma Oczywiście, nieporównanie większe możliwości oszczędności dalyby takie normy w odniesieniu do obrabiarek, lokomotyw, pras, wszelkiego rodzaju silników" - wzdycha autor artykułu, i tylko wzdycha, bo wie, że jeśli idzie o święty przemysł wypada zastosować tryb warunkowy A jeśli o przeznajświętszy eksport "Słychac też opinie, że za dużo węgla idzie na eksport - prawi dziennikarz, a węglowy prominat

- Panie jak to słysze, to mnie diabli biorą Do każdej spalonej tony dokładamy 1500 zł W eksporcie za tonę dostajemy 70-80 dolarów To lepiej spalić, czy eksportować?"

Jasno, szczerze, uczciwie po partyjnemu powiedziane! Wazący głos z ciepłego biura, gdzie i dziennikarz podczas rozmowy zapewne rozgrzał sobie podmarzniete w domu nogi

KAROLINA JANKOWSKA

Uwaga lokalne organizacje i niedochodowe korporacje

Mieszkania dla potrzebujących

3,000 mieszkań subsidiowanych

Rząd ontaryjski powziął decyzję pokrycia kosztów budowy 3,000 niedochodowych mieszkań dla upośledzonych *

Program ten został opracowany z myślą o upośledzonych fizycznie, psychicznie i in, jak opuszczone kobiety, bezdomni itp

Celem współpracy Ministerstw Budownictwa, Zdrowia oraz Spraw Socjalnych jest pomóc tym, którzy potrzebują opieki

Pod uwagę brane będą projekty mieszkaniowe dla rodzin nisko zarabiających, emerytów oraz upośledzonych Wszelkie propozycje wsparte pokazami będą rozważane

Spotkania informacyjne w lutym

Zainteresowane grupy lokalne oraz organizacje niedochodowe mogą brać udział w spotkaniach informacyjnych, które będą organizowane w rejonowych biurach Ministry of Housing w lutym br

W spotkaniach tych brać udział będą także przedstawiciele ministerstw

Zainteresowani sponsorowaniem projektów mieszkalnych mogą zwracać się o dotacje rządowe celem stworzenia odpowiednich korporacji

Informacje

Wstępne zgłoszenia należy składać do 31 marca 1987 r Akceptacja projektów zależeć

będzie od jakości i rodzaju oferowanych usług - w ramach danego projektu

Fundusze na realizację projektów będą ubezpieczone przez federalną agencję Canada Mortgage and Housing Corporation

Dalszych informacji udzielają regionalne biura Ministry of Housing wyszczególnione poniżej.

* Ok 1000 mieszkań będzie wydzielonych jako rezerwowe jednostki w związku z wcześniejszymi zgłoszeniami w ministerstwie

Ministry
of
Housing
Ontario Hon Alvin Curling, Minister

A SPECIAL PROGRAM FROM ASSURED HOUSING FOR ONTARIO

Regional Offices of the Ministry of Housing

Southern Office
55 Hess St. S
Hamilton, Ontario L8P 4R8
(416) 521 7500 or dial 0
and ask for Zenith 20450

Eastern Office
1150 Morrison Dr., 2nd Flr
Ottawa, Ontario K2H 8S9
(613) 820 8305 or dial
toll free 1 800 267 6108

Northwestern Office
435 James St. S
Thunder Bay Ontario P7C 5G6
(807) 475 1465 or dial
toll free 1 800 463 5015

Southwestern Office
275 Dundas St. Suite 1101
London Ontario N6B 3L1
(519) 679 7110 or dial
toll free 1 800 265 4733

Northern Office
1191 Lansing Ave.
Sudbury Ontario P3A 4C4
(705) 560 6350 or dial
toll free 1 800 461 1190

Central Office
4950 Yonge St. 4th Flr
Toronto Ontario M2N 6K1
(416) 225 1211 or dial
0 and ask for Zenith 20450

SPRAWA SANKCJI

Znana zachodnia publicystka Flora Lewis napisała ostatnio w *New York Times* o pozostających jeszcze w mocy amerykańskich sankcjach gospodarczych nałożonych na PRL po wprowadzeniu stanu wojennego oraz o obecnej sytuacji w kraju

WARSZAWA

Toczą się sporadyczne rozmowy między Polską a USA w sprawie zniesienia pozostałych sankcji

Wrzesniowa amnestia, zwolnienie więźniów politycznych, w istocie spełnia warunek, od którego Waszyngton uzależnił wznowienie normalnych stosunków Stan wojenny odwołano w 1983 Sankcje spełniły swoje określone zadanie

Bez sankcji prawdopodobnie nie zwolniono by więźniów politycznych, choć stało się oczywiste, że reżim natychmiast odniósł korzyści w kraju z tego kroku, który był popularny i zaspokoił ważne żądanie wysuwane w kraju Reżim już odniósł z tego pewien pożytek

Odpowiedz na pytanie, czy sankcje skutkują czy nie, zależy od tego, co miały one osiągnąć, a osiągnąć mogą tylko konkretne, ograniczone cele Zależy też od dostatecznej dozy elastyczności, pozwalającej znieść sankcje z chwilą, gdy cele zostały osiągnięte

Zrozumiałe, że Waszyngton się waha, bo kiedy przed paru laty zwolniono więźniów i część sankcji została znie-

siona, tych samych ludzi następnie ponownie aresztowano Gwarancji być nie może

Mówiąc o możliwości przyszłych aresztowań, Wałęsa powiedział "Nic, co oni mogliby zrobić, nie może już nas zdziwić"

A jednak powstał szczególnie stosunek między reżimem a tym, co nazywa on "opozycją", a co w rzeczywistości jest po prostu jako społeczeństwo Nie ma żadnego bezpośredniego dialogu, obie strony twierdzą że dialogu chcą, lecz każda z nich chce go na bardzo odmiennych warunkach

Ale obie strony biorą się nawzajem pod uwagę, każda nieustannie ogląda się przez ramię, by mieć na oku co zrobi strona druga To nakłada przyjmowane milcząco hamulce To, co robi każda ze stron, zależy od poczynan drugiej W tych warunkach i dopóki one się utrzymują, nie zachodzi prawdopodobieństwo nowych aresztowań znanych przywódców, choć rząd przyznał sobie prawo wymierzania ciężkich grzywien i krótkich wyroków więzienia

Warunki te należy jednak traktować jako wystarczające gwarancje Wałęsa mówi teraz, że błędnie zinterpretowano to, co powiedział i że reżim manipulował jego październikowym oświadcze-

niem, wzywającym do zniesienia sankcji W wywiadzie udzielonym w Gdansk po-wiedział, że stawał wtedy jako warunek rzeczywistą reformę, określenie równie mgliste, jak obietnice reżimu Bez reformy, wskazał Wałęsa, nowa pomoc też zostanie zmarnowana

Jak zwykle w Polsce, po obu stronach polityka jest zagmatwana Jednak sprawą zasadniczą jest fakt, że sytuacja gospodarcza w całym kraju jest dramatycznie zła i pogarszanie jej z powodów politycznych nie leży już w niczym interesie USA powinny to zaakceptować i wrócić do normalnej polityki

Oznaczałoby to przywrócenie najbardziej uprzywilejowanych cel na import z Polski, zniesienie zakazu udzielania gwarantowanych przez rząd USA kredytów eksportowych i zgodę na wstąpienie Polski do Międzynarodowego Funduszu Walutowego i Banku Światowego, gdzie Warszawa ma nadzieję uzyskać nowe fundusze Innymi słowy, oznacza to kierowanie się w stosunkach gospodarczych względami czysto gospodarczymi

Na tym polega przeszkoda Jak wskazują badania opinii prowadzone przez opozycję, polityka Stanów Zjednoczonych jest niekonsekwentna, bo nie karze w ten sam sposób gorszego gwałcenia praw człowieka, na przykład w ZSRR i Rumunii

Jednak w najmniejszym stopniu nie można się spodziewać, że obecne bodźce ekonomiczne dadzą wielki przyrost dewiz, którego rząd wyraźnie się spodzie-

wa, ba, który uważa za należny sobie Polska winna jest obecnie jakieś 2 miliardy rocznie tylko jako procenty od długu wynoszącego 34 miliardy dolarów, a jej wpływy dewizowe netto wynoszą od 1 do 1,5 miliarda dolarów rocznie Zniesienie sankcji prawdopodobnie zwiększyłoby te wpływy nie o więcej, niż kilkaset milionów

Wiele mówi się o wspólnych przedsięwzięciach gospodarczych i o dobrych perspektywach dla przedsiębiorców inwestujących w Polsce Ale zachodni przedsiębiorcy i bankierzy mocno się sparzyli w latach 1970-tych, kiedy Polska zrnaowała kredyty, i teraz są bardzo ostrożni, gotowi tylko na krótkoterminowe inwestycje przynoszące szybki zysk, albo na inwestycje obwarowane większymi gwarancjami i prawem kontroli nad kierownictwem, a tego Warszawa dać nie chce

Mamy dowód, że reżim raz jeszcze żyje własnymi złudzeniami - mimo zniesienia zachodnioeuropejskich sankcji przeciw Polsce, nie płyną ani marki, ani funty, ani franki Zwalniwszy winę za tyle kłopotów na amerykańskie sankcje, reżim będzie miał trudności z wytlumaczeniem, dlaczego sytuacja bardzo się nie poprawia, kiedy sankcje zostaną zniesione

Sprowadza się to do tego samego, dawnego impasu Gospodarka wymaga bolesnych reform, które ludzie przyjmą tylko za cenę koncesji politycznych, a tych reżim nie chce dawać Ale Stany Zjednoczone nie powinny przyczynić się do blokady Jest to problem rządu PRL

Po wielkim wysiłku przygotowano gigantyczny numer świąteczny, PIGUŁKI chwilowo zaniedbały swą działalność publicystyczną, koncentrując się na zajęciach innych, bardziej związanych z wyjątkowo długim w tym roku okresem świątecznym Dzisiaj zorientowaliśmy się, że to już PO Świątach, w związku z czym bierzemy się w garść i zabieramy do roboty

ADOPCJA Pani Jamina Baranska zaadoptowała rodzinę A K (4 osoby, dwóch synów 6 i 11 lat) Pan A K, z zawodu fotografik pisze o sobie dość oględnie, w docznie obawiając się aby treścią listu nie zainteresował się Wielki Brat Cenzor " po półtorarocznym okresie izolacji (w Piaskach) wiele spraw formalnych uległo diametralnej zmianie W Piaskach mogłem otrzymywać paczki po odpowiednim zawiadomieniu Opiekunów o istnieniu nadawcy - ach, wiele by mówić! Obecnie pracuję na 1/4 etatu w pewnej instytucji społecznej jako kierownik oraz dorywco na różnego rodzaju budowach prywatnych jako instalator Ogólnie jakos nam się żyje i chociaż skromnie, to dajemy sobie radę, nie wyciągając do nikogo ręki " Pani Baranska serdecznie BOG ZAŁĄCZ za adopcję

SPRAWY FINANSOWE Kwoty na SOLIDARNOSC przed kościołem św. Teresy podczas listopadowej i grudniowej Mszy św. za Ojczyznę przyniosły \$369 55 i \$291 00 Ze sprzedaży

kawy i paczków uzyskano \$240 00 i \$260 64 Do puszek w sklepach zebrano \$99 36 PCAG wpłaciło 50 funtów brytyjskich na fundusz medyczny przeznaczony na leczenie Leszka Moczulskiego, który obecnie przebywa w Londynie 50

W następnych numerach obiecujemy nadrobić świąteczne zaległości kontynuujemy Krótki Kurs Historii PCAG i dyskutujemy nad nazwą naszego organu Być może już wkrótce uda nam się przedstawić PIGUŁKI w nowej szacie graficznej

• OPLATEK PCAG Na wieczorze spotkało się przeszło 100 osób Dzielił się oplatkiem z takimi osobistościami polonijnymi jak ks. prałat Franciszek Pluta, prezesowie Stanisław Orłowski, Jerzy Burski, Stanisław Sadowski z gośćmi z Kitchener i z wieloma innymi Stwierdzamy że Oplatek PCAG są już ugruntowaną tradycją prawie tak jak Santa Claus Parade - oczekujemy zatem Oplatka 1988 Podczas Oplatka prezes Orłowski otworzył wystawę "Sztuka Niepokornych" przecinając tradycyjną wstęgę Powodzenie imprezy w dużej mierze zawdzięczamy trosce i pracy p. Zofii Rozwadowskiej która przez dwa dni niestrudzenie dowodziła batalionem pan i panów, przygotowując jedzenie, sale i myśląc o wszystkim Mimo to udało jej się wrócić do domu o własnych siłach

• Z przyczyn od Pigulek niezależnych, zapowiadany przez Pigulki występ JACKA KACZMARSKIEGO i STANISŁAWA ZAŁUSKIEGO odbędzie się z tygodniowym opóźnieniem tj w dniach 31 stycznia (sobota) o godz. 7:30 wieczorem i 1 lutego (niedziela) o 2:00 po południu w West Toronto Secondary School, 330 Lansdowne Ave Kupione bilety zachowują ważność na koncert w nowym terminie Osobom które nie będą mogły wykorzystać biletów organizatorzy zwracają pieniądze W tej sprawie prosimy

dzwonic 925-8128

Za nie zamierzone wprowadzenie w błąd Pigulki przepraszamy serdecznie swych czytelników

• PLEBISCYT PIGUŁEK Niestety poza telefonem p. Aleksandra Piekarskiego i jego notatką w *Echu Tygodnia* pt. "Dwugłos o Pigułkach" oddźwięk naszego plebiscytu był znikomy Czy to świadczy o niepopularności PIGUŁEK? Chyba nie Z doświadczenia wiemy że kochani Rodacy jeżeli im się coś nie podoba dołożą wszelkich staran

by cały świat o tym wiedział Natomiast jeżeli coś aprobują to zwykle siedzą cicho Z osobistych kontaktów z wieloma Czytelnikami odnieśliśmy wrażenie że PIGUŁKI są czytane i lubiane i że zastrzeżenia co do nazwy mają tylko nieliczne osoby Jeden z czytelników nawet dał kiedyś wyraz swemu uwielbieniu dla PIGUŁEK przez ucałowanie Pani Redaktor z dubeltówki Oczywiście wzbudziło to w nas podejrzenie że PIGUŁKI były tylko pretekstem Niemniej jednak wydaje nam się że większość Czytelników, jeżeli nie

stała się ofiarą PIGUŁKOWEGO nalogu to przynajmniej z istnieniem i czytaniem PIGUŁEK się pogodziła Dla nich postanowiliśmy uatrakcyjnić nasz organ nadając mu nową szatę graficzną Pani Maria Topperman zaprojektowała gustowną wianę która zyskała uznanie Redaktorów Głosu i *Echa* Mam nadzieję że będzie się ona również podobała naszym Czytelnikom w imieniu których bardzo dziękujemy Artystce za jej projekt Polemikę z p. Piekarskim odkładamy do następnego numeru

City of Toronto

UWAGA!

Starsi właściciele domów w obrębie miasta Toronto Możecie być uprawnieni do ulgi podatkowej w wysokości \$100

Jeśli ty, twój współmałżonek(ka) lub oboje odpowiadacie **wszystkim** następującym wymaganiom

- masz 65 lat lub więcej w dniu 31 marca 87
  - jesteś właścicielem posesji od co najmniej 5 lat, przyjmując za datę zamykającą ten okres - 31 marca 87 r
  - zajmujesz posiadaną nieruchomość objętą podatkami miejskimi
- jestes uprawniony do otrzymania od miasta Toronto ulgi podatkowej dla starszych właścicieli domów

Jeżeli odpowiadasz tym wymogom, a jeszcze nie otrzymałeś formularza-podania lub jeśli chciałbyś uzyskać dodatkowe informacje - zadzwoń do City Clerk's Department pod nr 392-7036

Jeżeli otrzymałeś już ulgę podatkową za rok 86, w dalszym ciągu powinieneś się ubiegać o ulgę za rok 87

W celu jej uzyskania należy złożyć podanie przed 31 marca 87

Roy V Henderson
City Clerk

FENOMEN JACEK KACZMARSKI

Jak wielkie jest powodzenie Jacka Kaczmarego i na czym polega fenomen jego twórczości — przekonaliśmy się naprawdę i do końca w obozie internowanych w Darłówku

Internowani we wszystkich obozach mogli potwierdzić piosenkę „Mury” stała się protestem songiem i popularnością była ją tylko piosenka „Bore cos Polskie” która stała się drugim hymnem narodowym a — co ciekawsze — ona funkcjonowała jako protest song. „Mury” spiewano podczas głodu podczas transportów podczas odmowy widzenia z rodzinami i w ogóle we wszystkich możliwych sytuacjach konfliktowych między internowanymi a służbą więzienną. Nie dziwnego refren tej piosenki był już przed wojną sygnałem radiowym „Solidarności”. Warto zwrócić uwagę na fakt że stało się o trochę wbrew intencjom Jacka „Mury” są piosenką o wolności i nadziei o jej zagrożeniach o tym że każda rewolucja na pierwszym etapie zwraca się przeciwko swoim bardom. „Solidarność” nie przyjęła tego do wiadomości nie przyjęła do wiadomości ostatniej zwrotki piosenki Jacka a słowa refronu po pierwsze zwrotce uczyniła sygnałem wiarę

Wyrwij murom zęby krat!
Zerwij kajdany połam bat!
A mury runa runą runą
I pogrzebią stary świat!

Dzis chyba już nie ma sensu kruszyć o to kopii „Solidarność” potrzebowała wiarę i nadzieję które odnalazła między innymi w zacytowanym refrenie. Intencje Kaczmarego znaczenie i wagę tekstu jego piosenki Czytelnik oceni sam

Fenomen jego twórczości polega na tym że — jak żaden dotychczas piosenkarz autor tekstów i kompozytor — zjednochał pokolenia. Z równą zarliwością słuchają go bohaterowie ostatniej wojny młodzieńcy i starsi chłopcy robotnicy ze stoczni profesorowie uniwersytetów i dwudziestoletni chłopcy z Niezależnego Związku Studentów. Narodziła się kariery Jacka polegała na tym że zrobił ją w sercach i w świadomości ludzkiej. Nie jest to po prostu modny piosenkarz idół pokolenia. Jest to wyraziście trzeci który żyje narodem w całym swoim przekroju. Jak do tego doszło?

Jacek Kaczmarek urodził się w 1957 roku w Warszawie. Rodzice oboje plastycy mieli niewątpliwie wpływ na wychowanie plastyczne Jacka jego wrażliwość na malarstwo jego edukację wizualną. W związku ze studiami rodziców w ZSSR przyszyły się do niego bardzo wczesnie poznał ballady rosyjskich narodów z których największy wpływ wywarł na niego Włodzimierz Wysocki. Sam mówi o sobie „Byłem wychowywany od początku do końca na kulturze wschodnioeuropejskiej żeby nie rzecz rosyjskiej i sowieckiej ale również polskiej romantycznej z kolosalnym szacunkiem dla formy dla dopracowania dla kła słownych rozwiązań muzycznych. Studia polonistyczne kończy w 1980 roku już jako znany piosenkarz i balladzysta. Po raz pierwszy występuje publicznie w 1977 roku. Śpiewa wówczas „Przedzkołe” i „Obława” według Włodzimierza Wysockiego. W latach 1977-1980 dostaje nagrodę na wszystkich ważniejszych festiwalach piosenki kabaretowej i poetyckiej. Występuje też oficjalnie i nieoficjalnie — na imprezach organizowanych przez opozycję demokratyczną. Mimo że funkcjonuje także oficjalnie (w ruchu studenckim) nie jest dopuszczany ze względu na treść swoich piosenek do radia i telewizji. Jest to obok charakteru zapewne drugi czynnik chroniący go przed pokusami estrady i wcielenia przed komercjalizacją talentu. W tym okresie (w roku 1979) powstaje pierwszy program polityczno-poetycki „Mury” którego współtwórcami byli Przemysław Gintrowski i Zbigniew Łapinski.

„Mury” w „Murach” Kaczmarek ujawnia wielką wrażliwość na historię i zmysł historyczny który pozwala mu na poetyckie antologię i na ukazwanie ciągłości polskiego losu. To właśnie z tego programu pochodzi piękny wiersz (o ile słowo piękny jest tu adekwatne). Krajobraz po uczczeniu — kończący się wiernym cytatem z aktu abdykacji Stanisława Augusta Poniatowskiego

„Murach” powstają programy „Raj” (1980) i „Muzeum” (1981). Znamienne jest że w roku 1981 w czasach „Solidarności” kiedy odwaga stała się na chwilę jednym z najrzadszych towarów, Jacek wraca do refleksji historycznej pisze cykl piosenek o dziesięćlatstwach i dwudziestowiecznych dziełach malarzy polskich przywracając je współczesności. Z tego okresu pochodzi dramatyczny i gorzki „Rejtan” czyli raport Ambasadora do obrazu Jana Matejki i drapieżny w swej szarości „Czerwony autobus do obrazu Linkego”

Okres „Solidarności” to dla Jacka jak dla wielu twórców okres częściowego uwolnienia od cenzury okres niedosypiania podróży występów na wiecach występów na strajkach niekonających się rozmów a także okres zdobywania serc ludzkich. Duzo później Jacek wyzna że był to dla niego okres najcięższy i najbardziej stresujący. Chociaż właśnie wtedy dostaje nagrodę Festiwalu w Opolu za wspaniałe wzroszone Epiatium dla Włodzimierza Wysockiego a w niedługim czasie potem Srebrny Knebel Przewodzący Piosenki Prawdziwe w Gdansk

W październiku 1981 roku Jacek wyjeżdża na tournée do Francji gdzie „nas”aje go stan wojenny. W jego biografii artystycznej musi to być i jest wydarzenie przełomowe. Do tej pory był wrażliwym intencjonalistą korzystającym z narodowej pamięci z doświadczeń innych opisującym to czym Polska była i co jego naród przeżył. Nagle po raz pierwszy w życiu osiąga go bez pośrednio historia ta sama o której spiewał i poprzez wstrząs poprzez dramat osobisty który przeżył Jacek z historykiem staje się uczestnikiem i świadkiem historii. To otwiera dla jego twórczości nowe perspektywy choć nie od razu jak po każdym wstrząsie. Przysnąć że w biografii artystycznej Jacka jest to okres najbliższy mi i osiągnięcia tego okresu cenę sobie najwyższ

Oddartw od rodziny od ojczyzny od korzeni Jacek dokonuje wyborów jednoznacznych angażuje się we wszystkie akcje protestu i działalność która jest przedłużeniem działalności „Solidarności” w Polsce a także — i przede wszystkim — decyduje się śpiewać

Już w styczniu powstają pierwsze wstrząsające piosenki jak na przykład „Słuchana” i wtedy i dziś ze ściśniętym sercem Prośba która jest prośbą o wytrwanie w nienawisici

Mów mi to co azien oni gorą
Jakiś u twarz raz po raz mi pluć
Chrzest dadzą bezimiennym irom
Seriami kul tłum tnąc na pół
Postawią miast sierocinow
Nabierz mocy życia smak
Nim wyrzuci ludzka twarz zza sińcow
Mów mi ach mów ze będzie tak!

Przy podpalonych bibliotekach
„Jed sine” będzie grzał
I odnotuje to bezpieku
Kto przy tym płakał kto się śmiał
Dawnych „najomnich” nazwiskami

FENOMEN:
JACEK
KACZMARSKI

Przedmowa Jacka Bierzyny do tomu „Wiersze i piosenki” wydanego w Instytucie Literackim w Paryżu w 1983 r

Mignie rubryka — zawod kat
A nas obwieda ktoś zdręczaru
Mów mi ach mów ze będzie tak!

Nasi najbliżsi w łapach nocy
Cosmy robili — śledztwo i wa
W przedszkolach gwiazdka dla milicji
Woisko na placach i we snach
Narocy nra niepotrzebni światu
Cz. a. l. a. p. i. w. k. r. a. z. — L. Ł. Ł.
Zarnust jak się masz? — Dac go katu!
Mów mi ach mów ze będzie tak!

bo kiedy more się prz. Jarzyc
Ze z starys z nich pourozę błąd
Szukać uczuc w jego twarzy
Zamiat go zabie z zimną krwią
Zamiat zacinając drut na szyi
I krzyc w ostatni kręcić kr. w. a. h
Chcę i szec jak przez śmiercią wyje —
Mów mi ach mów ze będzie tak!

Wybor Jacka jest dramatyczny, ale i niezwykle konsekwentny. A co ważniejsze ani przez moment nie rezygnuje się on z intencjami i uczuciami ludzi w kraju z ich walką z ich dążeniami także wtedy gdy jak w „Inoskoczku” formułuje program na życie i na twórczość.

Po takiej drodze trzeba iść!
Kaleczyc stopy! Wargi gryze!

Gdy z lewej prozina wolność z prawej kat cię nianczy!
Pod stopą miec kolczastą nie!
Tak długo az nie pięknie — zyc!
Pokazac światu ze i po niej można tanczyc!

W czasie stanu wojennego powstają piosenki będące poetyckimi często tragicznymi komentarzami do sytuacji bieżącej na przykład „Kołysanka dla dzieci” a także w drugim równoległym nurcie piosenki będące poetyckim uogólnieniem metaforą polskich losów na przykład świetnie artystycznie „Epitafium dla Brunona” „Jaka” „niskiego” „poka” „ujace bank” „ucywa” „komunista polskiego poe” i „futurystycznego doskonały” „pasiz” „oparty na motywach twórczości autora „Bucha w biterie” i „napisany jego językiem”

W „Koncertach fortepianowym” Jacek zwraca się z bezpośrednią inwokacją do Jaruzelskiego

Do fortepiana — po cos siadal chamic!
Nie wydobędziesz ten dźwięku rozkazem
Pod picią prysnie koc i klauisz złamiesz
Ale nie zabrzmi dziejowe pasaje

( )
W szklach czarnych zamiat nut stajiesz co dnia
Zawite klauisze wschodnich alfabetow
Lecz nawet ojęcej nie zagrasz melody
Trzeba się schylic! Pozbyte się gorsetu!

( )
Gdy umrzesz — trumny które z fortepianow
Zbijac kazales o milczącym swiecie
Muzykę dotąd zagrają nieznaną
Marsz Żalobny — co obwieńczysz zycie

Szczególnym wyrazem tego okresu w twórczości Jacka szczególnym dokonaniem jest „Zbroja” z której przebijają wiara w uniwersalne wartości chrześcijańskie w pamięć narodową która ocala w ludzką godność „Zbroja” w paradoksalny sposób jest optymistyczna

Wrasnęli hasło — wojna!
Zbudził bujce hord
Zgwałcona noc pokojna
Ogląda pierwszy mord
Go eja swieze rany
Hantonia plonie twarz
Lecz nam do obrony dany
Pan ięci pancierz nasz

Więc choć za ciosem pada cios
I w og posidki sie w konwojach
Nas przed upadkiem chroni wciąż
Zbroja!

Pisząc te słowa mam głęboką świadomość niedosytu, poło twórczości tego o czym piszę. Fenomen piosenki Kaczmarego jest złożony z jednakowo ważnych elementów przesłania poetyckiego sułecyjnej osobowości autora jego niezwykłych talentów i energii i wielkiej siły głosu słowem ekspresja Jacka wyjawia się we wszystkich co składa się na jego talent i twórczość.

Niektóre teksty Jacka mogą się nie obronić w oczach krytyki literackiej niektóre jego kompozycje mogą się — być może — nie obronić w oczach krytyki muzycznej. Naprawdę jednak liczy się fakt że na jego koncercie w ogóle takie dylematy nie zaistnieją

W sprawie w jakimś Jacek wkroczył w wiek męski swojej twórczości. Czy będzie to wiek kłęski? Nie sadyć. Chociaż czeka go niezwykłe trudne zadanie — być bardem spiewającym w języku mało znanego kraju środkowoeuropejskiego w „Śniach Zjednoczonych” „Bobem” „Dyanem” w „Związku” „Sowieckim” — Włodzimierzem Wysockim. Piszę to absolutnie śmiało. Jamie ponieważ „zawalam” „Złotem” Kaczmarekowi co najmniej Wysockiemu. Gorętnie z to zdecydowanie przewyższa go charakterem i wyborami politycznymi i moralnymi których dokonał

Jacek BIERZYN

ŹRÓDŁO

Płynie rzeka wąwozem jak dnem koleiny kora samą siebie złościła
Rosną ściany wąwozu z obu stron coraz wyżej tam na gorze [są ponoc równiny]

I im więcej tej wody tym się głębiej bieje po oczach
Sama biorąc na siebie cienia zbocz
Płach spod nurtu ucieka nurt po płachu się wije
Własna w czeluse ciągnie go, siła
Ale jest ciągle rzeka na dnie rozpadliny — ost i będzie będzie [jak była]

Bo źródło
Bo źródło
Wciąż bije

A na ścianach wąwozu pasy barw — wyłobien tej rzeki historia
[tych brzegów —
Ślady głazów rozmytych cienie drzew powalonych — muł zgarnięty
[pod siebie]

Wbrew sobie
A hen w dole blask nikły ciągle ziemie rozcina
Ziemia nad nim się zrastać zaczyna
Z obu stron zwir i glina by zatrzymać go w biegu woda syczy
[i wchlania]

Lecz żyje
I zakręca omija wsiąka wspinając się pieni ale płynie wciąż płynie
Wbrew brzegom —
Bo źródło
Bo źródło
Wciąż bije
I są miejsca gdzie w szlamie woda niemal zastężyła pod kozuchem
[brudnej ziemi]

Tam ślad przedziej niż ten co zostawił go znika —
Niewidoczne bagienne są siła
Ale źródło wciąż bije tłoczy puls między stoki
Więc jest nurt choć ukryty dla oka!
Nieba prawie nie widać czeluse chłodna i ciemna
Niech się swią lawiny kamieni!
I niech łączą się zbocza bezlitosnych wąwozów
Bo coż drąży kształt przyszłych przestrzeni
Jak nie rzeka podziemna?
Groty w skałach wypłucz żyły złote odkryje —
Bo źródło
Bo źródło
Wciąż bije

1978

JACEK
KACZMARSKI

● TRUBADUR „SOLIDARNOSCI”
● AUTOR, KOMPOZYTOR
I WYKONAWCA ZNANYCH UTWOROW
„MUR”, „OBŁAWA”, „NASZA KLASA”

ORAZ
STANISŁAW
ZAŁUSKI

● SATYRYK — „REFLEKSJE
NIEBIESKIEGO MUNDURKA - CZYLI
MILICJANTA O POLSCE STANU
WOJENNEGO” (SATYRA PODZIEMNA)
WYSTĄPIĄ W TORONTO

W AUDYTORIUM SZKOŁY WEST TORONTO
SECONDARY SCHOOL - 330 LANSLOWNE AVE
W DNIACH

JACEK KACZMARSKI
W INNYM TERMINIE!

Informujemy wszystkich zainteresowanych że koncert
Jacka Kaczmarego

Stanisława Załuskiego

zapowiedziany na 24 i 25 stycznia br z przyczyn od nas
niezależnych odbędzie się tydzień później

**31 STYCZNIA (SOBOTA) O GODZ. 7.30 WIECZOREM
1 LUTEGO (NIEDZIELA) O GODZ. 2.00 PO
POŁUDNIU**

w tym samym miejscu tj w Toronto West Secondary
School 330 Lansdowne Ave

BILETY DO NABYCIA

**Solarski Pharmacy - 149 Roncesvalles Ave
„Głos Polski” - 390 Roncesvalles Ave
oraz telefonicznie 925-8128**

Za zmianę terminu i związane z tym trudności serdecznie
wszystkich przepraszamy

Kupione bilety zachowują ważność na koncerty w nowych
terminach. Osobom które nie mogą przyjść na koncert —
zwracamy pieniądze. W tej sprawie prosimy dzwonić 925-
3128

ORGANIZATORZY

Gdzie tak może być, żeby polityka i sztuka w jednym domu stały? Gdzieżby, jak nie w Polsce. Tam każdy krok to decyzja polityczna. Coż więc właściwszego, jak zbudowanie wystawy plastycznej, której kompletny zamysł opiera się na czysto politycznej decyzji? To tylko Toronto takich wystaw nie zna, jeszcze nie widywało, nie jest do nich przyzwyczajone. Ale przywyknie, przywyknie. Nowa fala emigracji, choćby najdalsza obecnie od polityki, nasiąknięta jest już nią jak gąbka wodą - żeby się uwolnić, trzeba wodę wycisnąć. Żeby się uwolnić, trzeba podzielić się tym, co się wie, co się przeżyło i czego się nauczyło.

Niektórzy zresztą już wiedzą, że niekoniecznie trzeba się uwalniać, że wystarczy ową polityczny ładunek w nowym kraju i w nowych warunkach właściwie ukierunkować. Tak najzdrowiej i najpozyteczniejszej.

Lecz nie miało być o moralizowaniu, tylko o wystawie.

Wystawa wszystkiego trwała trzy dni - 12, 13 i 14 stycznia. Odbyła się w podziemiach budynku Credit Union przy Roncesvalles, na rzecz ekspozycji przemienionych w całkiem przyzwoitą salę wystawową. Był też katalog, który pieczołowicie wymieniał wszystkich artystów, nawet tych, którzy ostatecznie nie wzięli w wystawie udziału. Adresy odsyłały ewentualnych kolekcjonerów do Polski. Autorzy obrazów mieszkają bowiem w starym kraju. Wystawę odwiedziły setki miłośników sztuki. Odkupiono od jej organizatora już parę obrazów, przeznaczając na to, jak do tej pory, około 2 tysięcy dolarów. Możliwość kupna istnieją dalej wystarczy w tym celu porozumieć się z panią Dubiską pod numerem telefonu 925-8128.

Skąd taka ekspozycja w ogóle się wzięła i dlaczego w zamysle - bo już nie w ostatecznym kształcie - jest taka polityczna. Wszystko zaczęło się dokładnie rok temu, w styczniu 1986 roku. W Warszawie obradował Kongres Intelektualistów. Ludzie zatroskani niepewnym losem więźniów politycznych - później w większości wypadków zwolnionych na mocy amnestii - wykorzystali tę koncentrację swiatłych mózgow, aby rozesłać do podpisu petycję, domagającą się ich uwolnienia. Wielu list podpisało. Wśród nich znalazła się wyjątkowo liczna grupa artystów malarzy. Petycja stała się jakby ich listem, listem ludzi, którzy bodaj po raz pierwszy tak gremialnie wystąpili w czysto politycznej sprawie. Co szczególnie, wielu spośród podpisujących zbierało do tej pory nagrody na wystawach takich, jak "XXX-lecie PRL", czy medale przyznawane przez Ministerstwo Obrony Narodowej, zupełnie nie wdając się w polityczną wymowę tych faktów. Nie twierdzą przez to, że byli zatwardziały zwolennikami reżimu. Nie czuli natomiast związku pomiędzy sztuką a polityką, ani jakiegokolwiek moralnej presji związanej z własnymi politycznymi wyborami. Uważali prawdopodobnie, że są ponad tym, że będąc artystą jest się zwolnionym z obowiązku myślenia politycznego. I oto nagle jednym aktem odwagi i przekonania postawili siebie po tej samej stronie barykady, po której stali już ich koledzy, ci, którzy od niedawna, ale czasem i od zawsze byli świadomymi politycznych wyborów. Czy trzeba przypominać przypowieść o gospodarzu winnicy, żeby uzmysłowić czytelnikowi czym jest taka decyzja?

W odruchu otwartości list zamieszcilo "Zycie Warszawy", ostro później skrytykowane przez partyjnego dziennikarza.

W tym punkcie rozpoczął się epizod torontonski. O liście malarzy dowiedział się człowiek, który od długiego już czasu zajmuje się pomocą Polakom i który postanowił, że przedstawi niepokornych publiczności kanadyjskiej. Jak można przedstawić malarza? Człowiek ową zaczął pisać listy i dzwonić do kraju w przekonaniu, że uda mu się obrazy wypożyczyć. Trwało długo i w końcu stało się jasne, że się nie uda. Zniecierpliwiony pojechał do Polski i kupił u sygnatariuszy listu obrazy 69 płócien. Jako właściciel

Katarzyna BANACHOWSKA

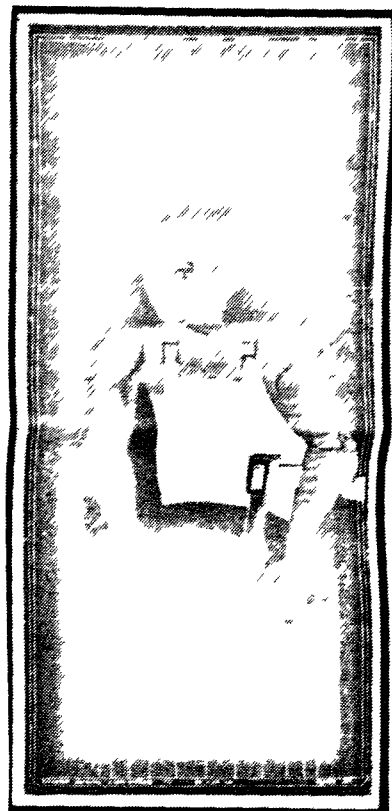
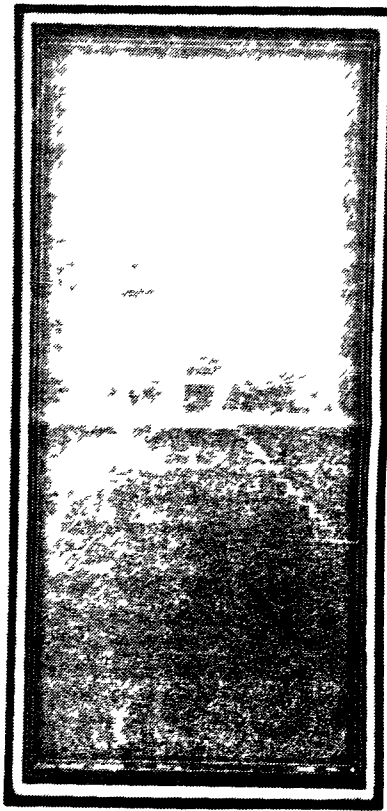
Polityka i sztuka w jednym stały domu

obrazów nasz filantrop zwrócił się o pomoc do Polish Canadian Action Group. Ta pomogła zorganizować wystawę w lokalu Credit Union.

Na tej wystawie jest praktycznie wszystko. Są rysunki satyryczne - autorstwa Jacka Fedorowicza - parę z nich znanych z drugiego literackiego obiegu, gdzie bywały publikowane. Są grafiki, między innymi Marka Sapetty. Jest, jak zwykle bardzo piękna, ciepła i wyciszona polska sztuka abstrakcyjna z Januszem Eysymontem na czele. Są obrazy reprezentujące kierunek, nazywany chętnie w latach siedemdziesiątych "neo-realizmem". Jest

Co uderza zaraz na wstępie to walor jej szarości. Nie ma tu ani jednej naprawde żywej barwy, nawet u Jana Rylkego barwy są przytłumione, zgaszone, jakby z intencją, żeby nie krzyczały za głośno. Większość obrazów postuluje się bogactwami i ciepłymi odmianami szarości. To nie jest tylko smutne. To jest przede wszystkim bardzo ciche. Mimo obecności malarstwa publicystycznego nie ma tu również rzeczywistej gwałtowności. Nawet w obrazie Jana Rylkego "Mniej niż zero" (tytuł wzięty z rockowej piosenki popularnej na przełomie 1983 i 84 roku, ze objasnie niewtajemniczonym) dramat mije-

Autorka tego tekstu Katarzyna Banachowska jest dziennikarką współpracującą ze stacją Radio Canada nadającą programy w języku polskim. Poprzednio pracowała w tygodniku "Solidarność" i była jedną z założycielek "Tygodnika wojennego". W oficjalnym obiegu trudniła się recenzjami z wystaw malarstwa.

przedstawiciel polskiego foto-realizmu, Łukasz Korolkiewicz, tym razem z dziełem zatytułowanym "Grob Przemysła". Jest trochę ekspresyjnej publicystyki. Są pogrobownicy kolorystów, przedstawiciele ekspresjonizmu i to zarówno nurtu realistycznego, jak abstrakcyjnego, a nawet soc-realizmu. Jest wiele politycznych aluzji i wiele politycznych żartów, jak choćby te z grafiki Marka Sapetty pod tytułem "W świetle i w mroku". Otoż w świetle widac plasty i blizny, których w mroku nie widac. Bardzo żrące, bowiem obosieczne. Są polskie pejzaże, o tyle szczególne, że bynajmniej nie przedstawiają Polski taką, jaka ona jest, jaką pamiętają ją ci, którzy ją niedawno opuścili, i jaką spo- dziewają się ją zastac co trzejwiejsi ze starszych pokoleń emigracyjnych zniszczoną, zanieczyszczoną, szarą, biedną. Te pejzaże przedstawiają Polskę snów i marzeń, Polskę z zamyslen o Polsce. Z piosenek, a zwłaszcza z kołysanek. Gdyby plastyka mogła emanować muzyką, prosta i zgrzebna melodyjka tych własnie pejzaży byłaby nicią przewodnią łączącą całą wystawę.

Która, mimo że bardzo eklektyczna, mimo, że skompletowana pod kątem bynajmniej nie artystycznym i bynajmniej nie ze względu na podobieństwa łączące artystów - o ile zapomniemy o podobieństwie ich postawy wobec więźniów politycznych - ma jakieś łączące ją i spajające cechy

dzi dwoma milicjantami a krzyżącą dziewczyną odbywa się nie z powodu gwałtownego ich zetknięcia. Wprost przeciwnie, dramat polega na tym, że zdaje się być niestylizalny dla "przedstawicieli porządku". A więc utajony, jakby specjalnie trzymany na wodzy dramatyzm. Warto w tym celu przyjrzyć się jeszcze jednemu obrazowi, "Martwej naturze z chlebem" Jana Dzięziory. Obraz ma charakter abstrakcyjny i chleb jest właściwie niewidoczny. Ale czujemy jego obecność, jest on czymś, co możnaby nazwać filozoficzną kwintesencją chleba. Nie o sam symbol i cien chleba jednak idzie, ale o światło, które z niego emanuje i jednocześnie na niego pada. Światło również łagodne, jak barwy, w których obraz jest utrzymany, niemniej przepelnione rodzajem skoncentrowanej mocy. Światło - świętość, a także światło - nadzieja.

Cała wystawa ma wydźwięk niestylizacji emocjonalny i osobisty. Postacie ludzkie Rylkego, czy Antoniego Rodowicza cierpią w milczeniu z powodów prostych i podstawowych, przeżywając głód, samotność, pozbawienie wolności, czy upokorzenie. Postacie Elzbiety Sikorskiej z kolei, zapatrzone są w swoje wnętrza z taką intensywnością, że tracą wszelki kontakt z otaczającą rzeczywistością. Pojawiają się proste przedmioty, jak "Okno" Magdaleny Hollender, proste uczucia, jak rozpacz i proste powody tej rozpacz, jak śmierć. Wszystko odbywa

MAREK SAPETTO
ul Szekspira 4 m 16
01 - 913 Warszawa

3 grafiki z cyklu "NIUANSE" 1973

się w majestacie wielkiej powagi, jak w kościele.

I tak się stało, zupełnie przez polityczny przypadek, że wystawa ta zgromadziła wszystko, co w nowej sztuce polskiej ostatnio najżywoźniejsze, czym ta sztuka oddycha. Jest to płytki oddech chorego, który jednak wytrzyma długo. Kryzys już za nim, ponieważ pozbył się nienawisci i agresywności, albo obojętności i sztuczności. To malarstwo jest równie spokojne, ciepłe i mądre jak jest ciche.

Trzy dni sam na sam z torontonczykami nie zamkną historii tej ekspozycji. Fundacja Kosciuszowska chce przewieźć ją do Nowego Jorku i pokazać tamtejszej publiczności. Kto wie, czy nie zobaczą jej mieszkańcy Buffalo. A wszystkim kolekcjonerom, zainteresowanym kupnem polskich obrazów zaleca się, by nie tylko probowali odkupić je od właściciela wystawy, ale przede wszystkim by zamawiali je bezpośrednio u autorów, z katalogu. Z tego powodu właśnie znajdują się tam adresy wszystkich artystów, którzy petycję podpisali. To nie tylko gest pomocy dla rodaków. To także gest poparcia dla kolejnych, którzy się odważą!

Najbogatsze państwo kontynentu pld -amerykańskiego, o obszarze 912 tys km kw zamieszkałe przez 18 mln ludności. Produkt narodowy brutto wyniósł w 1983 - 71 mld US\$, czyli około 4 tysięcy na głowę. Lata ostatnie przyniosły pewien zastój ekonomiczny spowodowany spadkiem cen ropy naftowej, głównego produktu eksportowego.

Demograficznie 69% ludności to Metysi, 20% pochodzenia europejskiego, 9% czarni i Mulaci, zaś czystej krwi Indianie stanowią 2%. Dzięki przymusowi nauczania w 9-letniej szkole powszechnej do której uczęszcza 82% dzieci, analfabeci stanowią 14,4% co jak na państwo tego kontynentu stanowi zupełnie niezły wskaźnik.

Zaledwie 4% ogólnego obszaru stanowi ziemia orna (5,7 z sadami), łąki i pastwiska 18,3%, lasy a właściwie podzwrotnikowa dzungla obejmuje 52,6%, a reszta czyli 23,4% przypada na nieużytki, głównie bagna i mokradła.

Nazwa została nadana po raz pierwszy w 1499 kiedy to odkrywca Alonso de Ojeda widząc osady autochtonicznych Arawaków usytuowane na palach w jeziorze Maracaibo, określił je jako "mała Wenecja" (Wenezuela). Początkowo tak nazywano ten teren, później po odzyskaniu niepodległości czy raczej wyjściu z Federacji Wielkiej Kolumbii, nazwa ta przypadła państwu. Rozwój hodowli bydła rogatego i rolnictwa (uprawa trzciny cukrowej, bawełny, kawy, kakao, tytoniu, owoców cytrusowych i warzyw spowodował bogacenie się miejscowej ludności, coraz mniej chętnie patrzącej na rządy Hiszpanii.

Restrykcje gospodarcze narzucane przez metropolię oraz brak możliwości awansu w relacjach do ambicji miejscowych plantatorów i hodowców spowodował, że własnie posesjonaci zbuntowali się przeciw władzy Madrytu.

19 IV 1810 pierwsza "junta rewolucyjna" z F. Mirandą przejęła władzę w kapitanacie Caracas proklamując 5 VII 1811 Pierwszą Republikę. Nastąpiła wojna wyzwoleńcza toczona przez obydwie strony ze zmiennym szczęściem. Obalona I Republika w lipcu 1812, przyniosła w sierpniu roku następnego utworzenie II Republiki (zlikwidowanej przez Hiszpan w styczniu 1814).

Dopiero po 1817 szala zwycięstwa zaczęła się przechylać na stronę powstańców. W lutym 1819 proklamowano III Republikę, której przewodził Simon Bolivar, wojska jego rozbiły w sierpniu 1817 pod Boyaca Hiszpan. Plafon Parlamentu w Caracas przedstawia te sceny batalistyczne. W dwa lata później po zwycięstwie pod Carabobo, powstańcy zajęli terytorium obecnej Panamy, Kolumbii i Ekwadoru tworząc wraz z dzisiejszą Wenezuelą tzw "Wielką Kolumbię".

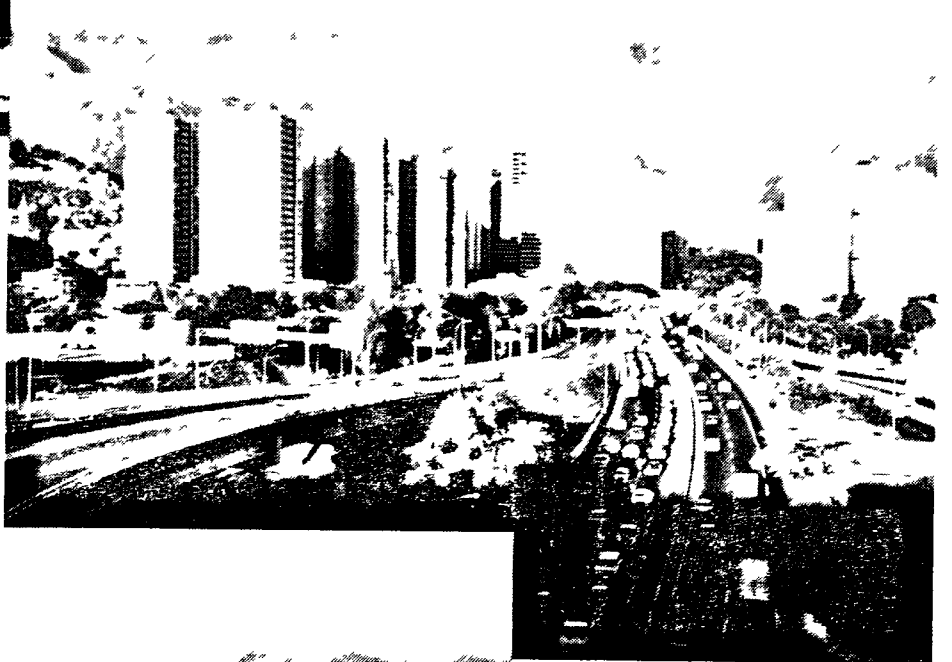
W 1830 na skutek sprzeczności wewnętrznych Wenezuela odeszła z Federacji, tworząc Republikę, która w swym obecnym kształcie (minus terytorium Essequibo utracone w 1895 po odkryciu tamże ropy naftowej na rzecz Gujany Brytyjskiej, o które nadal dopomina się Wenezuela) przetrwała do dziś.

Stolica państwa Caracas (nazwa pochodzi od skrotu Santiago de Leon de los Caracas, pod taką bowiem nazwą założył w 1567 Diego de Losada osadę europejską w kotlinie Kordylierów Nadmorskich) leży 17 km w linii prostej od Morza Karaibskiego, oddzielona masywem górkim (Pico de Oriente 2640 m n p m), przez który przebita jest autostrada (3 tunele, plus sporo wiaduktów w sumie 50-cio kilometrowa trasa) łącząca stolicę z portem lotniczo-morskim La Guaira.

Caracas posiada liczne zabytki z okresu kolonialnego jak kościół Franciszkanów (1596), Katedra 1664-74, Uniwersytet 1696, pałace Miraflores, Amarilla, del Toro z przełomu XVII/XIX wieku.

Jeszcze bardziej imponująco wygląda architektura współczesna - Centrum

Kartki z podróży

Wenezuela i jej stolica

Bolivar, Plac Wenezueli. Jest jednym z najbardziej rozwijających się miast świata jeśli chodzi o przyrost liczby mieszkańców. W 1940 mieszkało tam 240 tysięcy osób, w 1970 2,5 miliona, obecnie liczy około 5 milionów. Mimo iż nadal ma tam miejsce "boom" budowlany jako pochodna koniunktury energetycznej (choć ta ostatnia skończyła się dwa lata temu) nie dla wszystkich starcza miejsca w nowoczesnym budownictwie.

Prawie jedna trzecia mieszkańców miasta gnieździ się w "favellas" bezkanalizacyjnych budkach obsiadłych zbocza gor olających stolicę. Także dalekie są od pomyslnego rozwiązania problemy komunikacyjne, mimo sieci autostrad i nowoczesnego metra (podobne jak w Montrealu wykonanego przez Bombardier Ltd). Poruszanie się po drogach, niekiedy w godzinach szczytu, należy do wątpliwych przyjemności, szczególnie ze względu na tzw "latynoską szkołę jazdy".

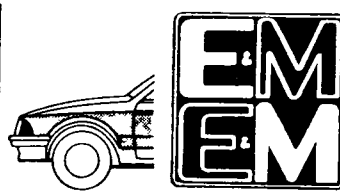
Czynnikami wpływającym dodatnio na ruch motoryzacyjny jest bajecznie niska cena benzyny (20 centów za galon), korelowana na szczęście relatywnie wysoką ceną nowych samochodów, które są od 10 tysięcy US\$ w górę, co przy zarobkach rzędu 600 US\$ miesięcznie nie jest aż tak dostępne. Jednak pomysłowi tubylcy i z tym potrafią sobie radzić, po prostu wydłużają w każdy możli-

wy sposób okres używalności pojazdów. Na ulicach można spotkać "rzęchy", które już dawno winny znaleźć swe miejsce na złomowiskach. To zamięłowanie do antyków (?) motoryzacyjnych jest zresztą koniecznością charakteryzującą większość państw Ameryki Łacińskiej, które z wyjątkiem Brazylii nie posiadają własnego przemysłu motoryzacyjnego, opierając się na obcych montowniach

(GM, Fiat, Renault w wypadku Wenezueli).

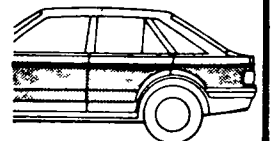
Mimo pewnych mankamentów Caracas rości sobie pretensje do miana najpiękniejszego miasta kontynentu obok Rio de Janeiro, a przed Buenos Aires i z tą opinią niewątpliwie można się zgodzić.

K S W

**E & M AUTOMOTIVE
MACHINE SHOP**
Quality Engine Rebuilding
763-4106

Edward Kanas
3581 DUNDAS ST WEST

Marek Sitarz
TORONTO

- kapitalne remonty silników wszystkich typów (import oraz krajowe)
- podwyższamy moc silnika
- borowanie bloków
- szlifowanie kół zamachowych, głowic i wałów
- sprzedaż części zamiennych 10% zniżki

Pani E P pisze

"Moj czteroletni synek ma częste wybuchy złości, nawet z najmniejszego powodu. Wszystko musi być tak, jak on chce. Inaczej rzuca się na podłogę i krzyczy. Jak był młodszy, także bił głową o podłogę, ale teraz tego już nie robi. Cały dom jest sterroryzowany. Próbuje go uspokajać, ale niewiele z tego wychodzi. Boimy się, co będzie, jak pojedzie do szkoły. Jesteśmy normalną, pełną rodziną z dwójkiem dzieci. Ze starszą córeczką nie ma żadnych problemów."

Nasza odpowiedź

Dziecięce wybuchy złości, którym towarzyszy rzucanie się na ziemię, krzyk, a czasem i kopanie, noszą w literaturze psychologicznej nazwę "temper tantrums". Zdarzają się one u małych dzieci i na ogół ulegają wygaszeniu wraz z wiekiem i dojrzewaniem układu nerwowego. W przypadku jednak, gdy rodzice swoim postępowaniem niechęcą owe zachowania wzmacniają, mogą one ulec utrwaleniu lub też przerodzić się w inne, równie niekorzystne objawy, jak fizyczna agresja lub negatywizm.

Dlatego nie należy ich bagatelizować. Sam temper tantrum jest najczęściej związany z ogólną niedojrzałością i nadmierną pobudliwością układu nerwowego połączoną z ograniczoną odpornością na stres i frustrację. Są to cechy w dużej mierze temperamentalnie zdeterminowane, a więc wrodzone.

Nie próbujmy zatem zbyt natarczywie szukać odpowiedzi na pytanie "dlaczego moje dziecko takie jest?" i oskarżać samych siebie. Problem polega na tym, że owe wrodzone skłonności mogą ulec wzmocnieniu w "korzystnych" dla siebie warunkach środowiskowych lub też stopniowo wygasnąć, gdy nie znajdują właściwego "odzewu".

Zawsze istnieje jakiś pojedynczy bodziec (sytuacja czy reakcja ludzka), która owym wybuchem gniewu prowokuje. W przypadku dzieci skłonnych do "temper tantrums", bodziec ten może być, obiektywnie rzecz biorąc, bardzo słaby (odebrana zabawka, brak lodów w zamrażarce, trudności w założeniu buta), lecz dla dziecka subiektywnie wystarczająco silny by pobudzić niedojrzały układ nerwowy do wybuchu.

U dzieci mechanizmy samokontroli emocji są bardzo słabe, mają one duże trudności (lub też niezdolność - zależnie od wieku) w opanowaniu zewnętrznych objawów emocji negatywnych jak gniew, smutek, frustracja. Co gorsza, emocje te mają tendencję do rozwijania się lawinowo. Mała złość łatwo przechodzi w większą, już niekontrolowaną złość, której nie sposób już powstrzymać. Pojawiają się przy tym negatywne reakcje dorosłych, które dokładają oliwy do ognia. Gniew połączony z frustracją urastają do tego stopnia, że jego "pierwszą przyczyną" zostaje zapomniana, a dziecko reaguje już tylko na negatywną reakcję otoczenia. Błędne koło zamyka się.

Układ nerwowy dziecka nie zależy od rodziców. Ale od nich zależy, jak reagują na przejawiane przez swoje dzieci negatywne emocje i niepożądane zachowania. Czy utrwalają je (często całkiem nieswiadomie) czy też wygaszają i uczą dziecko jak wyrażać uczucia gniewu w sposób społecznie akceptowany.

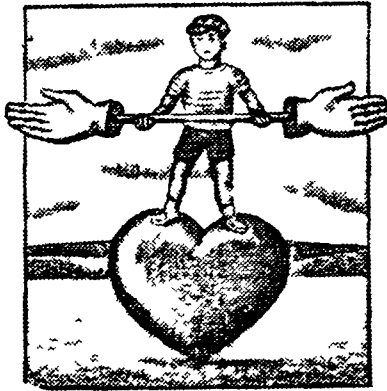
Przyjrzyjmy się więc ogólnym zasadom korygowania temper tantrums i innych niewłaściwych zachowań. Wszystkie owe zasady opierają się na teorii uczenia się, manipulując efektywnie karą i nagrodą.

Niezwracanie uwagi

Wybuch złości u dziecka powoduje na ogół ożywioną reakcję rodziców. Zarówno tę negatywną (krzyk, ostrzeżenia, kary), jak i pozytywną (uspokajanie, od-

Dr ZOFIA BÓŃCZA

Temper tantrums

wracanie uwagi). Oba typy reakcji spełniają w gruncie rzeczy tę samą rolę - WZMACNIAJĄ negatywne zachowanie dziecka, które w swym zamierzeniu chciały usunąć. Wzmacniają poprzez ZWROCENIE UWAGI na to, co dziecko robi. Dzieci mają bowiem tendencję do powtarzania i utrwalania zachowań, którym towarzyszy wzmocniona uwaga osób dorosłych. Gdyby umiały to wypowiedzieć słowami, swoje rozumowanie wyraziłyby następująco: "Jeśli zwracają na mnie uwagę, to znaczy, że moje zachowanie wywołuje pożądaną efekt. Spróbuję więc jeszcze raz".

Wielu rodziców uważa, że kara automatycznie przeciwdziała pojawianiu się negatywnych zachowań u dzieci. W praktyce obserwuje się natomiast efekt wręcz odwrotny. Im bardziej rodzice starają się pewne zachowania "wykorzenić", tym bardziej stają się one odporne na zmianę. Lub jedno negatywne zachowanie ulega zamianie na inne, służące temu samemu celowi.

Dziecko, jak każda istota ludzka, ma naturalną potrzebę sprawowania kontroli nad innymi (rodziców niestety włączając). Gdy widzi, że przy pomocy swoich zachowań może manipulować - i to skutecznie - postawami innych - będzie owe zachowania nieustannie produkować, by uzyskać pożądaną efekt.

Równocześnie, JAKAKOLWIEK (pozytywna lub negatywna) uwaga jest dla dziecka lepsza niż jej brak w ogóle. Dlatego zrobi ono wszystko, aby uwagę swoich rodziców przyciągnąć. Gdy ma również szczególne poczucie zagrożenia, jest niespokojne lub napięte, prawdopodobieństwo wystąpienia zachowań zmierzających do skupienia na sobie uwagi (attention seeking behaviour), rośnie.

Dlatego jedyną naprawę zdrową reakcją rodzicielską na temper tantrums jest ignorowanie! Najważniejszym elementem ignorowania jest nieokazywanie przez rodziców żadnych emocji, gdy dziecko właśnie demonstruje wybuch złości. Musimy zachować kamienną twarz, choćby targaliśmy najbardziej dramatyczne uczucia. Należy przerwać wówczas jakąkolwiek komunikację z dzieckiem - nie mówić nic, zając się jakąś neutralną domową aktywnością i nie pokazywać po sobie, jak bardzo jesteśmy zdenerwowani. Ale to tylko jeden element sukcesu.

Time out

Drugim elementem sukcesu jest zastosowanie tzw. time out, który polega na usunięciu (często fizycznym, ale spokojnym) dziecka z miejsca, gdzie wybuch złości ma miejsce i przeniesienie go do pomieszczenia, gdzie ABSOLUTNIE NIE

MA NIC DO ZABAWY. I gdzie zatem dziecko nie otrzyma żadnego, pośredniego lub bezpośredniego wzmocnienia za swoje zachowanie. Dziecko powinno tam zostać przez około 5 do 15 minut, zależnie od wieku. Chodzi o to, by nauczyło się, że wybuch złości nie przynosi mu żadnych korzyści w postaci dodatkowej uwagi lub też atrakcyjnych aktywności. Tylko to może doprowadzić do skutecznego WYGASZENIA niepożądanych zachowań.

Rodzice, którzy dopiero zaczynają wdrażać "time-out" czasem zniechęcają się, twierdząc, że "zachowanie pogarsza się". Zdarza się to w ciągu pierwszych kilku dni po wprowadzeniu tej metody. Dziecko po prostu nasila swoje negatywne zachowania, aby sprawdzić, czy w tej postaci odniosą one pożądaną efekt. Po prostu testuje rodziców. Jeśli rodzice w tym okresie obdarzą je uwagą, cały wysiłek pojedzie na marne.

Juz po bardzo krótkim czasie konsekwentnego stosowania "time-out", jego skutki zaczynają być widoczne. Dziecko przekonuje się, że NIE WARTO zdobywać uwagi rodziców niewłaściwymi metodami. Bo to po prostu nie działa. A nikt nie ponawia bezskutecznych działań.

Nagroda

Równocześnie z konsekwentnym wygaszaniem zachowań negatywnych, stosować należy nagrodę za zachowania pożądaną z wychowawczego punktu widzenia.

Gdy rodzice mają do czynienia z dzieckiem sprawiającym trudności wychowawcze, nieswiadomie często koncentrują się bardziej na KORYGOWANIU istniejących zachowań niż na budowaniu i wzmacnianiu zachowań alternatywnych. Tymczasem dziecko może po prostu NIE WIEDZIEĆ, jak wyglądać powinno zachowanie właściwe. Nawet gdy nam się wydaje, że to niemożliwe ("tyle razy mówiłem, że...").

Dlatego należy wzmacniać wszystkie pożądaną zachowania dziecka. Stosując słowną pochwałę, uścisk, uśmiech lub też nagrodę konkretną - drobne, symboliczne prezenciki jak np. "stickery" (znakomicie zdają egzamin w praktyce). To nie jest przekupianie dziecka, jak niektórzy fałszywie sądzą. To uczenie go zachowań, które spotykają się ze społeczną aprobatą.

Niektórzy rodzice podchodzą do nagród w sposób systematyczny - zaznaczając na specjalnym kalendarzu tygodniowym, ile dziecko dostało nagród w ciągu danego dnia (np. może to być mierzone liczbą "stickers") i przydzielając kolejną "dużą" nagrodę (jak wizyta u Mc Donalds'a) pod koniec tygodnia za odpowiednio wysoką liczbę zdobytych "małych nagród". Metoda ta pozwala przesłuchać proces uczenia się nowych zachowań przez dziecko i ułatwia kontrolę całego procesu przez rodziców.

Konsekwencja

Zelazna konsekwencja jest absolutnym warunkiem sukcesu każdego rodzicielskiego przedsięwzięcia. Wszyscy domownicy (włączając babcię, ciocię i nianię) muszą przestrzegać tych samych reguł.

Jeśli rodzice, czy to z czystego zmęczenia, czy też przez zapomnienie, wrocą do swych "starych" metod, całą pracę trzeba będzie zaczynać od początku. Reakcje wszystkich domowników na niepożądane zachowanie dziecka powinny być względnie takie same i zharmonizowane. Dziecko błyskawicznie znajdzie lukę w naszym systemie wychowawczym i wykorzysta ją przeciw nam.

Wczesne wykrywanie

W miarę możliwości, dobrze jest nauczyć się wykrywać wczesne oznaki nadciągającego u dziecka wybuchu złości i starać się mu zapobiegać. Np. poprzez zajęcie dziecka inną aktywnością, "zagadanie" go lub też - gdy sprawy zaczynają posuwać się zbyt daleko - ostrzeżenie dziecka, że z tego zachowania wyciągnięte będą konsekwencje (time out).

Ostrzeżenie służy dziecku jako sygnał, że rodzice świadomi są nadciągającego wybuchu, ale nie zamierzają mu się poddać. W związku z czym może warto się od niego powstrzymać.

Im starsze dziecko, tym bardziej istotną rolę ma ostrzeżenie. Małe dziecko jest zbyt impulsywne, by mu poznawcza identyfikacja wydarzeń pozwoliła na powściągnięcie własnych reakcji emocjonalnych. Jednakże, dziecko powinno się uczyć już jak najwcześniej, że jeśli rodzice ostrzegają o pewnych konsekwencjach - to one rzeczywiście nastąpią. A więc znów konsekwencja jako podstawowy czynnik skuteczności naszych wysiłków.

Akceptacja osoby

W jakichkolwiek naszych poczynaniach wychowawczych musimy dziecku komunikować naszą aprobatę dla niego jako OSOBY. Nawet jeśli zmuszeni jesteśmy wyrazić dezaprobatę dla jego określonych (bardzo specyficznie) zachowań. A więc kochamy cię, ale nie podoba nam się, że... (i tu następuje konkretny opis niewłaściwego zachowania). NIGDY nie wolno mówić takich rzeczy jak "nie dobre dziecko", "jesteś niemożliwy", "nie kocham cię", "zostawię cię samego w domu", bo przekazuje się dziecku komunikat, że rodzice nie akceptują go jako osoby, a także nie podaje mu się przy tym konkretnych zachowań, które trzeba zmienić, aby stać się "dobrym dzieckiem". Nasze komunikowanie się z dzieckiem musi być dyrektywne, konkretne i informatywne, a nie emocjonalne. My je uczymy, a nie wyładujemy własne frustracje z powodu wychowawczych niepowodzeń. Nie wolno przy tym pozwolić by nasze wychowanie przerodziło się w walkę o władzę z dzieckiem. "Kto, kogo?"

Uczyć także należy więc dziecko NAPRAWIANIA wyrządzonych przez siebie szkód - przeproszenia, sprzątnięcia po sobie, robienia komus dodatkowych przyjemności. Dziecko powinno nabrać świadomości tego, że poprzez rekompensowanie innym ludziom doznanych krzywd, można odzyskać dobre imię i zasłużyć na nagrodę. Oraz w konsekwencji - utrzymać zachwiany pozytywny obraz własnej osoby.

Jeśli z czystym sumieniem stwierdzamy, że konsekwentnie stosujemy wszystkie omawiane zasady, a nasze dziecko wciąż jest "niemożliwe", postarajmy się uzyskać indywidualną poradę od psychologa. Skierować do niego może nasz lekarz rodzinny. Być może dowiemy się o naszym dziecku więcej, niż sami o nim wiemy.

IGRASZKI Z POLSZCZYZNĄ

Oliwkowe nieporozumienie w języku i na podniebieniu

Botanicznie rzecz ujmując pomidor jest owocem jako miąższowaty twór z nasionami w środku powstały po przekwitnięciu i rozroście zapylonego kwiatu. Gastronomicznie pomidor nie jest owocem, jako że nikt go na deser z

cukrem nie wcią i nikt z kompotu nie gotuje, konfitury z pomidorów czerwonych lub zielonych można spotkać bardzo rzadko, a rzadkość to po łacinie rarytas. Jasne?

Ogorek botanicznie również jest bezspornie owocem, nawet słodkim na surowo. Jednak wolimy go posolic niż pocukrować, kisimy ogorki, marynujemy i smakowo sobie uzupełniamy mięsko, czy wędliny.

Przeciętny Polak chętny się wszędzie swą kulturą za stołem i w kuchni jest zaciekłym konserwatystą. Gdzie by nie zawędrował, pod równik czy na biegun, szuka schaboszczaka i ziemniaków z kapustą. Lata po świecie jak motylek nie kolorowy, lecz pocziwy bielonek kapustnik godny nazwy schabowy kapustnik. Skąd u niego niezwykła niechęć do oliwek? Wszak oliwkami opycha się zartocz-

nie kilkaset milionów ludzi w świecie. Dlaczego jakis tam Kowalski z Mszany Górnej gdy weźmie w dziób oliwkę, zaraz ją wypluje z wykrzyknikiem 'fe!' I tego "swinstwa" do końca życia nie weźmie do ust! Dlaczego?

Przyczyną niechęci do oliwek jest nic innego jak nieporozumienie językowe. W Polsce znalazły oliwki tylko i wyłącznie z opisów książkowych czyli z literatury obcej. Tłumacz z obcego języka opisywał rozkosze podniebienia doznawane przy jedzeniu "wonných" oliwek. Logicznie czytelnik kojarzył oliwkę z owocem deserowym równym w smaku co najmniej ananasowi. A tu go wykołował tłumacz - ananas nie owocowy, lecz ludzki, czyli gagatek pospolity, traduttore traduttore jak mawiają i pisują Włosi, co znaczy dosłownie tłumacz zdrajcą. Na marginesie mała uwaga we włoskim

jest gra słów, a w polskim jej brak. Czy można oddać tę grę słów? Jak się ktoś uprze to można na przykład tłumacz-tłumok, tłumacz-tłumik itd.

Przy fałszywym nastawieniu psychiczno-smakowym sięgając po oliwkę doznajemy owocowo-deserowego rozczarowania.

Musimy wiedzieć, że oliwka jest przyprawą jarzynową do mięsa i wędlin głównie, podobnie jak u nas kiszona słona ogorki, grzybki marynowane. I w tym towarzystwie zjedzona na próbę na pewno zostanie przez nas zaakceptowana.

Kto nie wierzy, niech spróbuje, Potem 'Echu' podziękuj! Smacznego!

Aleksander Piekarski

Informacje na temat aktualizacji przepisów dotyczących czynszu podane przez Ministerstwo ds. Mieszkaniowych

Ważna wiadomość dla lokatorów i właścicieli budynków mieszkalnych zasiedlonych po raz pierwszy po 1975 roku.

Akt regulujący sprawy czynszowe wydany w 1986 r. rozszerza przepisy dotyczące regulacji czynszu w zakresie obejmującym *wszystkich* lokatorów prywatnych budynków apartamentowych w Ontario. Akt ten dotyczy budynków, „mobile homes” i osiedli złożonych z „mobile homes” zasiedlonych po raz pierwszy po roku 1975.

W przeszłości lokatorzy zamieszkujący budynki oddane do użytku po roku 1975 - nie byli objęci aktem regulacji czynszu.

W świetle nowej ustawy lokatorzy zamieszkujący te budynki są chronieni na tej samej zasadzie co lokatorzy prywatnych budynków mieszkalnych w Ontario.

Ustawa ta zostaje rozszerzona na budynki zasiedlone do sierpnia 85 roku co znaczy że 4-procentowa podwyżka czynszu dotyczy wszystkich budynków zasiedlonych po 75 roku i obejmuje swym zasięgiem okres od 1 sierpnia 85 do 31 grudnia 86.

W związku z tym wszyscy właściciele domów zasiedlonych po 75 roku - którzy w czasie tego okresu podwyższyli czynsz o więcej niż 4 procent zobowiązani są w tej chwili do zbadania tej sprawy po raz kolejny lub zwrócić lokatorom różnicę pomiędzy ustawowymi 4% a wprowadzoną podwyżką.

Do lokatorów budynków zasiedlonych po 75 r:

nie odtrącajcie sami tej różnicy od swojego czynszu

W chwili obecnej lokatorzy mieszkający w budynkach zasiedlonych po 75 roku powinni płacić zdaną przez właścicieli domów sumę do czasu uregulowania tej sprawy odgórnie.

Lokatorzy objęci ustawą nie powinni w żadnym wypadku potrącać sobie tej różnicy sami - bowiem takie działanie może doprowadzić do wydania przez sąd nakazu eksmisji.

Do lokatorów budynków zasiedlonych po 75 r.:

w jaki sposób uzyskać rabat czynszu

- Jeżeli właściciel domu zasiedlonego po 75 r. nie złożył podania o uregulowanie czynszu do 2 marca 1987 r. - lokatorowi należy się obniżka czynszu w zakresie różnicy nadpłaconej ponad obowiązującą między 1 sierpnia 85 a 31 grudnia 86 4 procent
- Jeżeli właściciel dobrowolnie nie uregulował należnej lokatorowi różnicy zaleca się by lokator złożył podanie do lokalnego Biura Rent Review w celu wyegzekwowania należnych mu praw
- Jeżeli lokator jest *pewny* co do wysokości należnego mu rabatu - może sobie tę sumę odtrącić od płaconego czynszu

Wymagania dotyczące właścicieli domów zasiedlonych po 75 r.

- Właściciele domów - którzy pobrali od swych lokatorów podwyżki wyższe niż 4% na przestrzeni 1 sierpnia 85 - 31 grudnia 86 mają czas do 2 marca 87 aby złożyć oświadczenie w sprawie celowości tej podwyżki
- Właściciele składający te oświadczenia - muszą dostarczyć jego kopię wszystkim lokatorom w czasie nie dłuższym niż 10 dni od daty złożenia tego oświadczenia w odpowiednim urzędzie. Lokatorzy zaś mają prawo do zapoznania się ze wszystkimi złożonymi materiałami i dokonania swoich uwag
- Właściciele domów - którzy nie złożą odpowiedniego oświadczenia do 2 marca 87 r. są zobowiązani potrącić pobraną między 1 sierpnia 85 a 31 grudnia 86 różnicę w wysokości czynszu

Właściciele domów zasiedlonych po 75 r., którzy już wystosowali odpowiednie zawiadomienie dotyczące podwyżki czynszu w 1987 r.:

W świetle nowej ustawy dopuszczalna podwyżka czynszu na rok 1987 została ustalona na 5 2%

Niektórzy właściciele domów zasiedlonych po 75 roku wystosowali już na ręce swoich lokatorów zawiadomienie o podwyżce czynszu - większej niż 5 2%. Oni wszyscy także mają czas do 2 marca 87 r. aby składać podanie o zaaprobowanie tej podwyżki.

W wypadku takim lokator otrzymać powinien kopię podania i mieć możliwość uczestniczenia w całym procesie podawania tego podania pod rozważę.

Jeżeli właściciel nie wystosuje podobnego podania w czasie na to przeznaczonym - musi zwrócić lokatorom pobraną w 87 r. nadpłatę.

Ministry
of
Housing
Ontario Hon Alvin Curling, Minister

W celu uzyskania dodatkowych informacji proszę dzwonić bezpłatnie pod numer 1-800-387-9060, lub skontaktować się z lokalnym biurem Rent Review

Barrie (705) 737-2111
Hamilton (416) 528-8701
Kingston (613) 548-6770
Kitchener (519) 579-5790
London (519) 673-1660
Mississauga (416) 270-3280
North Bay (705) 476-1231
Oshawa (416) 723-8135

Ottawa (613) 230-5114
Owen Sound (519) 376-3202
Peterborough (705) 743-9511
St. Catharines (416) 684-6562
Sudbury (705) 675-4373
Thunder Bay (807) 475-1595
Timmings (705) 264-9555
Windsor (519) 253-3532

METROPOLITAN TORONTO
City of Toronto (416) 964-8281
East York (416) 429-0664
Etobicoke
and York (416) 236-2681
North York (416) 224-7643
Scarborough (416) 438-3452

"Drugi notował kto się śmieje"

NA WSZELKI WYPADEK INFORMUJĘ ZE MIĄKEM TU NA MYŚLI

WOJCIECHA MŁYNARSKIEGO

(-) Jerzy Fedorowicz

Pierwszy nasz gazetowy recenzent po prostu spuchł. Nic dziwnego. Takiego miesiąca jeszcze nie było. Demarczyk - Młynarski - Kaczmarek. W jednym tylko styczniu. A jeszcze wystawa malarstwa, a rydłowskie jasne o własnych siłach? Klaskaniem mając opuchłe prawice. Darek B. podrzucił mi Młynarskiego. I tak zostałam tym drugim. Czemuzby nie? Tekściarz pierwszej klasy, swójski wykonawca, a poza tym człowieka kawał, zaden tam kolaborant. Niby proste napisać - wspinał się niezapomniane i postawić kropkę.

Wieczny chłopak Młynarski już na scenie. Znajoma pałkowata dłużyzna lekko zaokrąglona i łeb już siwy. Niepojęte 25-lecie na scenie. W programie do połowy rzeczy znane, reszta jakby nie będziemy mieli żywe obrazy do znanych melodii? Ciekawe, jak z tego wybrnie?

Zrobił do piosenek własną konferansjerkę ze świetną formułą. Opowiada o anegdotycznych kulisach powstania swoich piosenek. Nie ucieka i od kulis historycznych 68, 70, 76, 80, 81. Wiele z tych piosenek nie wyszło spoza szańców warszawskiego Dudka, wiele zwłaszcza z tej mniej groźnej "obyczajowki" bawiło nas przez lata, część wydostała się dopiero w czasach solidarnościowej próby sił. Słuchaliśmy tego komentarza nie tyle by lepiej zrozumieć jego piosenki. Były one tak precyzyjnie celne zawsze, że nie o klarowanie poetyckiego bełkotu tu chodziło.

Frajdą prawdziwą było tu raczej poznanie samego autora drogi skutecznego pokonywania cenzorskich bramek w polskim gigancie. Odkrywanie momentów zwyczajnego ludzkiego rozgoryczenia i zrodła polskiego szyderczego optymizmu, którego jeśli powstanie pomnik, powinien być nazwany imieniem Młynarskiego. Osobście sporo radości sprawiło mi, że po latach dostrzegłam tych celnych literackich i politycznych ładunków więcej niż przed laty. Nie chcąc się wyrażać przed czytelnikami w końcu od nas nie gorszymi, wskazać może, dla tych co nie mieli uciechy udziału w koncercie, parę perełek.

□ o miłości własnej cytat z Holoubka "zakochani w sobie ze wzajemnością"

□ o genezie niektórych piosenek "w co się bawic" - napisał do miny Wiesława Gołosa "Tupot białych mew" - do tegoż samego na Batorym. Kapelusze kowbojski Gołosa - był też początkiem "Ballady o Dzikim Zachodzie" z finałem - "czasami najtrudniej rozpoznać bandytę, gdy dokoła są sami szeryfi"

□ o 68 roku wspomniana data dobrze czyta niewinną piosenczkę z haselkiem "po co babcię denerwować, niech się babcia cieszy", a hasło "w 70 roku babcia się zmieniła" wprowadza nas za kulisy znakomitego "Walca". Były to mianowicie słowa do nowego referatu Dzewon-skiego z okazji zmiany babci

□ o powstawaniu "obyczajówek" Autor powiedział nam, że mieszkał na Powislu i Woli i słuchał co i jak mówią. Notował. Po koncercie Santor napisał "Jest pani niestety uroczą pani Irenko, jestem pani wybytnym ulubieńcem"

□ o innych źródłach z mądrości dozorczy pana Rysia na widok małżonki Młynarskiego - przy nadziei "robmy dzieci, bo to chamstwo NASZ zaleje" z pewnego wywiadu "w jaki sposób pan reaguje na coraz bardziej nas otaczającą rzeczywistość?"

Należy odnotować zmiany i nowości. Do piosenki "W co się bawic" po słowach "bo chleba dosyc" doszło niewinne słowo "było"

Nowością dla szerokiej mas i "wcześniejszych emigrantów" były celne strzały w "Układance" - "Dajcie nowe klocki albo zmienie ten obrazek", w "Diatrybie" - wypowiedzi polemiczne na tematy rybnie (z 81 roku)

"Ryba zaś od spodu widząc wszystko to, myśli sobie nerwowo ale dno!"

I ryba cała w nerwach dostrzec przy tym nie chce, że owo dno jest coraz bardziej nowoczesne, że jest nasze, że nikt nam go nie dał w prezencie. Ze to jest nasze, wspólne piękne osiągnięcie. "I niech ci wszystko jedno nie będzie psia krew, gdy śpiewasz 'hej płyniemy' z kim ten dzielisz śpiew"

w "Tak jak malował pan Chagall" Tych miasteczek nie ma nie, ale krawcze oczy twe, miał kolega gdy pociągu zabrzniął gwizd

Pozostały na peronie nasze zacisnięte dłonie i ten szept "bywaj zdrow, napisz list" W zaplakane oczy lśni, otula się marcową mgłą

w "Cyrku" "bo kochani kto na codzień żyje w cyrku, temu cyrkiem zdaje się normalne życie"

w "Szachach" - o całość, całość warto usłyszeć

w "Jestem piłeczką pingpongową" przepyszny pomysł z uchwytem europejskim i azjatyckim (w ping pongu)

w "Dwoch koniach" procz moralu "gdy miec pragnie autorytet tchorz, co w ręku trzyma bat kto się stawia, ten ma z tego mimo wszystko jakiś zysk a kto słucha i ulega ten najpierwszy bierze w pysek"

przepyszny niby westernowy refrenik "jupi jupi aj" (UPI)

w "Robmy swoje" - "drobiazgow parę się uchwaja kultura, sztuka, wolność słowa kochani robmy swoje", "niejedną jeszcze paranoję przetrzymać przyjdzie, robić swoje"

Pewnym zaskoczeniem dla miłośników "radochy" mogła być na serio patetyczna w muzyce i treści piosenka "Przetrywamy". Zamyka też ona nagrane taśmy Młynarskiego "W co się bawic". Prawdy, które Młynarski przebierał w miny, powiedzonka z Powisla, pingpongowe piłeczki stanęła przed nami najprościej, jakby ten "drugi", co teksty mu wybiera na chwilę dał przyzwolenie.

Jak się tym poprzebieranym prawdom przyjrzyć z bliska. Śmiech odchodzi, co ma więc robić ten "drugi co notował kto się śmieje", zakończyć donos oświadczaniem - śmiali się wszyscy. I słusznie. Śmiech to dobre lekarstwo na bezradność.

GRAŻYNA FARMUS

P.S. Po koncercie poprosiłam artystów o autografy dla Czytelników naszej, jak to określiłam zachowawczej gazety. Młynarski podpisał. O portreciku Fedorowicza powiedział, że owszem zna i lubi Jerzy Werfel, kompozytor i akompaniator, dołożył nam tony swej ulubionej radiostacji. Z Młynarskim występowała jego żona Adrianna Godlewska. Też mamy podpis.

Wkiy
10 Roma
187. Rn
Zat. [illegible]
[illegible]
[illegible]

Z NOTATNIKA TELEMANIAKA

O ELICIE

Oglądałem niedawno polski program telewizyjny. To, że mamy własny program telewizyjny cieszyło mnie zawsze głęboko, tylko nie miałem do tej pory okazji obejrzyć. Zaparzyłem więc dobrej kawy i umiesciłem się wygodnie w fotelu - no, teraz sobie popatrzę.

W programie telewizyjnym, który oglądałem, pani prezenterka zaprosiła do rozmowy dyrygenta chóru. Chor w przerwach rozmowy miał śpiewać piosenki polskie. No, pomyślałem, mamy nie tylko program telewizyjny, mamy także wykształconych i utalentowanych muzyków, którzy pracują na polonijnej niwie. I popiłem kawę.

Pan dyrygent podał wstępne informacje o sobie i koncercie swojego zespołu, który zaraz potem wykrzyczał "Bogurodzicę". Dlaczego ci sympatyczni ludzie tak krzyczą - zdziwiłem się, ale właśnie w tym momencie pan dyrygent powiedział, że "Bogurodzica" jest pierwszą piosenką polską. Przejrzęczenie, myślę sobie, oczywiście myślał o utworze z polskim tekstem. Pierwsza polska piosenka, ho! Powiedzieć dwa wieki przed Bogurodzicą nie byłoby za dużo. Przeszedł on zresztą zaraz do "Gaude Mater Polonia" twierdząc, że jest to utwór anonimowy, zaaranżowany na cztery głosy przez Grzegorza Gerwazego Gorczyckiego "Z chorálu gregoriańskiego" aż prosiło się dodać, ale zaniepokoiło mnie co innego.

FRANCUZI POPIERAJĄ POLAKÓW

W grudniu była w Polsce delegacja chrześcijańskiego miesięcznika L'Esprit, w osobach filozofa francuskiego Paula Thibault i Jeana Marie Domenacq'u, od 30 lat redaktora naczelnego tego znanego we Francji pisma.

W Krakowie i Warszawie, gdzie obaj mają wielu przyjaciół w środowiskach Więzi i Znak, wygłosili oni szereg odczytów, głównie na temat społecznej nauki Kościoła, roli laikatu w Kościele i o sprawiedliwości społecznej.

Po powrocie do Paryża Jean Marie Domenac udzielił wywiadu dziennikowi Le Figaro. Zwraca w nim uwagę na pozycję Kościoła dającego nie tylko duchowe wsparcie, ale i schronienie wszystkim prześladowanym, Kościoła który jest mecenasem kultury, a nawet nauki, do którego zwracają się także niewierzący.

Wiele miejsca poświęca Domenac psychospołecznej sytuacji społeczeństwa polskiego, deprawowanemu z jednej strony przez obcą mu ideologię i poczucie politycznej niemożności, z drugiej przez zwykłą biedę i niepewność jutra. Znajduje analogie między obecną sytuacją Polaków a sytuacją Francuzów w latach 1941-42, w okresie petainowskiej pseudoniepodległości.

Obraz wyłamujący się z wywiadu jest niewesoły, mimo że dziennikarz nie tai swej sympatii dla Polaków. Ale "Jak może być znośnie w kraju, w którym 70% absolwentów największego uniwersytetu deklaruje chęć opuszczenia swojej ojczyzny".

Wniosek "W obliczu tej trudnej sytuacji w Polsce nam, Francuzom, pozostaje jedna, podstawowa rzecz - pomagać społeczeństwu polskiemu".

Teoria o Gorczyckim jest po prostu wersją najpopularniejszą, bynajmniej nie w stu procentach pewna, ale widac dyrygent sądzi, że mówi do maluczkich, więc nie chce im w głowach mącić. Ale zaraz potem gorący tyk kawy utkwil mi w gardle i nie chciał przejsć, choć chor już krzyczał następne utwory, bo pan dyrygent pokusił się o przetłumaczenie łacinskiego tytułu utworu. W jego interpretacji brzmiało to "Ciesz się, matko Polko". No, matko Polko, ciesz się, że tacy dyrygenci zjechali na torontonskie bruki. Albowiem każdy uczeń podstawowej szkoły muzycznej wie, że tytuł ten oznacza "Ciesz się, matko POLSKO". Ale nic, zagryzłem wasa i czekam, co będzie dalej. Pani prezenterka nie poprawia, widocznie przez uprzejmość. Rozmowa ze szła na Mikołaja Gomulkę, znakomitego polskiego kompozytora. No, właśnie, jakiej epoki? Czy w ogóle może się zdarzyć, żeby jakkolwiek dyrygent NIE WIEDZIAŁ w której epoce tworzył Gomulka? Nasz rozmowca powiedział jednak, że jest to kompozytor średniowieczny Acha. Czyli - ponieważ Gomulka stworzył cykl psalmów do słów Jana Kochanowskiego, pewnie również Kochanowski jest poetą Średniowiecza. Szykuje nam się niezła rewolucja w historii literatury i muzyki polskiej zainicjowana w styczniową sobotę przez jednego pana dyrygenta i jedną panią prezenter TV.

Przestałem się dziwić czemukolwiek Biedni, zapaleni ludzie ci chorzyści krzyczą, bo pan dyrygent tak kaze. A skoro pan dyrygent nie wie, z jakich epok pochodzą przedstawiane przez niego utwory, jakież może mieć pojęcie o stylu?

Tak, tak - płacz, matko Polko i ojciec Polaku, bo groza bierze!

Jan B

Mecenas January

Ciąg dalszy
z poprzedniego numeru

Przypomnijmy, w jakiej kolejności załatwia się podania o imigrację, czyli jakie kategorie osób mają pierwszeństwo. Kolejność jest następująca:

- 1 Członkowie rodzin i uchodźcy (*Family class nad convention refugees*)
- 2 Przedsiębiorcy (*Entrepreneurs*)
- 3 Osoby, które mają zapewnioną pracę w Kanadzie
- 5 Pracujący na własny rachunek i emeryci (*self-employed and retired*)
- 6 Niezależni kandydaci, którzy uzyskali więcej niż 8 punktów za zapotrzebowanie na ich zawód
- 7 Niezależni kandydaci, którzy uzyskali od 4 do 8 punktów za zapotrzebowanie na ich zawód
- 7 Inni kandydaci

Jak z tego wynika, w hierarchii pierwszeństwa najniżej plasują się niezależni kandydaci na imigrantów. Niektórzy czołowi prawnicy kanadyjscy, specjalizujący się w sprawach imigracyjnych, są zdania, że niezależny kandydat na imigranta, który nie ma zatwierdzonej oferty pracy w Kanadzie, jest niemal bez szans na imigrację. Praktyka wskazuje, że nawet jeśli uzyska niezbędną 70 punktów, to i tak najprawdopodobniej zostanie odrzucony. Uzyskanie niezbędnej ilości punktów jest warunkiem koniecznym, lecz nie wystarczającym do uzyskania wizy imigracyjnej. Urzędnicy imigracyjni kierują się własnym sądem oraz oczywiście instrukcjami swych przełożonych. Od decyzji odmownej nie ma, praktycznie rzecz biorąc, żadnego odwołania.

EMERYCI

Przepisy imigracyjne definiują jako emeryta imigranta, który "ukończył 55 lat życia i nie zamierza szukać lub podjąć zatrudnienia w Kanadzie".

Imigrant, który chce spędzić złotą jesień życia jako emeryt w Kanadzie, musi wykazać się posiadaniem funduszy wystarczających na utrzymanie go w Kanadzie, a jeśli ma kogoś na utrzymaniu, wystarczających także na utrzymanie tej osoby, względnie osób. Chodzi w tym przypadku o utrzymanie żony (lub męża) i dzieci w wieku poniżej 21 lat, pozostających w stanie wolnym.

Przepisy imigracyjne nie określają wysokości sumy uważanej za niezbędną dla utrzymania imigranta-emeryta i jego rodziny. Praktyka jednak wskazuje, że aby się zakwalifikować, trzeba mieć dochody wynoszące co najmniej 8-10 tys. dolarów kanadyjskich na osobę rocznie - przed opodatkowaniem. Takie dochody wymagają kapitału wynoszącego około 80 tys. dolarów na osobę.

Ciąg dalszy
w następnym numerze

Uwaga właścicieli nieruchomości i lokatorów
w mieście Toronto, York, Etobicoke, North York,
Scarborough i East York.

WYCENA NIERUCHOMOŚCI a municypalne i szkolne podatki na rok 1987

W Ontario za wycenę nieruchomości celem ustalenia podatków municypalnych i szkolnych odpowiedzialne są Regional Assessment Offices. Wyceny te przesyłane są do zarządów miejskich, które ustalają stawki podatkowe i wliczają wysokość podatków. Podatki zależą od wyceny nieruchomości oraz stawek przeliczeniowych w danym rejonie miasta. Wysokość podatków za 1987 rok równa jest iloczynowi wartości wyceny oraz stawek podatkowych.

Sesje informacyjne

Dawać one będą możliwość dokładnego zrozumienia procesu ustalania wysokości podatków.

Będą się one odbywać w każdej dzielnicy miasta celem przedyskutowania problematyki podatkowej z asesorami Regional Offices.

Asesorzy owi chętnie wyjaśnią wszystkim kwestie podatkowe oraz mieć będą uprawnienia do zmian danych przed wysłaniem wycen do zarządów miast.

W przypadku niemożności uczestniczenia w sesjach informacyjnych można skontaktować się z biurami asesorów pod wskazanymi poniżej adresami.

Zawiadomienie o wycenie

Właściciele nieruchomości i lokatorzy otrzymają zawiadomienia o wycenach (Assessment Notice) tylko wówczas jeśli dane dotyczące nieruchomości lub wysokość wyceny uległy zmianie, lub jeśli ubiegłorocznej wyceny, lub też gdy nastąpiła generalna zmiana wysokości wycen nieruchomości w danym rejonie.

Zawiadomienie o wycenie może zawierać zmiany w przeznaczeniu podatków, dokonane

przez zainteresowanych, w wysokości wyceny lub też inne.

Apelacje

Jeżeli wyjaśnienia uzyskane podczas sesji informacyjnych zainteresowany uzna za niewystarczające, może on złożyć apelację do Assessment Review Board. Jest to ciało dokonujące przesłuchań zainteresowanych i ustalające, czy dane wyceny są zgodne z innymi wycenami podobnych nieruchomości w sąsiedztwie, a także władne zmieniać wysokość wycen.

Termin apelacji upływa z dniem 26 lutego 1987 r.

Apelacje należy składać na odpowiednim formularzu lub w formie listu do 26 02 1987 r. na ręce przedstawiciela (Regional Registrar) Assessment Review Board, podając adres nieruchomości, numer wyceny i powód.

Formularze apelacyjne i adresy osób przyjmujących apelacje są do uzyskania podczas sesji informacyjnych lub w Regional Assessment Offices lub biurach zarządów miejskich.

Sesje informacyjne

prowadzone będą we czwartek i piątek 22 i 23 stycznia oraz od poniedziałku 26 stycznia do piątku 30 stycznia w godz. 8.30 rano do 8 wieczorem

FOR CITY OF NORTH YORK
AT Regional Assessment Office
55 Doncaster Avenue
Thornhill Ontario L3T 1L7
(416) 889 9503

FOR CITY OF SCARBOROUGH and
BOROUGH OF EAST YORK
AT Regional Assessment Office
7 Overlea Boulevard
Toronto Ontario M4H 1A8
(416) 423 1240

FOR CITY OF ETOBICOKE
and CITY OF YORK
AT Regional Assessment Office
4 Eva Road
Etobicoke Ontario M9C 2A8
(416) 621 9400

FOR CITY OF TORONTO
AT Regional Assessment Office
90 Eglinton Avenue East Suite 300
Toronto Ontario M4P 3A5
(416) 486 6300

Ministry
of
Revenue

Ontario

Translation By This Publication from Text Provided by the Ontario Ministry of Revenue

TYLKO DLA NOWYCH
PRENUMERATORÓW

**ROCZNA PRENUMERATA
ECHA TYGODNIA!
SPECJALNA OFERTA
PRZEDŚWIĄTECZNA**

Tylko \$ 39,50 za 52 numery
(normalnie \$ 50)

76 centów za numer (normalnie \$ 1)

Oferta ważna tylko do 31 stycznia 1987

Zamówienia wraz z czekiem prosimy przesyłać
na adres Redakcji

862 Tandy Crescent, REXDALE, ONT M9W 2P2

Groźba deportacji Polaka

Znany w środowisku polonijnym Tadeusz Jan Grudzien zagrożony jest deportacją. Przez 5 lat i 4 miesiące pan Grudzien nie może uzyskać Landed Immigrant mimo przyznania azylu politycznego w Kanadzie dnia 25 marca 1985 r. za działalność polityczną w Polsce. W dniu 28 stycznia o godz. 9:30 rano odbędzie się rozprawa przeciwko decyzji deportowania w Imigracyjnym Sądzie Apelacyjnym w Toronto, przy 1235 Bay Street, 2 piętro.

Wszystkich zainteresowanych tą bolesną sprawą, którzy chcieliby pomóc Rodakowi w jego trudnej sytuacji, prosimy o uprzejmie o przybycie do Sądu i uczestnictwo w rozprawie. Od ponad 5 lat Urząd Imigracyjny nie pozwala znanemu ze swych antykomunistycznych poglądów Polakowi na zyciową stabilizację, odwołując w nieskończoność moment przyznania mu prawa pobytu. Przerwijmy ten łańcuch biurokratycznych utrudnień swym licznym udziałem w rozprawie przed Sądem Apelacyjnym pomóżmy Rodakowi. Jest to naszym moralnym obowiązkiem, także wówczas, gdy nie w pełni zgadzamy się z formą manifestowania przez niego poglądów i przekonań. Jak dotąd - pomagają mu przedstawiciele innych grup etnicznych, pytając gdzie w tej sprawie znajdują się Polacy?

WŁODZIMIERZ MARCINIAK Tel 251-3903

KŁOPOTY Z ANGIELSKIM

AUTOEGZAMIN DIAGNOSTYCZNY

ALEKSANDER
PIEKARSKI

Miarą znajomości języka jest zakres i dokładność informacji, które potrafimy odebrać, lub przekazać w danym języku. Treść tych informacji język wyraża słowami podstawowymi oraz strukturami. Strukturę języka tworzą słowa pochodne od podstawowych lub grupy słów, stąd gramatyka jest nauką o strukturze języka.

Zakres znajomości języka zależy w pierwszym rzędzie od ilości słów podstawowych jakie znamy w danym języku. Aby uzyskać rozpoznanie na temat naszej znajomości angielskiego należy zacząć od zmierzenia wielkości słownika angielskiego jaki mamy w głowie, nie w zeszytach, nie w książce!

Cały autoegzamin trzeba usystematyzować. Oto propozycja. Najłatwiej zacząć od pomiaru słownictwa w piśmie, nie w mowie.

Słownik bierny - Słownikiem biernym nazywamy zbiór tych słów, które rozumiemy przy napotkaniu ich w druku czyli w piśmie. Słownikiem biernym posługujemy się przy czytaniu czyli przy odbiorze informacji będąc w pozycji odbiorcy.

Słownik czynny obejmuje zbiór tych słów jakimi potrafimy się posłużyć przy pisaniu, czyli przy nadawaniu informacji działając z pozycji nadawcy. Zawsze nasz słownik czynny jest mniejszy od słownika biernego. Dotyczy to nie tylko języków obcych, ale dotyczy to również języka ojczystego.

Do dzieła więc, rozpoczynamy! Najlepiej na pierwszy ogień wziąć mały słownik angielsko-polski zawierający ok. 5000 słów. Można zacząć czytać po kolei słowa i ołówkiem zaznaczać te których

znaczenie znaleźliśmy. Jeśli posługujemy się większym słownikiem, nie sposób czytać całości - czytamy na przykład co trzecią stronę, a wynik mnożymy przez trzy. Pomiar dokonany, jaka diagnoza?

1500 słów oznacza znajomość słownictwa podstawowego. Poniżej tego minimum nie można mówić nawet o słabej znajomości języka.

Do pomiaru w okresie nauki dobrze jest wracać co 3 miesiące i mieć wiele uciechy gdy zakres naszego słownictwa poszerza się.

Następnie robimy to samo ze słownikiem polsko-angielskim. Badamy do ilu polskich słów znamy ich angielskie odpowiedniki. 1000 słów oznacza opanowanie zakresu podstawowej angielszczyzny.

Pierwsze z wyżej wymienionych badań mówi o naszym słownictwie biernym, drugie o czynnym.

Co zrobić ze znajomością struktur? Gramatyka angielska jest tak łatwa, że po opanowaniu 1500 słów podstawowych powinniśmy opanować również wszystkie czasy oraz posługiwanie się czasownikami ułomnymi.

Jak siebie samego przeegzaminować w zakresie języka mowionego? Bez magnetofonu się nie obejdzie. Trzeba zdobyć podręczniki z towarzyszącymi mu kasetami.

Bierna znajomość mowy - badamy siebie, czy rozumiemy mowę angielską z kasety bez zaglądania w drukowany tekst.

Czynna znajomość mowy - nagrywamy swoje odpowiedzi na kasetę i porównujemy z odpowiedziami lektora. Możemy się

w ten sposób zorientować jak dalece nasza mowa odbiega od ideału.

Nie można się nauczyć poprawnej angielszczyzny w mowie bez magnetofonu. Nauczyciel uczący liczną grupę nie ma czasu na korygowanie naszej wymowy, akcentu i intonacji.

Wszelkie kursy grupowe języka angielskiego mają dwa braki. Nie badają zakresu naszego opanowanego słownictwa, nie badają postępów w wymowie, bo tego się nie da wykonać w grupie (wymowa), albo po prostu nauczyciele mają gramatycznego bzik trując nas ciągle testami gramatycznymi pomijając testy słownikowe. Musimy we własnym interesie ich wyrzucić jeśli chcemy opanować język angielski potrzebny nam na codzien, a nie na egzamin.

ODPOWIEDZI CZYTELNIKOM

Niektórzy Czytelnicy posiadają kasety do nauki angielskiego przywiezione z Polski. Jest to brytyjska angielszczyzna czy korzystac z nich czy nie? Niektórzy obawiają się nauczyć złej wymowy i złego akcentu. Odpowiedz na tę wątpliwość znajdujemy we wstępie do słownika angielskiego Collins English Learner's Dictionary na stronie XV. Cytujemy w przekładzie na polski: "Uczący się języka angielskiego cudzoziemiec mówi Własnym Angielskim, który nie jest ani amerykańską, ani angielską angielszczyzną. Uczący się ma często trudności w odróżnieniu od siebie tych dwóch odmian języka. Należy więc z naciskiem podkreślić, że różnice między Brytyjską a Amerykańską Angielszczyzną stanowią zaledwie małą część języka jakimi mówią narody amerykański i brytyjski. "Komiec, nie dodaj nic ująć! Uzupełnić wypada tę sprawę faktem, że publiczne biblioteki w Kanadzie oraz ośrodki nauczania języka angielskiego posługują się tu w Kanadzie nieraz brytyjskimi kasetami i tasmami. Po te materiały sięgają świadomie Kanadyjczycy ucząc nowo przybyłych języka angielskiego. Zastrzeżenia wobec

brytyjskiej angielszczyzny na płytach czy kasetach są wręcz śmieszne. Nie można minimalnej różnicy wyolbrzymić, czyniąc to mogą jedynie ludzie o ograniczonej inteligencji, o braku poczucia proporcji. Uporczywie powtarzają się pytania Czytelników na temat: **Czy nauczę się mówić po angielsku metodą codziennego słuchania tego języka z radia i telewizji?**

Odpowiadam podobną serią pytań:
- czy można nauczyć się pływać obserwując codziennie dobrych pływaków?
- czy można nauczyć się gry na gitarze obserwując codziennie dobrze grających gitarzystów?

Niestety angielskiego nauczyć się można tylko metodą wielokrotnego powtarzania pełnych zdań za nauczycielem lub magnetofonem. Ostatnie jest tańsze od poprzedniego.

PORÓWNAJ NASZĄ OFERTĘ Z TYM CO OFERUJĄ INNI!

FUNDUSZ EMERYTALNY (RRSP)

1 Rok	- 8 25%
2 Lata	- 8 50%
3 Lata	- 8 75%
4 Lata	- 9 50%
5 Lat	- 9 75%

POZYCZKI

Personalne - 12 25%
Ciągły Kredyt - 12 25%
Hipoteki

Otwarte	- 10 5%
Zamknięte 1 rok	- 9 75%
O zmiennym oprocentowaniu	- 9 75%

DYWIDENDA

8 00% za każdy z ubiegłych trzech kwartałów 1986 roku

Credit Union św. Stanisława i św. Kazimierza

TWÓJ NIEZAWODNY PARTNER

220 Roncesvalles Ave
tel 537-2181

12 Denison Ave
tel 863-0996

2987 Bloor St W
tel 236 1225

4260 Cawthra Rd
tel 848 4303

mocho, czasokres posiadania prawa jazdy, stan matrymonialny, itp. Zdarzają się bowiem w praktyce takie przypadki, że sprzedawca oferuje kupującemu "bezinteresownie" pomoc w załatwieniu ubezpieczenia. Młody, niedoświadczony nabywca niekiedy daje się złapać na lep taniego ubezpieczenia, które zostało "załatwione" przez zwichliwego sprzedawcę u znajomego agenta ubezpieczeniowego. Przykra prawda wychodzi na jaw dopiero wtedy, kiedy jest już za późno, tzn. ubezpieczenie zostaje unieważnione w kilka dni po wyjeździe auta za bramę, a nowa cena kształtuje się na wysokości np. \$3,000 miast obiecanych \$600.

PIOTR CHWALISZ

MURRAY KEESO & CO.
Chartered Accountants
(416) 598-2512, 530-0305

ODCINEK 24

INNE ASPEKTY ZAKUPU AUTA

Lektura rubryki "Pogaduszki o autuzkach" spowodowała, że dzisiejszy odcinek poświęcam tematowi, który dawno chciałem poruszyć, a mianowicie kulisom zakupu samochodu (pomijając sprawy techniczne, którymi zajmuje się autor "Pogaduszek").

Nabywca pojazdu na ogół koncentruje się na cenie, zapominając o innych, równie ważnych czynnikach, takich jak koszty finansowania, ubezpieczenia, realnej wartości naszego starego samochodu oddawanego na wymianę, itp. Przeciętnie na dziesięciu kupujących samochody, dziewięciu korzysta z finansowania. Pamiętaj należy o tym, że każdy samochód powinien mieć ubezpieczenie odpowiadające przynajmniej minimalnym wymaganiom danej prowincji. Koszt ubezpieczenia może być znaczny, zwłaszcza w Ontario, szczególnie dla osoby młodej sztam i wiekiem. Będąc zdecydowanym co do marki powinniśmy zorientować się w kilku punktach sprzedaży o aktualnej cenie rynkowej np. wymarzonego Pontiac. Nie zaszkodzi

zajrzeć do gazety, aby porównać ceny z ogłoszeń. Na tym etapie na ogół stwierdzamy, że ceny danego rocznika są porównywalne. Zakładam w tym miejscu, że zaczynamy od kupna auta używanego. Dlaczego bowiem mielibyśmy płacić więcej za nowe auto, skoro jego wartość rynkowa spada najbardziej na przestrzeni pierwszych dwóch lat? Wolimy, aby ktoś inny ponosił straty wynikłe z tego gwałtownego spadku wartości nowego auta.

Idziemy więc do znanego sprzedawcy używanych aut, który sprawia wrażenie, jakby był w stanie załatwić każdą sprawę. Po obejrzeniu wymarzonego pojazdu np. za \$4,200 zaczyna się charakterystyczna ceremonia targowania o ostateczną cenę. Sprzedawca wielokrotnie kursuje pomiędzy swoim biurkiem, a pokojem kierownika, która to zabawa ma na celu przekonanie kupującego, iż dokonuje on rabunku w biały dzień. Zdecydowana większość tego typu biznesów istnieje jednak w dalszym ciągu, pomimo ogromnych zniżek dawanych klientom.

Jeżeli posiadamy stary samochód, który chcemy oddać sprzedawcy w miejsce zaliczki, stanowi on prawdopodobnie znaczną jej część. Niektóre jednak transakcje typu "trade-in" nie są tak dobre, jak wydawać by się mogło na pierwszy rzut oka.

Jeżeli, na przykład, przeanalizujemy kupno auta za \$4,200, to okazac się może, że sprzedawca może opuścić cenę aż do \$3,100, biorąc nasze auto jako "zaliczkę". Odnosimy wrażenie, że uzyskaliśmy aż \$1,100 za grata. Praktyka jest zgoła inna.

Oto przybliżona kalkulacja samochodu jest wystawiony na sprzedaż za \$4,200, marża sprzedawcy kształtuje się na poziomie \$950 (23%). Sprzedawca mógł więc obniżyć cenę aż o \$700, czyli do ceny \$3,500 bez brania starego auta, co w dalszym ciągu dałoby mu około \$250 zysku brutto. W rzeczywistości uzyskujemy więc za na-

szere stare auto \$400 (\$3,500 - \$3,100). Z pewnością sprzedając bezpośrednio poprzez ogłoszenie w gazecie moglibyśmy pozbyć się starego samochodu o wiele korzystniej.

Mając uzgodnioną cenę zakupu pozostaje nam załatwienie dwóch rzeczy finansowania na pozostałą kwotę oraz ubezpieczenia. Warto zaznajomić się dokładnie z warunkami oferowanymi przez sprzedawcę. Często bowiem za firmą samochodową stoją własne instytucje finansowe, które pomagają w finansowaniu. Dokładna znajomość warunków umowy, czasokresu spłaty oraz kosztów pożyczki jest tak samo ważna jak znajomość stanu technicznego pojazdu.

Większość prowincji wymaga, aby kontrakt kupna-sprzedazy zawierał szczegółową kwotę stanowiącą rzeczywisty koszt pożyczki, jak również procentową wartość tego kosztu w stosunku do ceny zakupu. Ważne jest bardzo, aby pożyczkę można było spłacić szybciej (jest to tzw. "open-ended" kontrakt), jeżeli takie jest życzenie kupującego. Możliwość ta powinna być zawarta w kontrakcie w sposób nie budzący wątpliwości. Najkorzystniej jest jednak pozyczyć pieniądze na zakup auta w banku, truscie lub "credit union". Zwykle bowiem stopa oprocentowania jest niższa od oferowanej przez sprzedawcę oraz możliwa jest szybsze spłacenie pożyczki. Ponadto wyrabiamy sobie tzw. "credit record" w instytucji, z którą mamy do czynienia na codzien.

Ubezpieczenie samochodu jest sprawą równie istotną jak właściwa cena oraz w miarę niedrogi finansowanie. Temat ubezpieczenia sam w sobie wart jest poświęcenia większej ilości czasu i miejsca, niż na to pozwala dzisiejszy odcinek. Najistotniejsze jest zawarcie umowy niekomicznie najtańszej, za to z odpowiedzialną firmą oraz podanie rzetelnych danych dotyczących takich informacji jak przewidywany sposób użytkowania sa-

IRENE GERLICH
i **JADWIGA HOCH**
zawiadamiają
o otwarciu nowej restauracji
AMBER EUROPEAN
COUSINE
372 Bloor St W Toronto, Ont
TEL 763 - 6164
Specjalizujemy się w sprzedaży
pierzogów, gołąbków z kapusty,
kotletów, omletów, kielbasek,
zup, sałatek i "sandwiczów"
oraz na wszelkie okazje ciastek
i tortów
214-226

POLSKI
ZŁOTNIK
zawiadamia o otwarciu nowego
sklepu złotniczego przy
87 Roncesvalles Ave., Toronto,
Ont M6R 2K6,
TEL (416) 532 - 6439
WYKONUJEMY USŁUGI ZŁOTNI
CZE JAK
● grawerowanie
● naprawa biżuterii złotych i srebrnych
● wykonywanie wyrobów z powierzo-
nego materiału według życzeń Klienta
14-2-6

HIGHEST SALES AWARD IN RESIDENTIAL
REAL ESTATE FOR 1986
EAST MISSISSAUGA \$ 50 tys z góry dwupiętrowy ceglany dom duze
jasne pokoje wejscie tez od kuchni nowy piec dach i nowe okna parcela
50x150 blisko komunikacji i parku mozna objąć w posiadanie w krotkim
terminie
SOUTH ETOBICOKE - 2 piętra plus 4 mieszkania, dobry dochod solidny
dom z blokow i cegły \$ 100 tys z gory obejrzyj dzis
CHOLKAN
JOHN WOLWOWICZ
BIURO - 236 - 2666
DOM - 251 - 8161
JAN WOLWOWICZ - 15 LAT DOSWIADCZENIA W "REAL ESTATE"

ADVANCE REAL ESTATE LTD.
 1055 Bloor St. W. Tel. 534-9246
SKŁADA WSZYSTKIM SWOIM KLIENTOM ORAZ CAŁEJ POLONII
SERDECZNE ŻYCZENIA SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU 1987
Właściciele Stanisław Kruk, Ryszard Korol
oraz przedstawiciele firmy

DANUTA KOTAPKA

STANISŁAW WAIS

LECH ZEMBRZUSKI

KONRAD BANASIAK

KRZYSZTOF KRUCZEK
KAZIMIERZ CHMIEL, WALTER CHOŁODNY, JOSE DE FREITAS, SANDY FRANKLIN, DARSHAN GORALIA, BILL HOWELL, ALICJA KLUCZYK,
EMIL KRAMAR, LOUIS MIRABELLI, JOE PACZUSKI, A. PIECHA, JANUSZ SOBIEŃSKI, HENRY SOBOTTA, CARLOS SOUZA, PAT PEPALL.
Kończąc naszą kampanię w 1986 roku dziękujemy naszym Klientom za zaufanie oraz polecamy się całej Polonii na rok 1987. Zapewniamy uprzejme, fachowe i sprawne pośrednictwo przy kupnie i sprzedaży nieruchomości oraz inwestycji.
W miesiącu grudniu 1986 r. wartość sprzedanych za naszym pośrednictwem nieruchomości przekroczyła piętnaście milionów dolarów, co wymownie świadczy o aktywności rynkowej naszej firmy. Posredniczymy w kupnie i sprzedaży domów, mieszkań, fabryk, centrów handlowych, ziemi pod zabudowę oraz wszelkich innych inwestycji. Dokonujemy wyceny nieruchomości bezpłatnie.
A więc miłych kontaktów i udanych transakcji

ANDRZEJ
z Warszawy
ZAPRASZA
do swojego nowo otwartego Salonu Piękności
"Paris Studio"
oferując swoje usługi fryzjerskie i kosmetyczne
przy dobrej muzyce i dobrej atmosferze
2007 Bloor St W., Toronto (Subway Station Runnymede
- mi ulica - Irons, High Park)
TEL 766 - 0660
14-6

INSTITUTE OF TECHNICAL
ZAWOD SPAWACZA (WELDER)
możesz zdobyć w ciągu 1 tygodnia do 6 miesięcy w zależności od twoich wstępnych wiadomości
KWALIFIKOWANY SPAWACZ ZARABIA W KANADZIE 8-20 \$ na godzinę I NIE MA PROBLEMU ZE ZNALEZIENIEM PRACY
Zdobycie potrzebnych uprawnień spawalniczych zapewni ci udział w KURSACH organizowanych przez naszą SZKOLĘ TECHNICZNA Adres 734 KIPLING AVE TORONTO
TELEFON 255 - 2369
Prowadzimy kursy w zakresie nauki czytania rysunku technicznego w j. angielskim (BLUE-PRINT READING) i praktyczną naukę technik spawalniczych MIG, TIG, ARC.
Uczymy spawac Stal aluminium stale specjalne i nierdzewne (Stainless Steel) rury (pipe) i konstrukcje (structural welding) CWB MCCR pressure tickets (C169) etc.
Przy ograniczonych środkach można na cel nauki zawodu łatwo uzyskać pomoc Rządu poprzez Urząd Imigracji i Zatrudnienia
13

KINGSWAY MEAT PRODUCTS
AND DELICATESSEN Ltd.
HUBERT WESIERSKI, IVAN GRGIC
2342 Bloor St West Toronto
TEL 762 - 5365
ZAWIADAMIAJA
całą Polonię o wznowieniu najwyższej jakości produkcji wędlin oraz mięsa, wykrojonego na życzenie klienta
Posiadamy również wysokiej jakości wyroby garmazeryjne oraz delikatesy
CENY KONKURENCYJNE
14-6

NEW YORK LIFE INSURANCE
COMPANY
FINANCIAL PLANNING - UBEZPIECZENIA
Life Insurance - na życie ● Disability - chorobowe
● Mortgage - hipoteczne ● Business - handlowe
● RRSP, Annuity - emerytury
SOLIDNIE, TANIO I SZYBKO
Po bliższe informacje proszę dzwonić
Andrzej Krysiak
TEL Biuro 226-6515, dom 247 - 8326
180

ADWOKACI
I KONSULTANCI

DIVORCE AID
ROZWOD
BEZ ADWOKATÓW
290 dol dla małżeństwa bezdzietnego
390 dol z dziećmi
Informacje 226-0335
KAROL BELDOWSKI

LECH
W. PRUSIŃSKI
Immigration Consultant
Porady w sprawach emigracyjnych
Bezpłatnie tylko we wtorki - godz 12 - 7
Prosimy o telefoniczne uzgadnianie wizyt
Biuro. 192 Garden Ave.
TEL.: 588 - 1659

JULIA
DZIWIŃSKA LL M
Adwokat z polski z długoletnią praktyką
TEL (416) 864-1182
od 4 do 7 po południu
Udział porad i pomocy we wszelkich sprawach na terenie Polski m.in. małżeństwa przez pełnomocnika rozwody w Polsce wszelkie notarialne pełnomocnictwa do Polski notarialne kupna i sprzedaż domów gruntów i mieszkań dzierzawy spadki i inne sprawy majątkowe w Polsce pisanie pism do polskich sądów i urzędów sprawozdanie krewnych i odwrotna od odmowy wydania paszportów tłumaczenia dokumentów
Biuro Polish Consulting Bureau
618A Queen Street West
Toronto, Ont M6J 1E4

BIURO POMOCY
SPOŁECZNEJ
30 Marmaduke Str
(budynek szkoły HOWARD PARK)
TEL 533 - 9471
Czynne poniedziałki, wtorki
czwartki i piątki, godz 10 00-4 00
POMOC I PORADY WE
WSZYSTKICH SPRAWACH
Legalizacja dokumentów
i uwierzytelnianie podpisów

Adwokat
Specjalista
w sprawach kryminalnych
KRZYSZTOF
PREOBRAZEŃSKI
99 Charles St East
TORONTO, Ont M4Y 1V2
TEL 964 - 1717
Res 537 - 8842

MIRROR IMAGE
TRANSLATIONS
Jan Weinsberg
TŁUMACZ
PRZYSIĘGŁY
309 Crichton Street,
OTTAWA, K1M 1W3
Tel (613) 741 - 8680
172 183

LESŁAW SOSNOWSKI
Mgr Prawa (Uniwersytet Warszawski)
Bachelor Of Law (University of Ottawa)
ADWOKAT — NOTARIUSZ
Firma adwokacka pod nazwą
SOSNOWSKI, McNUTT
1445 Woodroffe Ave NEPEAN
(Ottawa)
TEL (613) 727 - 5662
Porady prawne i korespondencja
po polsku i po angielsku

CINEMATIC
Produkcja filmow
VIDEO
Najwyższej jakości,
po najniższej cenie -
to najlepszy sposob na ocalenie
niepowtarzalnych chwil
743 - 8142

HALINA
BARANOWSKA
M A / A I C
Ubezpieczenia wszelkiego rodzaju
Biuro 622 - 1115, dom 746 - 5270

DOSKONAŁA REKLAMA
DLA TWOJEJ FIRMY!
EM GOLD PRINT
eleganckie, prestiżowe wizytowki
w różnych kolorach i wzorach,
kalendarzyki, karty do gry, zapalniczki
książeczkowe z nadrukiem
reklamowym, itp
TEL. (416) 247-6411, proszę Ewę

AUGUSTOW!
SPRZEDAM dom w stanie niezakończonym w centrum miasta z drzewem na stolarce i telefonem Oferty proszę przysyłać na adres Redakcji wraz z telefonem 174 Maria St Toronto, Ont M6P 1W4
ALBATROS
BADOWSKI TOMASZ P O S Z U
K U J E brata JOZEFA BADOW-
SKIEGO który mieszkał w 1974 r 1415 Don Mills Rd St Louis De France Toronto Ont Proszę o kontakt tel 631-0312
SPRZEDAM szybko prywatnie, wolnostojący 3 sypialniowy murowany bungalow z mieszkaniem w piwnicy z osobnym wejściem z dużą działką, w północnej Mississaugdzie Cena 148 500 tel 672 0360
220 222

DARREL KENT REAL ESTATE
● Bloor St W przy High Park 4 apartamenty 2 biura sklep 2 tys sq feet dochod 66 tys rocznie cena \$ 649 tys
● 218 Jane St / przy Bloor elegancka rezydencja rowniez na gabinet lekarski lub biuro prawnika \$ 229 000
● 65 Boustead Ave / przy Bloor and Indian Road wolno stojący na dużej działce 9 pokoi mogą być dwa apartamenty \$ 239 000
● 351 Jane St przy Baby Point sklep i apartament z garażem \$ 269 000
● Delikatesy z kawiarenką Mississauga przy Erindale Station \$ 69 000 50% pożyczka
Rowniez
Do sprzedania znakomite funkcjonujące delikatesy roczny dochod net 120 tys - cena 350 tys
ZYGMUNT PRZETAKIEWICZ
Biuro 766 - 4088 Dom 769 - 9494

**Credit Union
św. Stanisława
i św. Kazimierza
oferuje swoim członkom
Fundusz
Emerytalny**

- Pieniądze zdeponowane na Funduszu wolne od podatku wraz z odsetkami
- Oszczędności ubezpieczone do sumy \$60,000 00
- Wysoka stopa procentowa

Jezeli rozważasz w jaki sposób najkorzystniej zaoszczędzić lub obniżyć podatek za 1986 rok, zainwestuj w

Robiąc to, dajesz jednocześnie dowód troski o Twoją przyszłość

Nie zwlekaj!

ostateczny termin wpłaty za rok 1986 upływa z dniem 1 marca 1987 roku

Szczegółowe informacje uzyskasz w każdym z naszych biur

Przyjdź lub zadzwoń

- 220 Roncesvalles Ave tel 537-2181
- 12 Denison Ave tel 863-0996
- 2987 Bloor St W tel 236-1225
- 4260 Cawthra Rd tel 848-4303

**BIBLIOTEKA HIGH PARK
ZAPRASZA
na program w języku polskim pt
"INCOME TAX
BEZ TAJEMNIC".**

ANNA DUBISKA - autorka artykułów na tematy podatkowe informuje i udziela porad

Program odbędzie się w poniedziałek, 9 LUTEGO 1987, o godz 7 wieczorem w Bibliotece High Park, 228 Roncesvalles Ave, tel 393-7671

WSTĘP WOLNY

KOMUNIKAT

W dniu 31 1086 r odbyło się zebranie Dyrektorów Funduszu Wieczystego Milenium Polski Chrześcijańskiej i powzięto następującą decyzję, odnosnie podan o pożyczki i donacje

1 Podania o zapomogi, donacje i pożyczki należy składać w następujących terminach

a) Wszystkie instytucje, organizacje polonijne, szkoły i wydawnictwa, powinny złożyć podania do Milenium najpóźniej do dnia 15 kwietnia 1987 r (zaznaczamy, że każde z tych podan musi być potwierdzone przez miejscowy Kongres Polonii Kanadyjskiej, a w razie braku takiego na danym terenie, przez Księdza)

b) Podania o pożyczki indywidualne będą przyznawane w okresie jesiennym Podania muszą wpłynąć do Sekretariatu Milenium najpóźniej do dnia 15 IX 87 r Obowiązuje poświadczenie Kongresu lub Księdza tak jak w punkcie a) Dodatkowo, dowód przyjęcia na Uniwersytecie, lub stwierdzenie ze studiujący kontynuuje dalej swoje studia

c) Indywidualne podania o stypendium, są na specjalnych formularzach, które na żądanie wysyła Sekretariat Funduszu

Dyrektorzy Funduszu pragną przypomnieć tym wszystkim, którzy otrzymali pożyczki zwrotne, aby te pożyczki zwrócili Czekaj bowiem duża ilość studentów, którym tak samo Fundusz Milenium pragnie pomóc

S Sadowski
Sekretarz

**Program nauki języka
angielskiego jako
drugiego języka.**

Wydział Oświaty m Toronto organizuje cały szereg bezpłatnych kursów języka angielskiego dla dorosłych nowo przybyłych Kanadyjczyków. Kursy te obejmują naukę języka, informacje o lokalnych usługach socjalnych i przygotowanie do dalszego wykształcenia. W skład programu wchodzi: konwersacja przygotowanie obywatelskie przygotowanie do egzaminów językowych do wykonywania zawodu nauka pisania i czytania dla analfabetów. Wykłady w czasie lekcji są dwu lub jednojęzyczne.

Broszurka wymieniająca programy j angielskiego jako drugiego języka jest dostępna w następujących językach: angielski, francuski, chiński, grecki, włoski, polski, portugalski, hiszpański i wietnamski. Broszurkę można otrzymać dzwoniąc w czasie godzin pracy do jednego z poniższych biur

- Adult ESL Administrative Resource Centre (wschód) 466 4001
- Adult ESL Administrative Resource Centre (zachód) 393 0528
- Continuing Adult Education Department 591 8238

TYLKO DLA DOROSŁYCH!

LATAJĄCA AKADEMIA = nauczyciel angielskiego w Twoim domu wypożyczający podręcznik i kasety!

Popros o pisemną informację telefonując w Toronto pod numer 630 6160 Mów po polsku! Jeśli usłyszysz język angielski nie odkładaj słuchawki bo odezwie się maszyna telefoniczna odczekaj na sygnał i podaj swój numer telefonu

**TEATR DRUGIEGO KORPUSU
prezentuje po raz kolejny**

**BETLEJEM
POLSKIE**

wg Lucjana Rydla

Dramat jasełkowy
i widowisko patriotyczne
w trzech aktach

z dwudziestoosobową obsadą aktorską
oraz chórem Kościoła
M B Częstochowskiej
w reżyserii
Witolda CZERWINSKIEGO

Bilety

- Solarski Pharmacy - 149 Roncesvalles
- WTC Racquet and Ski Centre - 2120 Bloor St W
- Bistro EUROPE - 2360 Bloor St W

**POLSKI FUNDUSZ
WYDAWNICZY W KANADZIE**

Jako powiernik dotacji p Bronisławy Stanisławskiej przeznaczonej na NAGRODĘ PAMIĘCI Jej Synów Wojciecha i Witolda Stanisławskich za morderczonych w niemieckim obozie koncentracyjnym Oświęcim Auschwitz ogłasza

KONKURS NA ROK 1987

Warunki konkursu

- 1 Praca poświęcona martyrologii Polaków w Drugiej Wojnie Światowej szczególnie w obozach koncentracyjnych lub udziałowi Polaków w tej wojnie napisana na emigracji w języku polskim po roku 1985
- 2 Nagrodę otrzymać może autor opublikowanej książki lub maszynopisu gotowego do druku (minimum 100 stron maszynopisu nie przyjmuje się rękopisów)
- 3 Nagroda wynosi \$ 1000 00 (tysiąc dolarów kanadyjskich Jury może przyznać dwie równorzędne nagrody po \$ 500 00 (pięćset dolarów lub z braku odpowiednich prac nie przyznać żadnej nagrody na ten rok
- 4 Skład Jury Nagrody Pamięci
Wacław Iwanuk prezes PFW dr Jadwiga Jurkszus Tomaszewska sekretarz PFW p Bronisława Stanisławska lub Jej przedstawiciel
- 5 Termin nadsyłania maszynopisów czy książek na konkurs
- 6 Maszynopisów czy książek się nie zwraca
- 7 Decyzja Jury jest ostateczna

1 listopada 1987 rok

Polski Fundusz Wydawniczy

w Kanadzie
P O Box 173, Postal Station B
Toronto Ontario, Kanada

**PREZES ZJEDNOCZENIA
POLSKIEGO
W AFRYCE POŁUDNIOWEJ
Z WIZYTĄ W KANADZIE**

Na zaproszenie Związku Narodowego Polskiego w Kanadzie odwiedzi Kanadę w drodze do USA prezes Zjednoczenia Polskiego w Afryce Południowej Edward de Virion

PROGRAM WIZYTY W TORONTO

24 stycznia sobota
11 30 wywiad z panią Kęsik w polskim programie telewizyjnym
17 00 udział w oplatku Zarządu Głównego ZN PwK w dolnej sali Credit Union przy Roncesvalles Ave

25 stycznia niedziela
13 00 obiad z przywódcami grup etnicznych w Toronto w SPK na 206 Beverley Street
17 00 spotkanie i dyskusja z polską społecznością w Toronto w SPK Beverley St Wstęp wolny

26 stycznia poniedziałek
12 30 konferencja prasowa wstęp wolny dla wszystkich w dolnej sali Credit Union Roncesvalles Ave
15 00 spotkanie z redakcją The Toronto Sun
18 00 spotkanie z przedstawicielami polskiej prasy w Toronto

27 stycznia wtorek wyjazd poznym wieczorem do Montrealu

Metropolitan Separate School Board
Continuing Education Department
Tel 222 8282 ex 2595

ZAWIADOMIENIE

Katolicki Wydział Oświaty uprzejmie informuje że rozpoczęły się bezpłatne kursy języka angielskiego dla dorosłych w następujących ośrodkach

- 1 St Vincent de Paul 116 Fermanagh Ave (Roncesvalles Queen) tel 767 9089 od pon do piątku 9 00 rano do 2 30 po poł
- 2 High Park Curling Club 100 Indian Rd (Roncesvalles Garden) tel 534 1869 od pon do piątku 9 00 rano do 2 30 po poł
- 3 Mc Cormick Recreation Centre 66 Sheridan Ave (Dufferin College) tel 537 4194 od pon do piątku 9 00 rano do 3 00 po poł
- 4 Our Lady of Lourdes Church 11 Earl St (Sherbourne Bloor) tel 924 6257 od wtorku do piątku od 9 00 do 11 30
- 5 Trinity Community Centre 155 Crawford St (Queen Ossington) tel 537 2519 od pon do piątku 9 00 rano do 2 30 po poł
- 6 St Lawrence Church 2210 Lawrence Ave E (Lawrence Kennedy) od pon do piątku 9 00 rano do 12 tej
- 7 St Anne School 70 Boulton Ave (Dundas Broadview) tel 461 4282 od pon do piątku od 9 00 rano do 2 30 po poł
- 8 Monsignor Fraser College 2747 Jane St (Jane Sheppard) tel 393 5539 od pon do piątku od 9 00 rano do 3 00 po poł
- 9 Cardinal Newman 2675 Kingston Rd (Kingston Midland) tel 757 5336 soboty 10 30 1 00 niedziele 12 15 1 45 W większości pow ośrodków zapewniona jest opieka nad małymi dziećmi podczas zajęć dla dorosłych

Trinity Centre oferuje program TOFEL. Bezpłatne kursy angielskiego dla dorosłych oferowane są również wieczorem w następujących ośrodkach

- 1 St Vincent de Paul 116 Fermanagh Ave (Roncesvalles Queen) tel 767 9089 od pon do czwartku 7 30 9 30
- 2 St Ann 70 Boulton Ave (Dundas Broadview) tel 461 4282 pon i srody 7 00 do 9 00
- 3 James Culnan 605 Willard Ave (Jane Anette) tel 393 5325 wtorki i czwartki 7 30 9 30
- 4 John XXIII 175 Grenoble Dr (Don Mills Eglinton) tel 393 5348 wtorki i czwartki 7 30 9 30
- 5 St Elizabeth 5 Red Car Ave (The East Mall Bloor) tel 621 4776 pon i srody 7 00 do 9 00
- 6 St Mark 45 Cloverhill Rd (Royal York Bloor) tel 393 5332
- 7 St Maurice 45 Kingsview Blvd (Kipling Dixon), tel 395 5379 wtorki i czwartki 7 30 do 9 30

Program TOFEL i TSE oferowany jest w szkole Our Lady of Peace 70 Mattice Ave (Kipling Bloor) tel 393 5253 pon wtorki i czwartki od 7 30 9 30

Po bliższe informacje prosimy dzwonić pod podane numery telefonów lub do p Ewy Przetakiewicz w Wydziale Oświaty tel 222 8282 ext 2595

**U W A G A KOBIECY
IMIGRANTKI
AKTUALNIE NIEPRACUJĄCE**

- 1 W najbliższej przyszłości rozpoczną się następujące kursy zawodowe
- 1 CLERICAL - BOOKKEEPER
- 2 COMPUTER AIDED DESIGN DRAFTING
- 3 RETAIL MEAT CUTTING
- 4 ELECTRONIC ASSEMBLY

Kandydatki muszą wykazać się podstawową znajomością języka angielskiego, zdać test i uzyskać kwalifikacje Canada Employment Centre

Po bliższe informacje i skierowania proszę zgłaszać się do Ośrodka Pomocy Imigrantom, 206 Beverley St lub telefonicznie pod nr 979-9634

- 2 Ośrodek Pomocy Polakom Imigrantom prosi następujące osoby o zgłaszanie się do Biura przy 206 Beverley St lub telefonicznie pod nr 979-9634
- 1) aktorów z Polski, zainteresowanych występowaniem w teatrze,
- 2) pielęgniarki, pragnące nostryfikować dyplom,
- 3) rzemieślników, starających się o licencje

Z szacunkiem
Krystyna STADEN,
Dyrektor Ośrodka

**COMPUTERIZED
ACCOUNTING,
BOOKKEEPING,
AND INCOME TAX
SERVICES**

ANDRZEJ SZCZERBA
Tel (416) 762-5891

Fachowo i solidnie
księgowość i rachunkowość dla
małych przedsiębiorstw
wypełnianie formularzy do Income
Tax

221 233

**ZIOŁA ŻYCIA
HERB LIFE**

Doskonałe preparaty ziołowe odchudzające i na przyswajanie i utrzymanie sylwetki, zestawy wzmacniające organizm i regulujące przemianę materii. Również środki zmniejszające ryzyko zawału serca i wylewu krwi do mózgu, poprzez redukcję cholesterolu i tryglicerydów

HERB LIFE
INDEPENDENT DISTRIBUTOR
DRAHA BOHACOVA
TEL (312) 237 0953
P O Box 348158, Chicago II 60634-8158
USA

Kontaktować się mogą również osoby zainteresowane uzyskaniem przedstawicielstwa i rozprowadzaniem ziół na zasadach komercyjnych

221 225

Na Święta Bozego Narodzenia
OWOCE CYTRUSOWE
najlepiej wyslij przez

POLIMEX

PACZKI DO POLSKI
2053 Dundas St W, Toronto, Ont
M6R 1W8 Tel 537-7914

1575 Sismet Rd Unit 7, Mississauga, Ont
Tel 624-1965

Oficjalny przedstawiciel

- PACZKI MORSKIE • PACZKI LOTNICZE
- OWOCE CYTRUSOWE • SAMOCHODY
- GOTOWKA DO RĄK • LEKI • BONY
- KONTA

POLIMEX to najstarsza wyspecjalizowana firma
wysyłkowa z Toronto Skorzystaj z jej usług

ADVANCE REAL ESTATE LTD

PO BLISZSZE INFORMACJE DZWONIC
Biuro 534-9246 Dom 769-5394

Transakcji kupna i sprzedaży nieruchomości
dokonasz łatwo i w miłej atmosferze korzystając z fachowej obsługi
DANUTY KOTAPKI

Mississauga Dundas / Mavis bardzo duży 9 letni dom cały murywany piętrowy 4 duże sypialnie 3 łazienki wykonany basen garaż i prywatny zajazd Okazyjna cena 145 000

London Hwy 401 Motel z bardzo duża parcela 9 pokoi gościnnych dom mieszkalny 3 sypialniowy biuro ładna okolica miły do zamieszkania przynoszący dobrzy dochod cena tylko 155 000

Windsor / Queensway co-op apartment 2 sypialnie + den bar dzo ładne duże mieszkanie

Mississauga Hurontario Burnhamthorpe Townhouse 3 sypialnie 2 łazienki oddzielny garaż i prywatny zajazd

Cawira / Burnhamthorpe wolnostojący murywany 5 letni dom 3 sypialnie 2 łazienki garaż i prywatny zajazd

ZAPROSZENIA I UBEZPIECZENIA
DLA OSÓB ODWIEDZAJĄCYCH KANADĘ
ZAŁATWICIE PAŃSTWO NAJKORZYSTNIEJ

Po bliźsze
informacje
proszę dzwonić
532-3042

SAVE-O-WAY
OVERSEAS SERVICES

331 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2M8

Szybko i sprawnie wysyłamy do Polski i na cały świat lekarstwa,
paczki morskie i lotnicze oraz pieniądze i artykuły domowe —
tanie przeloty do Polski czarterami „LOT”

Kasi

Enterprises Ltd

121 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ont M6R-2K9

531 - 8786

Znane ze swych doskonałych własności
polskie zioła firmy „Herbapol”
Poniższe zioła oferujemy
po \$3.00 za opakowanie:

Duże opakowania-podwójna ilość!

DZIURAWIEC (100g)	LIŚĆ POKRZYWY (100g)
KWIAT LIPY (100g)	SKRZYP POLNY (100g)
LIŚĆ MIĘTY (60g)	NERWOSAN #1 (100g)
RUMIANEK (100g)	DEGROSAN #3 (100g)
SZAŁWIA (100g)	NORMOSAN #14 (100g)
UROSAN #11 (100g)	RAPHACHOLIN (30szt)

Ponadto wiele, wiele innych.
Mniejsze opakowania w cenie
\$2.00 i \$1.00 za szt.

Wysyłamy zioła pocztą
- należy dodać \$0.60 na przesyłkę.
Dla sklepów i delikatesów prowadzimy
sprzedaż hurtowych

Mutual
of Omaha.
Savings Company

Do końca lutego mogą Państwo skorzystać
z ulgi podatkowej planu RRSP, który
MUTUAL OF OMAHA

oferuje Państwu poprzez swego polonijnego
przedstawiciela

**ELŻBIETĘ
KOROLEW**

Tel biuro 461 - 3833, dom 261 - 2056

K SEE REAL ESTATE INC

REAL ESTATE MORTGAGE & INVESTMENT
CONSULTING

TEL (416) 977 0578 TEL FAX 06 217622 K SEE ACURCOM T0B
500 University Ave, # 618, Toronto, M5G 1V7

Na całym obszarze Metropolii Torontonskiej pośrednictwo w handlu
nieruchomościami Domy mieszkalne obiekty handlowe i
przemysłowe Skomputeryzowana obsługa 24 godzin na dobę

Bezpłatne oszacowania wartości obiektów Szybko
załatwiamy tanie hipoteki mortgage (do 90%) po
uzyskaniu aprobaty

Również
WYNAJEM PROJEKTY ARCHITEKTONI
CZNE INŻYNIERSKIE ADMINISTROWANIE
NIERUCHOMOŚCIAMI ANALIZY FINANSOWE
RADY DLA INWESTORÓW KTO CHCE
KUPIC LUB SPRZEDAC
DOM KONDOMINIUM * FABRYKĘ PAR
CELE PLAZE HOTEL * MIESZKANIOWIEC
TAX SHELTER

kogo interesuje szybkie załatwienie sprawy kto szu
ka sprawnej obsługi i dużego wyboru
temu potrzebny jest

ANTHONY SAMOTUS A.C.M.A.

TEL biuro 977 - 0578, dom 926 - 9877

SIĘGNIJ PO SŁUCHAWKĘ NIE ZWLEKAJ!

221 244

UNISEX HAIRSTYLING

POLECAM

- DOBRE STRYZENIA
- Trwałą ondulację (foam perm prod niemieckiej)
- Farbowanie włosów (farba prod niemieckiej) O R A Z
- Farbowanie brwi i rzęs

"THE FAMILY SHOP"

Helen Pilichowski

311 Roncesvalles Ave, Toronto, Ont M6R 2M6
TEL Bus 535 - 1677, Res 252 - 9069

MAX CARPET CLEANING

Czyszczenie dywanów i mebli tapicerskich

NAJNIZSZE CENY

PEŁNE GWARANCJE!

TEL 255 - 0350

(dzwonic najlepiej po 8 pm)

192 203

**FIRMA PRZEWOZOWA
JANOSIK**

Poleca swoje usługi w zakresie przewozu osób na linii

TORONTO - MIRABEL - TORONTO

jak również na Stefana Batorego

Telefon Toronto - 247 - 0817

UMIARKOWANE CENY. SPECJALNA ZNIŻKA
DLA RODZIN

**DOUBLE R
TRUCK DRIVER TRAINING**

NAUKA JAZDY NA SAMOCHODACH
CIĘŻAROWYCH
KATEGORIA A i D

- Ocena umiejętności i doszkolenia dla kierowców
- Nauka od podstaw wraz z możliwością wygodnych spłat

Registered & Approved as a Private
Vocational School

2095 WESTON RD (S of 401)

244-2725

BARBARA SAWALA

udzieli wszelkiej pomocy i informacji
w zakresie sprzedaży, kupna i wynajmu
posiadłości w Burlington, Hamilton
i okolicach

Prosimy dzwonic

Alec Murray Real Estate Co Ltd
(416) 639 - 8004 - czynny całą dobę

TEL domowy (416) 332 - 8119

Alana's Flowers

290 The West Mall Etobicoke M9C 1C6
tel 626-6366

Artystycznie ułożone bukiety z kwiatów
na wszystkie okoliczności

Kwiaty świeże na okazje weselne lub pogrzebowe,
sztuczne wieniec cmentarne

Bezpośrednia dostawa na terenie miasta Toronto

Kwiaciarnia otwarta 7 dni w tygodniu
Karty kredytowe mile widziane

**PHOTO
GLINSKI**

Wszelkiego rodzaju
usługi
fotograficzne

252 - 9934

Parcel Service
HAMILTON
151 Queen St N, Suite 2501
L8R 2V7, Tel 522-2777

- Tanie ubezpieczenia dla wizytujących (od \$95 za 3 miesiące)
- Paczki morskie
- Paczki lotnicze
- Owoce cytrusowe i paczki świąteczne

Campanale

REAL ESTATE LTD, Realtor
KUPNO I SPRZEDAŻ
wszelkiego rodzaju
nieruchomości
na terenie Ottawy i okolic
Z JAN CHMIELA
1169 Bank St OTTAWA, ONT
TEL 236-5854, d 232-2501

Dariusz Dziekanowski

ADAM POLANSKI

DZIEKANOWSKI LEPSZY OD MARADONY...

Na przełomie każdego roku wiele pism sportowych organizuje różnego rodzaju plebiscyty na sportowca puka rza czy drużynę roku. Plebiscyty te cieszą się zawsze dużym zainteresowaniem kibiców sportowych i są traktowane jako swojego rodzaju przyjemna zabawa. Zawsze takiego rodzaju plebiscyty wywołują pewien oddźwięk u kibiców bo ci nie zawsze widzą np w drużynie roku piłkarzy których by chcieli widzieć i tak będzie zawsze jako że każdy miłośnik sportu patrzy na widoku sportowe pod innym kątem i każdy ma swoich ulubionych sportowców i drużyny. Ostatnio wiele kontrowersji wzbudziła opublikowana w Gazecie Dello Sport piłkarska jedenaście roku jako że w jedenastej tej nie znalazł się Diego Maradona gwiazda ostatnich mistrzostw świata w Meksyku. Piłkarz ten nie znalazł się w drużynie roku za sprawą Dariusza Dziekanowskiego. Dziennikarze La Gazetta Dello Sport do pomocy w wyborze jedenastej roku zaprosili sześciu znakomitych trenerów piłkarskich jak Enzo Bearzot z Włoch Cesar Luis Menotti i Carlos Bilardo z Argentyny Michel Hildago z Francji Rinus Michels z Holandii oraz Jupp Derwall z RFN. Te jakże wyborowe towarzystwo wspólnie z dziennikarzami włoskimi wybrało tę jedenastkę roku.

Dassajew (ZSRR)	
Bergomi (Włochy)	Amoroz Battiston Bossis (Francja) (Francja) (Francja)
Burruchaga (Argentyna)	Briegel (RFN)
Arnesen (Dania)	Dzekanowski (Polska)
Cereca (Brazylia)	Altobelli (Włochy)

Na pewno każdy z nas ma wiele wątpliwości co do tej jedenastki a szczególnie lekki niesmak budzi brak w niej sportowca roku 1986 Diego Maradony. Maradona sklasyfikowany został na swojej pozycji na drugim miejscu za Dziekanowskim. Dla kibiców polskich jest to jakże sensacyjna i radosna wiadomość ale każdy kto choć trochę się zna na piłce wie że jest tutaj nie tak. Dariusz Dziekanowski przed mistrzostwami świata w Meksyku miał znakomitą prasę i reklamę. Wielu zagranicznych ekspertów

WIADOMOŚCI

- Tradycyjny turniej Wyzwolenia w Koszykowce mężczyzn rozgrywany w Warszawie zakończył się zwycięstwem reprezentacji Polski która pokonała w finale drużynę Czechosłowacji 83:82. Najlepszym zawodnikiem w finale był Dariusz Żelig.
- W Brazylii rozegrano turniej piłkarski Mundialito z udziałem reprezentacji krajów które zdobywały mistrzostwa świata. Starowały Brazylia, Argentyna, Włochy, Urugwaj i RFN. W turnieju mogą grać piłkarze którzy ukończyli 35 rok życia. Oto niektóre wyniki:
Brazylia Włochy 3-0 (w meczu wystąpił Pele)
Argentyna RFN 1-1

sportowych uważało że Dziekanowski swoją wspaniałą grą w Meksyku usunie w cieniu samego Zbigniewa Bonka. Jak dobrze pamiętamy obaj polscy piłkarze swoją słabą grą sami usunęli się w cieniu i później było o nich bardzo cicho w światku piłkarskim. Odwrotnie rzecz się miała z Maradoną. W Meksyku pokazał wszystko co jest najpiękniejsze w piłce nożnej. Wspaniałe przyjęcie piłki, doskonała gra ciałem, szybkość, bajeczna wprost technika i strzały co jeden to ładniejszy. Na pewno na długo w naszej pamięci pozostaną akcje Maradony z meczów z Anglią i Belgią. Diego otrzymał piłkę w okolicach środka boiska i jak narciarz mija ślalomowe tyczki tak on minął po kilku przeciwnikach i strzelił wspaniałe bramki. Maradona był bezwzględnie największą gwiazdą mistrzostw w Meksyku. Jego gra w lidze włoskiej to oddzielny temat. Gdy przyszedł do Neapolu drużyna ta była na koncu tabeli. Obecnie jest liderem włoskiej ligi a Maradona połową drużyny. Więc jak to się stało że Dziekanowski zdobył większe uznanie niż dziennikarzy włoskich i wspomnianej 6-ki trenerów? Czyżby komus zależało na tej sensacji? Wydaje mi się że tutaj jest cała odpowiedź. Zależało szczególnie włoskim dziennikarzom u których Maradona dużo stracił jako że chce odejść od Bayernu Monachium a o Dziekanowskim od dawna się mówi że zasili w nie dalekiej przyszłości któryś z włoskich klubów. Dziekanowski we Włoszech ma dobrą opinię bo tak się złożyło że 1,5 roku temu w meczach pucharowych pomiędzy Legią Warszawa a Interem Mediolan Dziekanowski grał bardzo dobrze. Później przyszedł wiosenny mecz Polska Włochy (1:0) w którym Dziekanowski strzelił piękną bramkę. Dwa miesiące temu w rozgrywkach o Puchar UEFA Legia znowu spotkała się z Interem i ponownie Dziekanowski na leżał do głównych aktorów tego w sumie przegranej dla Legii dwumeczu piłkarskiego. Te spotkania w dużej mierze podniosły akcje Dziekanowskiego u redaktorów włoskich i to za pewne w dużym stopniu pomogło mu w wyborze jego do jedenastki roku. Włosi jak mało kto potrafią robić wspaniałą reklamę i skoro ich zdaniem niedługo do Włoch ma zawitać Dziekanowski to dlaczego jego nie witać jako wielką gwiazdę lepszą od Maradony a kibice włoscy jak chyba zresztą wszyscy kibice oddziałują bardzo na reklamę i zapewne tłumnie przybędą na mecze żeby oglądać nową wielką gwiazdę Dziekanowskiego. Moim zdaniem oto przede wszystkim dziennikarzom włoskim chodziło o zrobienie dobrej reklamy Dziekanowskiemu i cel swój osiągnęli. Mimo sympatii do Dziekanowskiego uważam że jemu jeszcze daleko do klasy Diego Maradony. Wierzę jednak że włoska reklama zdopinguje polskiego piłkarza do bardziej wyteźzonej pracy i w przyszłym roku Dziekanowski ponownie się znajdzie w jedenastej roku ale już bez pomocy włoskich dziennikarzy.

• Antoni Niemczak polski maratonczyk który został zdyskwalifikowany przez Międzynarodową Federację Lekkiej Atletyki (IAAF) za używanie środków dopingujących (badanie przeprowadzono po maratonie w Nowym Jorku gdzie Niemczak zajął drugie miejsce) wrócił do Polski i przedstawił zeznania lekarza dentystry który po usunięciu zęba dał mu środek wzmacniający co okazało się środkiem do pinguingu zabronionym przez IAAF. Jednak władze IAAF nie dały wiary dowodom Niemczaka i utrzymały w mocy zakaz startów tego zawodnika w imprezach organizowanych przez IAAF i Polski Związek Lekkiej Atletyki dożywotnio. Istnieje jednak możliwość apelowania przez PZLA do IAAF po półtorarocznym okresie o przywrócenie Niemczakowi praw zawodnika.

PS Ciekawe iż Przegląd Sportowy podając tę samą informację z La Gazetta Della Sport nie uwierzył iż Dziekanowski może wyprzedzić Maradonę i podał w pierwszej jedenastej nazwisko tego ostatniego. Korekty nie było.

"AUSTRALIAN OPEN"

Na trawiastych kortach w Melbourne rozgrywany jest coroczny wielki turniej tenisowy Australian Open. Turniej ten ma dużą renomę w świecie tenisowym i jest jednym z czterech turniejów (obok Wimbledonu, USA Open, France Open) zaliczanych do tzw. Wielkiego Szlema. Na nagrody przeznaczona jest niebagatelna suma 1,6 mln \$. Głównymi faworytami wśród kobiet są Martina Nawratilowa (1) i Hana Mandlikowa (2). Wśród mężczyzn konkurencja jest dużo mocniejsza. Główni faworyci to oczywiście Iwan Lendl (1) i Boris Becker (2) ale dużo do powiedzenia mogą mieć Szwed Edberg (4), Francuz Noah (3) czy może jeszcze ktoś inny. Wszyscy miłośnicy tenisa zadają sobie pytanie czy Lendlowi uda się nareszcie przełamać złą passę na kortach trawiastych. Ten znakomity zawodnik jeszcze nigdy nie wygrał turnieju Wielkiego Szlema rozgrywanego na trawie. Jego najgroźniejszy rywal dwukrotnie zwycięzca Wimbledonu Boris Becker gra znakomicie na kortach trawiastych i właśnie on wydawał się być faworytem tej pięknej tenisowej imprezy. Jednak nieoczekiwanie w 4 rundzie Becker przegrał.

Jak dotychczas zanotowano tylko kilka niespodzianek do których należą wśród mężczyzn porażki: Francuza Laconte (5) z Anacone (USA) 6:1 6:4 3:6 4:6 8:10; Currena (8) z Australijczykiem Dooha (4) 6:4 3:6 4:6 4:6.

- Wśród panów sensacją była porażka Czeskiej Sukowej (4) z Australijką Smylie 5:7 6:3 5:7.
- Przegląd Sportowy ułożył listę rankingową najlepszych szermierzy świata:
florety kobiet 1 Anja Fichtel (RFN) 9
Jolanta Krolikowska (Polska) Drużyna nowo 1 ZSRR 8:9
Polska
florety mężczyzn 1 Andrea Borella (Włochy) Polacy poza pierwszą dziesiątką Drużynowo 1 Włochy 4 Pol ska
Szpada 1 Olivier Lenglet (Francja) Polacy poza pierwszą dziesiątką Drużynowo 1 RFN Polacy poza pierwszą dziesiątką
Szabla 1 Siergiej Mindirgasow (ZSRR) 7:8
Robert Koscielniakowski
9-10 Janusz Olech (obaj Polska) Drużynowo 1 ZSRR 2 Polska
- W 51 Plebiscytcie "Przeglądu Sportowego" na 10 najlepszych spor-

Maradona strzela gola w meczu z Włochami podczas MS w Meksyku. Scirea (z lewej) próbuje zablokować jego strzał.

Z WOLEJA

Mijają właśnie dwa lata od chwili w której zacząłem współpracę z działem sportowym ET. Dużo to i mało. Dla mnie akurat tyle aby powiedzieć sobie stop niech teraz redakcja działu sportowego w ET obejmie ktoś inny! A tą osobą będzie nowy redaktorzyzna kolega Adam Polanski który tak udanie zadebiutował artykułami na temat polskich piłkarzy grających w RFN. Życzę mu dużo szczęścia i wytrwałości. Ty zaś Szanowny Czytelniku możesz być o poziom sportowych tekstów gazety spokojny.

Oddając redakcję sportową swoje następcy wypada wspomnieć kilka słów o tym co się w gazecie zrobiło i o tym czego się nie zrobiło.

Zacznijmy od strat. Na początku był felieton Z woleja który z czasem przestał pełnić swą rolę na rzecz dłuższych artykułów i zaczął ukazywać się coraz rzadziej. Przez półtora roku były też dwie strony sportu w ET na których nie zamieszczano reklam. Pozwalało mi to swobodnie dysponować miejscem i robić prawdziwą mieszankę sportową, publicystyką na wzór Piłki Nożnej i Sportowca oraz stroną informacyjną na wzór Przeglądu Sportowego plus ciekawostki. Utratę drugiej strony sportowej uważam za bolesną. Nie sposób bowiem zmieścić się z całym materiałem na jednej stronie. Do niepowodzeń można też zaliczyć mały oddźwięk Czytelników na to co robi się w dziale sportowym. A co można zapisać na plus?

Chyba to iż udało mi się uzyskać akredytację na mistrzostwa świata w

piłce nożnej w Meksyku. Otrzymałem ją pierwszy w Kanadzie gdyż jako jedyny z tego kraju złożyłem wymagane papiery w terminie (nie wypadło im mi w takiej sytuacji odmówić). Przy okazji okazało się iż jest możliwa współpraca trzech największych gazet polonijnych które złożyły się na moją wyjazd. Efektem tego wyjazdu były korespondencje z Meksyku. W maju trzy redakcje plus Credit Union i inni sponsorzy złożyły się na I Turniej Piłkarski o Puchar Polonii Kanadyjskiej co też uważam za sukces bowiem od czasu mego przyjazdu do Toronto takiej imprezy nie było.

Było więc już to co było dobre i to co było złe. Czytelnika na pewno ciekawi co też powinno być ze sportem w środowisku polonijnym. Po pierwsze uważam iż stac już jest nas na to aby w Toronto mogła się ukazywać gazeta sportowa na dobrym poziomie i to nie tylko po polsku. Pożądaną wnoszą rusza po raz pierwszy w Kanadzie zawodowa liga piłkarska. Nie ma na tutejszym rynku wydawniczym tygodnika w języku angielskim poświęconego futbolowi miejscowemu i światowemu. A znając zainteresowanie piłką wśród grup etnicznych wierzę iż nakład takiego pisma byłby o wiele większy niż nakład dotychczasowych pism polonijnych.

Po drugie chciałbym aby turniej piłkarski Polonia Cup stał się imprezą tradycyjną w oparciu o pomoc finansową Credit Union i KPK. Jeśli te organizacje myślą o wychowaniu młodzieży w duchu polskiej pomocy sportowcom nie odmówią.

I tymi pobocznymi życzeniami chciałbym Szanownych Czytelników pozegnać jako redaktor działu sportowego ET.

SKRZYDŁOWY

WYNIKI		
Polonia Bytom	Zagłębie Sosnowiec	2:1
Podhale Nowy Targ	Cracovia	6:4
Naprzód Janów	GKS Tychy	2:0
GKS Katowice	Łódzki Klub Sportowy	9:1
Stoczniowiec Gdansk	Polonia Bydgoszcz	7:2
TABELA I LIGI 'Spokojni'		
1 Podhale	34:8	110-51
2 Naprzód	31:11	106-67
3 Polonia Byt.	30:12	100-59
4 Zagłębie	29:13	104-60
5 Cracovia	21:21	70-75
6 GKS Tychy	20:22	85-77
„Niepewni”		
7 Stoczniowiec	15:27	62-95
8 Łódzki KS	14:28	73-120
9 GKS Katowice	10:32	72-112
10 Polonia Bdg	6:36	48-114

- towców Polski w roku 1986 miejsca za jeli:
- 1 Andrzej malina zapasy
  - 2 Marek Lbik Marek Dopierała ka jakarstwo
  - 3 Janusz Darocha sport lotniczy
  - 4 Andrzej Grubba tenis stołowy
  - 5 Bogdan Daras zapasy
  - 6 Adam Kaczmarek strzelectwo
  - 7 Jerzy Kukuczka alpinizm
  - 8 Jacek Gutowski podnoszenie ciężarów
  - 9 Krzysztof Lenartowicz sport lotniczy
  - 10 Maria Gontowicz judo
- * Trwają rozgrywki hokeja na lodzie. Oto ostatnie wyniki:

Krzyżówka własna Nr 216

Poziomo

- 1 A dla eleganek na czasie
1 E skrzątek kawałek papieru (pop)
1 N cos dla Drakuli
2 G rni prapugi
3 A zmagają się z bykiem
3 I dzieło tłumacza
5 B zabezpiecza metale przed korozją
5 J profesjonalny winny smakosz
6-A z kurantem w 'Straszny Dworzec'
6-E tytuł książek Rzeszy Niem mogących wybierać cesarza
6-M usterka
7 A samce pszczoł
7 J stopuje okręt
8 F grupa ludow murzynskich
9 A rozpoczyna wysięgi zawody go nitwy
9 J naczynia w pracowni alchemika
10 F wyspy pomiędzy Europą i Ameryką
11 A imię męskie
11 K karciana wroźba

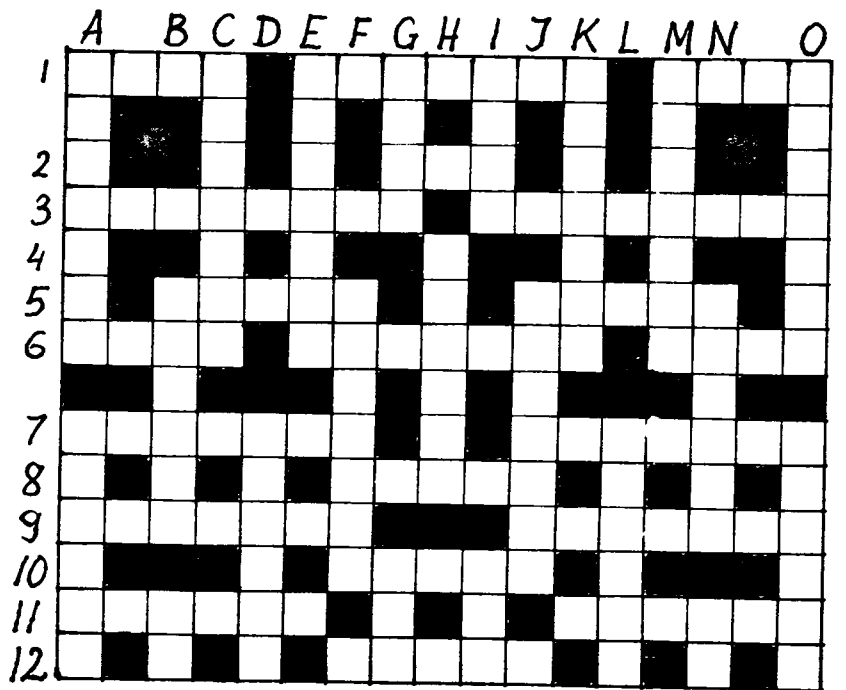
- 12 F w swieczach lub pop nieudane dzieła

Pionowo

- 1 A zrzęda tetryk
1 C zmniejszona wydolność organizmu o wiotkiej budowie
1 E w occie lub w oleju
1 G niefortunny syn Dedala
1 I pokład na statek
1 K kraina hist. pomiędzy Pakistanem i Indiami
1 M belka więzby dachowej
1 O piastowski Włodarz
4 H forma okazania czci
5 B 60 część godziny
5 F dział matematyki
5 J zaloty
5 N rodzaj broni białej XVI XVII w
7 A do opiekania pieczywa
7 D przyroda
7 L marynarska ozdoba
7 O staroiranski bog zła

- 10 G japonska odmiana buddyzmu
10 I sposob wykonywania kultu
11 C warszawska trasa tunel
11 N symbol chem srebra

Rozwiązanie krzyżówki Nr 215

Do nabycia książki na temat leczenia masażem stop oraz leczenia masażem uciskowym punktów na ciele shiat sou zmian zwyrodnieniowych artretycznych schorzeń kręgosłupa alergii, zaburzeń trawienia

TEL 246 - 9371

Jabłka

apteka natury

Redaguje lek med
JADWIGA GORNICKA
specjalista chorób wewnętrznych
Tel 246 - 9371

II

Kurcze mięśni Przyłożyć do części bolesnych zimne kompresy zamoczone w roztworze wody i octu jabłkowego w równych częściach. Wodę można zastąpić wywarem z melisy.

Liszajec Gdy tylko pojawią się pryszczki, na krosty stosować okłady z gazy namoczonej octem jabłkowym. Po 2-3 dniach zniknie liszajec. Liszajec jest zakaźną chorobą skórą.

Na niepokój Stosować codziennie rano po przebudzeniu 2 łyżeczki octu jabłkowego z naparem tarniny (dzikiej sliwki) lub w 1/2 szklanki wody przez 3 tygodnie w ciągu miesiąca od dnia nowiu księżyca. Wiadomo, że światło księżyca w przeciwieństwie do światła słonecznego wywołuje niepokój.

Nudności mdłości Gdy ukazać się nudności zaleca się wypić roztwór z 1 łyżeczki octu jabłkowego + 1/2 szklanki wody przegotowanej. Gdy nudności są spowodowane przez ciężar należy wypić po przebudzeniu rano 1 łyżeczkę octu jabłkowego + 1/2 szklanki wody mineralnej i zjeść suchy biszkopt (suchar). Jeżeli nudność występuje po każdym posiłku, należy na zakończenie posiłku wypić 1 łyżeczkę octu jabłkowego + 1/2 szklanki naparu z melisy.

Oparzenia Jak najszybciej, o ile chce się uniknąć pęcherzy, nasycić oparzone miejsce czystym octem jabłkowym. Stosować też przy oparzeniach od słońca.

Pęknięcia skóry Nie myć mydłem. Przyłożyć do miejsca chorego mieszaninę z równych ilości gliceryny, octu jabłkowego i wywaru z korzeni łopianu. Mieszaninę taką należy ponownie przygotować po 2 dniach. Stosować aż do całkowitego zabliznienia się rany.

Pokrzywka Z chwilą wystąpienia objawów, należy popijać co godzinę przez 3 godziny 1 łyżeczkę octu jabłkowego + 1/4 szklanki wody mineralnej. Dzieci otrzymują połowę tej dawki. Zwilżyć miejsca dotknięte pokrzywką roztworem wywaru z pokrzyw świeżych lub suszonych (litr wody na garsc pokrzyw). Odparować wodę, uzupełnić 3 szklankami octu jabłkowego. Ostudzić, smarować wielokrotnie.

Rany Zmyć ranę roztworem z octu jabłkowego + napar z kwiatów bzu w równych ilościach. Przyłożyć kompres z octu jabłkowego.

Rana cięta Oczyszczyć polewając ranę roztworem złożonym w 75 proc z octu jabłkowego i w 25 proc z wody solonej. Przyłożyć plątek kwiatu lilii nasiąknięty octem jabłkowym. Przykryć gazą i zrobić opatrunek. Gdy brak kwiatu lilii, przyłożyć do rany warstwę gazy nasiąkniętej octem jabłkowym i zrobić opatrunek.

Trawienie niedobre Po spożyciu posiłku o dużej zawartości białka i tłuszczów, zaleca się wypić 1 łyżeczkę octu jabłkowego + 1/4 szklanki wody musującej (gazowanej). Tak samo należy postępować w przypadku niestrawności z powodu zjedzenia nieswieżego produktu spożywczego.

Ukąszenie owada Na miejsce ukąszenia należy przyłożyć okład z octu jabłkowego. Ocet ulotni się. Należy więc okład powtórzyć.

Wrażliwość na zimno Zaleca się hartowanie organizmu poprzez kąpiele 2 do 3 razy w tygodniu w ciepłej wodzie z dodatkiem 1 litra octu jabłkowego i 1 kg soli morskiej. Ponadto należy stosować codziennie rano na przemian prysznic ciepły i zimny. Następnie należy nacierać ciało octem jabłkowym i ubrać się. Po kilku dniach takiego hartowania poprawi się krążenie krwi i zniknie wrażliwość na zimno.

Zwichnięcia Sporządzić następujące maźdło: 2 łyżeczki octu jabłkowego + 2 łyżeczki wywaru z tymianku + 1 łyżeczka esencji terpentynowej + 1 żółtko jajka. Wymieszać jak emulsję i masować zbolące miejsca. Preparat ten może być stosowany w przypadkach bólów mięśniowych z powodu przeziębienia lub wysiłków nadmiernych. Zalecana jest również glinka zmieszana z octem jabłkowym.

Zylaki Masować rano nogi ruchem do góry, stosując roztwór z wywaru liści winogrona czerwonego, biorąc na 1 litr

wody garsc liści + ocet jabłkowy 1:3. Wieczorem popijać 1 łyżeczkę octu jabłkowego wymieszanego z 1/2 szklanki wody przegotowanej.

Recepty dla każdego pacjenta

Napój pobudzający łaknienie Stosować 50 g octu jabłkowego + 125 g miodu tymiankowego lub lawendowego + 1 łyżeczka cynamonu + 1 łyżeczka esencji chinowej. Macerować 14 godzin. Popijać łyżeczkę w 1/4 szklanki wody przed każdym posiłkiem. Dzieciom podawać pół łyżeczki w 1/8 szklanki wody.

Wzmacniający płyn do przemywania skóry Stosować 1/2 szklanki octu jabłkowego + 1/2 szklanki naparu z melisy + 1/2 szklanki wody kolonńskiej + 1/2 szklanki wody mineralnej. Wymieszać i obmywać skórę rano. Po 10 dniach mieszanka traci właściwości lecznicze.

Płyn regenerujący dla sportowców Po 1 szklance octu jabłkowego, wywaru z tymianku, wywaru z lawendy i wody przegotowanej. Wymieszać. Lekko nacierać ciało po wysiłkach fizycznych, w szczególności w czasie upałów i nadmiernej pocenia się.

Znaczenie potasu w terapiach medycyn ludowych

Ocet jabłkowy ma duże znaczenie ze względu na zawartość potasu, a ponadto dziesięciu innych makroelementów to jest pierwiastków występujących w 100 gramach produktu spożywczego w ilościach większych od 1 miligramu, a mniejszych od 1 grama, w czterech pierwszych szeregach tablicy Bernadzkiego. Analiza spektralna octu jabłkowego wykazuje, że zawiera on prawie wszystkie (40) pierwiastki z tablicy Bernadzkiego. Tablice te omówimy szczegółowej w jednym z następujących artykułów.

Stosowane przez medycynę ludową różne środki lecznicze przysparzają organizmowi potasu, który jest najważniejszy ze wszystkich minerałów. Liście, pączki, korzenie, łodygi, kora, jabłka, winogrona, jagody itp. są bogatymi źródłami potasu. Dzieci małe liżą instynktownie kwasne produkty, gdyż potrzebny im jest potas do wzrostu. Potas niszczy bakterie występujące w komórkach organizmu, gdyż zabiera im wodę. Uwalnia człowieka od stafilocoków, streptokoków, działając antyseptycznie. Występuje powszechnie na Ziemi, zawsze w postaci związków. Uzdrawia organizm i uwalnia go od chorób z niedoboru K. W nasionach steruje rozwojem rośliny. Jest najbardziej potrzebny dzieciom do wzrostu.

Niedobór potasu (K) wywołuje stwardnienie i nagiotki na stopach, wypadanie włosów, złe zębienie, łamliwe, krzywe paznokcie, zmniejszenie się masy tkankowej (chudnięcie). Potas opóźnia stwardnienie naczyń krwionośnych, więc przeciwdziała procesom miażdżycy. Wszystkie właściwości lecznicze jabłka posiada również ocet jabłkowy. Cukier owocowy jabłek przechodzi w kwasny ocet i to rozu tylko ocet od jabłka. Ocet jabłkowy chroni człowieka przed zatruciem pokarmowym. Sterylizuje przewód pokarmowy.

Dozowanie zależy od stanu chorobowego. Kto nie znosi octu jabłkowego, może go zastąpić miodem słodkim. Ocet jabłkowy leczy zapalenie ropne miedniczek nerkowych, ułatwia spalanie tłuszczu u otyłych, leczy chroniczne zmęczenie, chroniczne bóle głowy, migrenę, nadciśnienie, zawroty głowy, tycie, serce otyłych. Z miodem usuwa bezsenność.

Zaleca się unikać potraw dających reakcje alkaliczne. Otoż mycie się mydłem daje reakcję silnie alkaliczną i skóra staje się blada. Normalnie ukrwiona skóra ma wygląd różowy z połyskiem. Skórę umyć mydłem można nacierać octem jabłkowym. Ważne, aby skóra była lekko kwasna. Wtedy znika swędzenie skóry. Swędzenie skóry głowy można usunąć stosując 1 łyżkę octu jabłkowego + 1 szklankę wody do czesania włosów grzebieniem umoczonej w takim płynie.

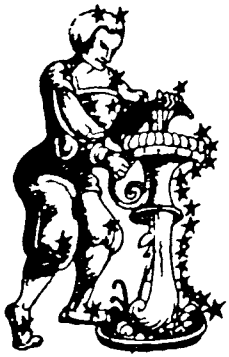
ciąg dalszy
w następnym numerze

MODA Perły

Według rozpowszechnionego przesądu przynoszą nieszczęście, więc może dlatego tym razem poleć wam imitację "lipne" perły (nieszczęście w tym wypadku też nie może być prawdziwe). Z perel "prawdziwszych" perły hodowane japonskie i słodkowodne perły są niekosztowne, a efektowną ozdobą. Wielokrotnie określony sznurem nadgarstek lub bardzo szeroka obroza - naszyjnik kontrastują z obowiązkowo czarnym strojem.

Halka Siermiega

LESZEK SZUMAN
WODNIK
20 styczeń - 18 luty

*Nil admirari
Nie dziw się niczemu
Maksyma Stoikow
(Horacy - Listy)*

Pan Wodnik na ogół nie lubi przeliczać otrzymanych pieniędzy. Powinna zatem robić to jego żona. Musi ona patrzeć trzeźwo na świat za siebie i za męża. Mąż Wodnika jest indywidualistą. Jeżeli przejmie czyjąś ideę, musi dostosować ją do swych poglądów, zmodyfikować, ulepszyć. Jego pragnienie wolności i swobody myśli jest bezprzykładne. Mąż Wodnika żyje często w świecie iluzji. Jak tu postępować z takim człowiekiem? Przede wszystkim należy poważnie odnosić się do jego dziwnych nieraz pomysłów. Jego niepokój i nerwowość należy traktować z opanowaniem, bo Wodnik jest w gruncie rzeczy człowiekiem ciekawym, nieprzeciętnym, oryginalnym i niepodobnym do innych. Niestety, rzadko kto go rozumie.

Należy uważać jako pewnik, że określenie takie jak kobieta-sfinks, kobieta-zagadka, mogły powstać tylko w związku z dziewczętami urodzonymi w Wodniku. Pan tych nie można mierzyć zwykłą, pospolitą miarą. Również porównywanie ich z innymi kobietami, obojętnie z którego znaku, niczego nam nie wyjaśni.

Panie z Wodnika są kapryśne i zmienne jak marcową pogodą. Roznią się pod każdym względem od swych towarzyszek z innych znaków. Nigdy nie wiadomo z góry, jak postąpi pani Wodnik. Należy o tym zwyczajnie pamiętać i mieć do nich cierpliwość. Nie wolno krępować ich indywidualności.

Kobiety z Wodnika są często bardzo powabne. Potrafią bezwiednie oczarować partnera, bez żadnych ukrytych myśli. Możliwe im może zarzucić pewną nieśmiałość w sprawach gospodarki domowej. Mniejsza z tym. Wodniczki mają natomiast swoisty wdzięk i są przemiłymi, wiernymi towarzyszkami. Trzeba im więc niejedno wybaczyć, bo ideałów na świecie nie ma.

Słusznie powiedział kiedyś Bernard Shaw, że łatwiej można wytrzymać z kobietą nieobliczalną (a taką jest bezsprzecznie Wodniczka), niż z mdłą, nudną, bezbarwną. Co prawda zdarzało się już nieraz, że taką nieobliczalną mąż zamordował, lecz nie zdarzyło się jeszcze, aby od niej uciekł.

Wodniczka śmieje się z przysiąg i zaklęć miłosnych. Aby ją zdobyć, trzeba wykazać się inteligencją, zaimponować jej nieprzeciętnym poziomem umysłu, udowodnić, że się ma to, co Francuzi nazywają "esprit".

Panna Wodnik ma oryginalną urodę. Jest w niej coś fascynującego. Wspaniała z niej towarzyszką, bardzo atrakcyjną, choć może trochę chłodną, na dystans, jakby miała odrobinę za mało temperamentu.

Panie z Wodnika są nadzwyczajnymi organizatorkami. Gdy zajdzie potrzeba, potrafią rozwinąć nieprawdopodobną rzetelność, ruchliwość i energię. Wodniczki mają zazwyczaj wysoki poziom intelektualny, chętnie więc obierają sobie wolne zawody.

Jakie to miłe i rozzamięte dziecko - słyży nieraz matka młodego Wodnika. Także i w szkole otrzymuje dziecko z tego znaku więcej pochwał niż nagan. Dzieci te mają bujną fantazję, często są myślami nieobecne, nieraz gubią różne przedmioty i zapominają co miały załatwić. Są wrażliwe i czule. Krytykować należy je delikatnie i ostrożnie.

Poglądy Wodnika są na wskros demokratyczne. Ma on najmniej przesądów klasowych ze wszystkich ludzi. Nie znaczy to, że Wodnik będzie się spoufalzał z pierwszym lepszym. Otóż dla Wodnika pochodzenie społeczne nie oznacza nic, a poziom intelektualny wszystko. Pod tym kątem widzenia będzie też dobierać sobie partnera, względnie partnerkę do małżeństwa. Wręcz inaczej postąpi mężczyzna ze znaku Skorpiona, który szukając dla siebie małżonki, przede wszystkim będzie miał na celu wzajemną harmonię seksualną, wychodząc z założenia, że zasoby jego kwalifikacji umysłowych starczą dla obojga małżonków.

Tak jak dla Skorpionów wczesne małżeństwa są bardzo wskazane, tak z Wodnikami jest odwrotnie. Są wykazuje doświadczenie, Wodniki wchodzące w stan matrymonialny przed trzydziestym piątym rokiem życia, prawie wszystkie rozwodzą się i dopiero później natrafiają na odpowiedniego partnera życiowego. Dotyczy to przede wszystkim wspaniałych dziewcząt z tego znaku. Ich oryginalność i subtelność nie przez każdego mężczyznę bywa zrozumiana i doceniana.

Wodnik rzadko kiedy się czemuś dziwi. Nie mając żadnych konwencjonalnych poglądów, nie jest obciążony balastem przesądów, zacofanych poglądów, zapatrywań i opinii. To co dla innych ludzi jest może cudowne, niesamowite, wyjątkowe, nieprzeciętne - dla Wodnika jest właściwie normalne.

To, że świat nie zawsze go rozumie, że jest dla niego w oczach ludzi dziwny, zagadkowy i jakby obcy, Wodnikowi nie przeszkadza. Czasem go to nudzi, częściej śmiechy.

Kiedy w grę wchodzi pieniądze, jest Wodnik bardzo często wręcz nieobliczalny. Małostkowy bywa w drobiazgach, w sprawach ważnych miewa szeroki gest. W gronie przyjaciół nie liczy się z wydatkami.

Wodnik może godzinami chodzić na dalekie, samotne przechadzki. Może pół dnia przesiedzieć w swym pokoju nad ciekawą książką, choćby obok za ścianą hałasowało wesołe towarzystwo. Wodnik nigdy nie czuje się samotny, nawet wówczas gdy jest sam. Jego myśli zastępują mu najciekawsze towarzystwo.

URODZENI W ZNAKU WODNIKA

Ildelfons Gałczyński, poeta	23 stycznia 1906
Henryk Stanley, podróżnik, dziennikarz	28 stycznia 1841
Ignacy Krasicki, poeta, satyryk	3 lutego 1735
Krzysztof Kolomb, podróżnik	6 lutego 1446
Juliusz Verne, powieściopisarz	8 lutego 1828
T. Alva Edison, wynalazca	10 lutego 1847
Karol Darwin, biolog	12 lutego 1809
Tadeusz Kościuszko	12 lutego 1746
Abraham Lincoln, prezydent USA	12 lutego 1809
Fedor Szalopin, śpiewak	13 lutego 1873
Kim Novak, aktorka	13 lutego 1934
Galileo Galileusz, astronom	18 lutego 1564

**FACHOWE EKSPERTYZY
ASTROLOGICZNE**

Po szczegółowe informacje pisz
P. O. Box 366 St. "D", Toronto
M6P 3T9, dzwon 519-578-1875

- Indywidualne horoskopy
- Wybór partnera
- Rozwiązania trudności życiowych i osobowościowych
- Nowa koncepcja w astrologii

**Członek
International Society for Astrological
Research**

22 - 28 stycznia

BARAN

Zdrowie Ci będzie dopisywać. Czego właściwie więcej trzeba? A jednak czuć będziesz niedosyt sukcesów. Ach ta Twoja ambicja! Jeśli Cię nie zgubi, to przysporzy Ci na pewno sporo kłopotów. Twoja życzliwość do pewnej osoby zostanie wystawiona na ciężką próbę. Może wreszcie otworzą Ci się oczy? Popadasz w zbyt dużą niefrasobliwość, co w Twojej sytuacji graniczy z niewybaczalną lekkomyślnością. Sporo złościwości, które usłyszy pod własnym adresem, powinno dać Ci do myślenia, jak jesteś oceniany przez innych. Znak serdeczny Waga unikaj. Lwa. Dzień czwartek, liczba 3.

BLIZNIĘTA

Twoje uczucie na pewną osobę zaczyna mijać. Przekonałeś się, że oceniałeś ją zbyt surowo. Będziesz mieć powody do częstych uśmiechów, odniesiesz bowiem sukcesy i na niwie zawodowej i prywatnej. Nawiązanie zerwanych kontaktów bardzo dobrze wpłynie na Twoje samopoczucie. Los także materialnie okaze się wyjątkowo łaskawy. Pozbędziesz się długów. Dbaj bardziej o swoje zdrowie, zaprzestaj męczących wyjazdów. Wszystko wskazuje na to, że znowu pchasz się w nową awanturę. To co masz sprzedac, sprzedaj szybko. Znak ważny: Ryby unikaj. Wodnika. Liczba 8, dzień sobota.

BYK

Niepotrzebnie po nagaś sprawę. Co Ci to da obecnie? Lepiej cierpliwie poczekać i niczego nie prowokować, żeby potem nie spotkać się z zarzutem manipulowania. Będziesz mieć okazję do wykazania się swoimi talentami. Niech Cię nie zgubi zbyt duża pewność

się lepiej dmuchać na zimne. Zrób jeszcze jeden krok w kierunku zgody. Przecież zależy Ci na takim rozwiązaniu. Sprawy finansowe zaczynają się układać coraz lepiej. Nie przywiązuj zbyt wielkich nadziei do rozmowy, po traktuj ją jako próbny balon. Znak szczególny: Baran unikaj. Strzelca. Dzień miły: wtorek, liczba 7.

RAK

Unikaj jak ognia sporów ze swoim najbliższym otoczeniem, inaczej będziesz skłócony, nawet z przyjaciółmi. Ci osobami, to nie kieruj. Tobą wyższe racje, ale nie zawsze warto dowodzić prawdy. Musisz więc sięgnąć po głęboko ukryte zasoby dyplomacji. Poza tym zbyt łatwo ulegasz różnym emocjom i działasz impulsywnie, przekonując się rychło o mylnych roznych ocenach. Pretensje pod adresem bliskiej Ci osoby wydumane, sam zdajesz sobie sprawę ze śmieszności swych zarzutów. Znak miły: Skorpion unikaj. Raka. Dzień: niedziela, liczba 8.

LEW

Wyraźnie odczujesz zmianę sytuacji i uspokojenie burz. Niedawne wydarzenie uodporniło Cię, co prawda na różne przeciwności, ale na szczęście w najbliższym czasie nie będziesz musiał tego udowodnić. W zdrowiu odczuwalna poprawa. Twoje obawy były na wyrost. Przystanij się podniecać, byle czym. Twój stan emocjonalny przysparza Ci wciąż niepotrzebnych stresów. Ostatnie wydarzenia będą dla Ciebie korzystne, doczekasz się wreszcie radykalnego rozwiązania, pewnej niewygodnej dla Ciebie sytuacji. Znak miły: Bliznięta unikaj. Byka. Dzień: wtorek, liczba 2.

PANNA

Twoja wrażliwość graniczy z chorobą. Musisz trochę się uodpornić, inaczej stracisz zdrowie na zamartwia-

ADVANCE REAL ESTATE LTD

1055 Bloor St W

TEL 534-9246

z satysfakcją zawiadamia, że

**KRZYSZTOF
KRUCZEK**

został przedstawicielem naszej firmy do spraw kupna i sprzedaży nieruchomości

Zaraz od początku oferuje do sprzedania 3 bardzo dobre domy

Dufferin Lulus 3 duże sypialnie, brick, świeżo po renowacji, nowoczesna jasna kuchnia z wyspą, na patio, dwie łazienki, garaż, krok od downtownu, okazja, cena 162 000,00

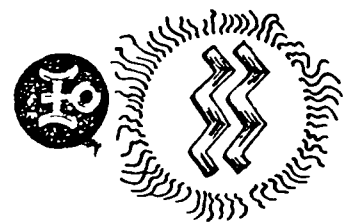
Downtown Spirit College St, 3 sypialnie, dwie kuchnie, dwie łazienki, doskonała okazja na rentowanie, cena 159 900,00. Konieczne do obejrzenia

Etiobicoke standard 3 jasne sypialnie, zmodernizowana kuchnia, skonczony w dobrym smaku duży basen, spokojna miła dzielnica w sąsiedztwie Etiobicoke Creek z parkiem. Cena 189 900,00. Doskonała inwestycja

Po bliższe informacje proszę dzwonić

KRZYSZTOF KRUCZEK

TEL.: biuro 534-9246, dom 748-8767

niu się marginalnymi sprawami. Problem który tak leży Ci na sercu jest bliski rozwiązania. Tu na całej linii powinieneś odnieść sukces. A jest on Ci bardzo potrzebny do podreperowania samopoczucia, nadszarpniętego wydarzeniami. Wykorzystaj ten czas na aktywne działania. Passa będzie Ci sprzyjać. W sprawach sercowych, niech Cię nie zaslepią złość, Znak serdeczny: Baran unikaj. Wodnika. Dzień miły: czwartek, liczba 7.

WAGA
Czas na poważny na myśl, co dalej. Sytuacja rozwija się, co prawda w pożądany kierunek, ale niezwykle wolno. Z przestojami. Zaczynamy nie wytrzymać tego nerwowo, warto więc zastanowić się, czy nie przyszła pora na generalną zmianę taktyki i radykalne rozwiązania. Będziesz świadkiem niecodziennego wydarzenia, lepiej jednak nie wtrącać swoich trzech groszy. Masz przecież sporo spraw do załatwienia i nie pchaj się w cudze.

Twój takt pozwoli Ci na szczęście na honorowe wycofanie się. Znak miły: Panna unikaj. Ryb. Dzień miły: sobota, liczba 6.

SKORPION
Twoja odporność zostanie wystawiona na poważną próbę. Tylko bez paniki, wkrótce sytuacja uładzi się i unormuje. Zastanów się, czy postępowanie z pewną bliską Ci osobą pozostaje w zgodzie z Twoim sumieniem. Chyba przesadzasz, czas na jakieś radykalne postanowienie. Wykorzystaj swoją umiejętność nawiązywania przyjaźni, inaczej trudno Ci będzie ruszyć z miejsca. Twoje pragnienie sukcesu zatrzyma Cię, życie zjada Cię, poza tym nie cierpliwość. Przyhamuj nieco swoje apetyty, tak będzie zdrowiej. Znak sprzyjający: Koziorożec unikaj. Wagi. Dzień miły: wtorek, liczba 3.

STRZELEC
Nie wykluczono, że stoisz przed poważnymi zmianami w swoim życiu. Wyto nie się bowiem pewna możliwość, która wywróci do góry nogami Twoje plany. Wprowadzi to sporo nerwowości do Twojego działania. Zresztą, zbytecznej nic nie wskazuje, bowiem by rozwój wypadków był dla Ciebie niekorzystny. Czas na stabilizację życia osobistego. Twoja nie-

stałość jest powodem wielu spięć z bliską Ci osobą. Nie przegnuj pałki. W zdrowiu, wyraźna zmiana na lepsze, co nie znaczy, że zaraz musisz zacząć szarżować. Znak miły: Skorpion unikaj. Bliznięta. Dzień miły: piątek, liczba 4.

KOZIOROZEC

Twoja przysłowio, wa sumiennosc narazona zostanie na poważną próbę. A to za sprawą pewnej niezwykle ciekawej propozycji, która tak Cię zafascynuje, że gotowy będziesz prawie na wszystko. Do przeprowadzenia sprawy potrzebna Ci będzie spora siła przebicia. Zastanów się, czy zdajesz radę. W finansach, nagła zmiana na lepsze. Trudno będzie mówić o obfitości, ale jest to już coś. Na stroje, dość zmienne, nie bądź takim maksymalistą. Inaczej nigdy nie będziesz zadowolony. Znak popierający: Waga unikaj. Lwa. Dzień miły: środa, liczba 8.

WODNIK

Różne kontrowersje na gruncie rodzinnym. A prawda jest taka, że to właśnie Ty jesteś prowokatorem różnych niesnasek. Wciąż prezentujesz niezadowolone i czepiasz się, byle czego. Albo wyjeżdż na kilka dni, albo próbuj opanować swoje nerwy. Dni trochę nerwowe, w kręgu spraw zawodowych, ale w sumie nie będziesz mieć powodów do narzekania. Nie izoluj się, tak prowadź, bardziej towarzyski tryb życia. A przede wszystkim, opanuj wszechogarniające Cię lenistwo, czyli zmobilizuj się maksymalnie. Znak sprzyjający: Baran unikaj. Ryb. Dzień miły: poniedziałek, liczba 8.

RYBY

Wciąż dręczy Cię niepewność, chociaż starasz się tego nie pokazywać, nawet najbliższemu. Słusznie, sprawa nie jest jeszcze załatwiona do końca i wszystko może się wydarzyć. Jeżeli nie dawne wydarzenia nauczyły Cię czegoś i potrafisz wyciągnąć wnioski, nie przegrasz. Ale musisz jednocześnie pozbyć się pewnych cech, co nie przyjdzie Ci łatwo. Probować jednak trzeba. Pertrakcje, zaczynają się komplikować, musisz przygotować sobie argumenty. W sprawach sercowych, niespodziewane, kłopoty. Znak ważny: Rak unikaj. Strzelca. Liczba 9, dzień środa.

ARNOLD PENK

PRZEDSTAWICIEL Addison on Bay Limited

PREZENTUJE
**WIELKĄ
WYPRZEDAŻ
SAMOCHODÓW**

przy wyjątkowo niskim oprocentowaniu

- Szeroki wybór nowych i używanych samochodów
- Nowe samochody '86 posiadają 3-letnią gwarancję lub 60 tys km power i train, jak również 5-letnią gwarancję korozyjną
- Używane samochody mają do nabycia roczną gwarancję

PENK gwarantuje najlepsze warunki sprzedaży samochodów, załatwia na poczekaniu sprzedaż, pożyczkę Polecam tanie ubezpieczenia uwzględniające zagraniczne prawo jazdy Osobista opieka ARNOLDA PENKA w ciągu całego okresu posiadania auta ARNOLD PENK posiada długi letnią praktykę w sprzedaży samochodów i udzielaniu pożyczek Cieszy się wielkim uznaniem i zaufaniem wśród Polaków, a także znany jest jako społecznik Kupno samochodu jest poważnym wydatkiem finansowym, trzeba wiedzieć z kim nawiązać tak poważną transakcję ARNOLD PENK jest wyróżniony przez GM jako "SENIOR MASTER SALESMAN" Czy jeszcze ktoś może to zaoferować? Zanim podpiszecie gdziekolwiek transakcję zakupu, sprawdźcie u PENKA

Po wszelkie informacje proszę dzwonić 964-3211 lub do domu o każdej porze 731-0757 podając nazwisko i numer telefonu

832 Bay St., Toronto, Ont. (przy College Str.)

**ELZBIETA
(ELIZABETH)
KORZYCKA**
PRZEDSTAWICIEL
COOKSVILLE DODGE
CHRYSLER
290 DUNDAS ST E Miss
(pomiędzy Cawthra i # 10)
TEL bus (416) 279-3031
Res 625-1961

ZNIZKA PIENIĘŻNA do \$ 3000
na wybrane modele Olbrzymi wybór
"PICKUP TRUCKS" i "VANOW"
Model 1987 - rodzinny samochód Shadow
• Nowe samochody mają gwarancję na 5 lat lub
80 tys km

UREK PHOTOGRAPHY
proponuje

PIĘKNE KARTY SWIATECZNE
IMIENINOWE I URODZINOWE
DO NABYCIA

- Cepelia 139 Roncesvalles Ave
- Pharmakon Pharmacy
313 Roncesvalles Ave ,
- Solarski Pharmacy
149 Roncesvalles Ave
- Winnipeg Cracovia Trading Co ,
- Montreal "Polka",
tel (514) 489-0396
- U Producenta J Pawlaka
(416) 244-8903

**T & R
HOUSE RENOVATION**

40 High Park Ave # 2001
TEL (416) 769-3896

Renowacje malowanie tapetowanie
reperacje i modernizacja piwnic
i strychow oraz inne prace renowacyjne

Prosic
**TOM KOWALSKI
i ROMAN MIRSKI**

UWAGA

Polonia w Toronto i okolicy

**POLISH ALLIANCE TORONTO
CREDIT UNION LTD**
2150 BLOOR ST W
(Wejście od wschodniej części budynku)

TEL 762-9523

CODZIENNIE od 12 do 2:30 po poł. i od 7:30 do 9 wiecz.
WTORKI tylko od 12 do 2:30 po poł.
oraz SOBOTY od 10 do 12:30

Konta depozytowe	5 1/2 %	rocznie
Specjalne konta depozytowe	5 %	rocznie
(minimalny depozyt \$5 000 oprocentowane na każdy dzień depozytu)		
3-miesięczne certyfikaty	7 %	rocznie
6-miesięczne certyfikaty	7 %	rocznie
1-letnie certyfikaty	8 %	rocznie
3-letnie certyfikaty	8 %	rocznie
3-letnie certyfikaty (non-redeemable)	9 %	rocznie
RRSP	7 %	rocznie
Pozyczki personalne	13 %	rocznie
Pozyczki hipoteczne	11 %	rocznie
(\$50 000 pożyczki ubezpieczone na życie)	13 1/2 %	rocznie
Line of credit		rocznie

BEZPŁATNE PERSONALNE KONTA CZEKOWE

Członkostwo w jakiegokolwiek organizacji polonijnej
nie jest warunkiem członkostwa w naszej Credit Union

EUREKA

Szafki kuchenne, importowane z
Polski, drzwi i szuflady z litego
drewna sosnowego 11 roznych
szafek ok 30 stop, cena \$ 1147
Toronto, 5178 Dundas W ,
TEL 233-9211

213 224

MATRYMONIALNE

POLKA lat 26 wysoka niebieskooka
blondynka z wyższym wykształceniem,
poznana pana do lat 35 w celu towarzyskim
lub matrymonialnym Oferty na adres
Box 2, Station St Henri Montreal, P Q
H4C 3J7

221 229

WDOWA lat 50 bez nałogow, dosyc
ładna, kulturalna pogodnego usposo-
bienia Poznana kulturalnego pana cel
matrymonialny Oferty kierowac He-
lena Mileczak 1525 ALTA VISTA # 810
OTTAWA ONT K1G 0G1,
TEL 526 2951

221 224

POLAK wdowiec lat 52 bez nałogow
kulturalny poznana samotną sympatycz-
ną panią, mieszkankę Kanady
F S P O Box 258, Queenston, L0S 1L0
Ontario

220-230

ECHO OJCZYNY TV

wyswietlany kazdej soboty o 11 rano na City TV
(kanał 57, kabel 7)
Producent **KAROLA KESIK**

KLARA MAGILL

113 Roncesvalles Ave
TORONTO, Ont M6R 2K9
Bus tel 537-6450

**BIURO
MIĘDZYNARODOWE
SAMOTNYCH**

Samotność jest przykra. Pozwólcie Panie i Panowie abymy mogli być waszą pomocą w odnalezieniu tego Szczęścia

207 219

SUNSHINE

Samotność, potrzeba kogos
bliskiego, brak czasu!
Wiele pan i panow jest w podobnej sytuacji. Pozwól sobie pomoc w znalezieniu szczęścia, składając ofertę w naszym biurze. Piszcie po najnowszy fotokatalog (ponad 200 ofert głównie z Polski, również z Kanady i Anglii) oraz informator załączając dolarow 3.
P O Box 11 Station D
Scarborough, Ontario, Canada
M1R 4Y7

**Wojtek
Grabowski**

ekskluzywny zakład blacharsko lakierniczy

"TEN AUTO BODY"

oferuje naprawy pokolizyjne,
lakierowanie i spawanie

oraz

specjalizuje się w naprawie "traków".

ZAPRASZAMY!

Tel.: (416) 259-2391

144-16th Street, Toronto, Ont. M8V 3K1

"PANI JADWIGA" - POLSKI PROGRAM RADIOWY

Nadawany w każdą sobotę od godz 1:00 do 2:00 pp ze stacji CHWO
1250 w Oakville
Program muzyki, piosenki i słowa polskiego z uwzględnieniem kobiecia
w ognisku domowym. Telefon 691 8789

Program telewizyjny TELE-POLONICA w Montrealu i okolicy

kanal 24
CF CABLE TV niedziela 18:00 sroda 11:00 sobota 21:30
VIDEOTRON niedziela 17:30 wtorek 10:30 / 24:00 sroda 18:30

Korespondencja na adres STEP 375 Claremont Westmount Que
H3Z 2P5

POLSKI PROGRAM MUZYCZNY

Niedziele od godz 6 do 7 wiecz CKWR fala FM 98.7 Kitchener
Koncert zyczen polskie piosenki i prelekcja ks Kor-
neliana Jan Zuk Kitchener (519) 579 3615

POLSKA FALA

Soboty od 2:4 po poł CFMB Radio Montreal 35 York St West
mount Montreal Que H3Z 2Z5 Tel (514) 483 2362

"BIAŁY ORZEŁ"

Niedziele od godz 5:30 - 6:30 wiecz Na fali 620 AM CFCL
Timmins Pawel Rycaj 340 Ross E Tel (705) 264 8765

POLISH HOUR

Niedziele 8 rano na fali CISD FM fala 94 Polski program ra-
diowy w Thunder Bay

KORPANTY'S POLONIA

Od poniedziałku do piątku włącznie od godz 1:2 po poł Fala
1270 Buffalo Tel 892 4267

PROGRAM RADIOWY "POLONIA" w EDMONTON

Na stacji CJSR FM STEREO 88.5 Wiadomości tygodniowe kronika
religijna pogadanka medyczna zgadula muzyczna z nagrodami
w niedziele od godz 17:30 do 19
Adres 10858 97 St Edmonton T5H 2M5

POLSKI PROGRAM RADIOWY W VANCOUVER

Niedziele od godz 2:30 do 3:30 CJVB fala 1470 Wiadomości
z Polski Kanady i swiata komentarze wywiady ogłoszenia i
komunikaty polonijne koncert zyczen oraz ogłoszenia handlo-
we Jerzy Kusmider P O Box 58262 Stan 'L Vancouver
B C V2P 6E3 Tel (604) 327 6892

PROGRAM TELEWIZYJNY "POLONIA REVIEW"

Srody - 8:30 pm, czwartki - 9:30 pm, soboty - 2:00 pm
W dzielnicy Parkdale srody 7 wiecz piątki 9:30 i soboty 3:30
Jest programem telewizyjnym Polonii przedstawiającym wia-
domosci z Polski ciekawych ludzi informacje o waznych do-
tyczających Polonii sprawach

PROGRAM RADIOWY

"ECHO OJCZYNY"

Od poniedziałku do piątku na fali CHIN FM 100
w godz od 10:30 do 11:30 rano
Program prowadzi **KAROLINA KESIK**
W programie koncert zyczen, wiadomosci polonijne i z Polski
interesujące wywiady, komentarze, muzyka dla wszystkich
637 College St, Toronto, Ont M6G 1B6, tel 531-9991, dom 247-9755

**OGŁOSZENIA
O PRACY**

Wszystkie ogłoszenia osób oferujących pracę lub poszukujących pracy zamieszczamy bezpłatnie trzykrotnie. Ostatni termin poniedziałek g 3-00

- KOBIETA** poszukuje pracy Tel 233-5450
- 222 224 **POSZUKUJE** pracownika do fabryki w Mississauga Part time Tel 677 9329 prosic Andrzeja
- 222 224 **BABY siter** 5 days a week for 8 month old Tel 661 3528 242 3145
- 222 224 **DOSWIADCZONA** pani przyjmie sprzątanie proszę dzwonic wieczorem od godz 8 tel 625-4989
- 222 224 **LIVE in baby siter** tel 633-5699 any time
- 222 225 **ABSOLWENT AWF** zawodnik i trener piłki nożnej oraz instruktor innych dyscyplin podejmie pracę TEL 623-8295 Cambridge
- 222 224 **SZUKAM** opiekunki do 3-miesięcznego dziecka i lekkiej pracy domowej Okolice Bathurst Finch Dobre wynagrodzenie Tel 636-0552
- 222 224 **POTRZEBNY** stolarz i pomocnicy stolarza do pracy przy stawianiu nowych domów (Framino) Toronto tel 839 4377
- 222 224 **KOBIETA** potrzebna do opieki nad 3-letnim chłopcem i 7 letnią dziewczynką Dobre wynagrodzenie Scarborough tel 439 0354 wieczorem
- 222 224 **ZAOPIEKUJE** się dzieckiem u siebie w domu Scarborough tel 431 0508
- 222 224 **POTRZEBNE** pielęgniarki oraz pomoc do kuchni kelnerka do pracy w domu starców Wawel Villa Mississauga tel 823 3650
- 222 224 **MŁODA** pani do opieki nad 4-miesięcznym chłopcem na miejscu na 3 popołudnia w tygodniu. Požadane pewne doświadczenie w opiece nad małymi dziećmi Tel Toronto 651 7665
- 222 222 **MAID** part time or full Hotel Toronto tel 273 9500
- 220-222 **28-letnia** Polka stała powst. podejmie pracę w restauracji lub inne propozycje Toronto tel 438-7324 prosic Malgorzate
- 220-222 **SAMOTNY** poszukuje odpowiedzialnej pani do opieki nad dziećmi 8 i 11 lat od godz 2 po poł do 9 wiesz Toronto tel 249 9791
- 220-222 **BABY SITTER** wanted for six years old a baby \$40 a week tel 665-6412
- 220-222 **POTRZEBNY** ciesz-stolarz z umiejętnością układania dry wall (suche tynki) Mogą być osoby na wzięcie Tel 276-9226 p Roman lub 896-7578 p Ryszard
- 221 224
- 220-222 **PODEJMA** się opieką nad dzieckiem w okolicy Dan daw-Huronario Mississauga tel 896-1064
- 220-222 **OPIEKUNKA** do dziecka potrzebna od 1 lutego może być na wzięcie Tel 255-7218
- 220-222 **POTRZEBNY** mężczyzna do mycia pieców i lodówek na 4-6 godzin dziennie Tel 368-9095
- 222 224 **PANI** w młodszym wieku potrzebna do opieki nad chorą osobą w szpitalu w mieście Znajomość angielskiego nie jest konieczna Toronto tel 651 7665
- 220-222 **AGENCJA** kolportująca i reklamująca obrazy szuki pracowników Natychmiastowy gwarantowany w okresie treningu zarobek Znajomość angielskiego wymagana Tel 691 3105
- 220-222 **KOBIETA** poszukuje pracy Może być sprzątanie lub praca fabryczna Tel 267 9189
- 220-222 **ENERGICZNA** Polka poszukuje pracy Posiada doświadczenie w sprzątaniu domów w opiece nad dziećmi i chorymi. Przyjmuje pracę w Toronto Gm sby lub w okolicy Tel (1) 945-5894
- 220-222 **POTRZEBNY** mężczyzna do malowania mieszkania Toronto tel 241 9951
- 221 223 **EXPERIENCED** baby siter housekeeper live in some english required none smoker tel 444-2958
- 221 223 **POTRZEBNA** pomoc domowa w pełnym wymiarze godzin okolice Jane i Steeles tel 738-0095 8 5 popoł
- 221 223 **ZATRUDNIĘ** doświadczony krawcowe do szycia konfekcji damskiej do pracy w dużym zakładzie. Możliwość otrzymania zleceń chulupniczych TEL 738-0095
- 221 223 **ZAOPIEKUJE** się dzieckiem u siebie w domu lub przyjmie pracę chulupniczą Okolice Jane Park Plaza tel 769 2297
- 221 223 **ZAOPIEKUJE** się dzieckiem u siebie w domu. Przyjmuje lekką pracę chulupniczą Scarborough Dzwonic po 20-tej tel 439 8546
- 221 223 **MŁODY** energiczny mężczyzna poszukuje pracy na popołudnia i weekendy tel 267 9062
- 221 223 **SIUSARZ** mechanik z umiejętnością sprawiania elektryczno-gazowego poszukuje pracy TEL 259-6933 7 10 po poł
- 220-222 **MŁODA** dyplomowana pielęgniarka zaopiekuje się starszą osobą lub dzieckiem tel 259 8952
- 220-222 **KOBIETA** szuka pracy najchętniej sprzątanie Toronto tel 537-0234
- 221 223 **ZATRUDNIĘ** kierowców z licencją kuriera. możliwość przewozu wymagana dobra znajomość miasta Tel 638-7066
- 221 223 **POTRZEBNA** pani do opieki nad 3-letnim dzieckiem Okolice Don Mills tel 421 3437 proszę dzwonic od 7 9 wieczorem
- 221 223

DO WYNAJĘCIA od 1 lutego 3-pokojowe mieszkanie z kuchnią, łazienką, samodzielnym wejściem, garażem i 'basement', Keele Anette, tel 663-3832

DO WYNAJĘCIA Pokoje ze wspólną kuchnią i łazienką \$ 50 tygodniowo Okolice Lakeshore i Kipling TEL 253 1034

POKOJE do wynajęcia dla pracujących osób TEL 253 1034

UMIĘBLOWANY pokój wynajmę niepalącej osobie okolice Bloor Keele tel 769 5859

POKOJ z umeblowaniem kuchnia i łazienki do wynajęcia Toronto tel 536-3098 po 4 po poł

MŁODE małżeństwo z 3-letnim chłopcem poszukuje 2-sypialniowego mieszkania Tel 267 9189

KOBIETA poszukuje współlokatora od lutego do mieszkania 2-sypialniowego Tel 255-4555

DO SPRZEDANIA mieszkanie własnościowe w Warszawie, osiedle w parku Srodmieście 2 pokoje kuchnia, łazienka telefon Wiadomosc 487 3572

NAWIĄŻĘ korespondencję z poważnym filatelistą Posiadam do wymiany znaczki z Europy Wschodniej Lech Ozminski 41-800 ZABRZE ul Jagielska 38 d m 3 POLAND HAMILTON

PILNIE SPRZEDAM restaurację 30 miejsc apartament 2 sypialniowy patio garaż tel (1) 544 7913

DO SPRZEDANIA BILET LOTNICZY Montreal Warszawa na 23 01 1987 r tel 255 9089

SPRZEDAM nowe futro z norek Rozmiar 7 9 Cena \$ 500 Tel 251 4258

SPRZEDAM 85 Pony GSL, automatic, metalic, 23 tys km Cena 5095 TEL 255 5177

SPRZEDAM piękny jednorodzinny dom w Krakowie Srodmieściu Vancouver (604) 984 7534

DENTYSTYCZNE PROTEZY

URSZULA L. BAUMAN, D T 4 WALL AVE TORONTO (HWY 401 i WESTON RD) przyjmuje codziennie i w soboty 1 WIZYTY DOMOWE TEL (416) 245 - 7168

DR WOJCIECH FILIPOWICZ z długoletnią praktyką w zakresie akupunktury chińskiej u dzieci i dorosłych oraz doświadczeniem zdobytym w AKADEMII MEDYCYNY TRADYCYJNEJ W PEKINIE ma przyjemność zawiadomic o otwarciu ACUPUNCTURE CLINIC MISSISSAUGA, 3460 Cawthra Rd L5A 2X7 TEL 270 - 9621

DR ELZBIETA SZULC FAMILY PHYSICIAN zawiadamia o otwarciu gabinetu lekarskiego 9780 BRAMALEA RD North, Suite 308 BRAMPTON-BRAMALEA TEL 792 - 2906

DR MARY DONNA PIETRASZEK młoda polonijna lekarka otworzyła nowy Gabinet Lekarski w budynku Jane Bloor Centre 2 Jane St suite 203 TEL 763 - 5956 Poprzednio pracowała w St. Joseph's Health Centre

SOLARSKI PHARMACY Ltd. (naprzeciw kościoła św. Kazimierza) 149 Roncesvalles Ave TEL 536 - 5452 Właściciele J SOLARSKI i S SALAPATEK Szybka i tania wysyłka lekarstw do Polski • Agencja Pekao • Wysyłka paczek i pieniędzy do Polski • Polskie kartki i czasopisma • Ziola Zakonnika • Urząd Pocztowy • Sprzedaz bile tow

DR WALDEMAR KOZERAWSKI ma przyjemność oglosic otwarcie nowego gabinetu lekarskiego w Toronto przy 2299 DUNDAS ST W suite 102, TEL 532 - 6837 oraz 45 Overlea Boulevard, suite B-9 TEL 425 - 4114 (przy Ontario Science Centre) Poprzednio pracował w Sick Children Hospital

DENTURE THERAPY CLINIC JAN M WISNIEWSKI D T Pierwsza Polska i Protoczownia Dentystyczna 2337 Dundas St W, Toronto (Bloor Dundas Square Bldg) TEL (416) 533-8811 M6P 1W7

DENTYSTYCZNE PROTEZY G RYTWINSKI D T z 25 letnim doświadczeniem 404 A Roncesvalles Ave, TORONTO (obok kina Revue) TEL 531 - 8545

TOWER REALTY LTD

METRO TORONTO SPRZEDAŻ-KUPNO, WYNAJEM DOMÓW, INTERESÓW I APARTAMENTÓW

Solidna i fachowa pomoc w załatwianiu formalności prawnych i finansowych.

Erin Mills Parkway Super nowoczesny dwupoziomowy Condo Apt 3 sypialnie 2 łazienki centralny basen kąpielowy sala gimnastyczna tylko \$ 99 900 !!!

Mississauga Backsplit 4 sypialnie duży pokój stołowy prywatny zajazd wykończona piwnica z barem \$ 199 000

Highon Dufferin dwupiętrowy osobny dom z garażem znakomicie wykończony \$ 166 000 Musi być sprzedany!!!

St Clair Oakwood 3 sypialnie wszystko w bardzo dobrym stanie duża działka \$ 139 900

Bloor Dufferin Bilard Biznes na około 4 tys sq feet + piwnica z tą samą powierzchnią

St Arlett Rd 2 sypialniowy Bungalow blisko komunikacji i sklepów TYLKO \$ 109 900

KAMIL KOWALCZYK

Biurowo 536 - 5000 Dom 690 - 4182 24-godzinny serwis

R. CHOLKAN & CO LIMITED • REALTOR

REAL ESTATE APPRAISALS MORTGAGES INVESTMENTS

2336 BLOOR STREET WEST TORONTO ONTARIO M6S 1P3 (416) 763 5555

Centralne Etobicoke - 2-sypialniowy apartament, duża kuchnia i balkon, cichy i czysty budynek, \$ 74,900

Centrum High Park - 4-sypialniowy, dochodowy dom, 2 mieszkania, jedno do objęcia od zaraz 4 łazienki, sauna 2 garże, dom odnowiony, w idealnym stanie, \$ 259 000

ELZBIETA KAUBE

RE/MAX M Sc, Mech Eng Sales representative

Bohdan (Bob) SZEWCZYK res.: 247 - 4437 4195 dundas street west toronto ontario M8X 1Y4 bus 231-0600

- CHELM LUBELSKI piękny dom duży dochodowy ogród z budynkiem gospodarczym działka 0.5 ha blisko szpitala Cena do ustalenia
- METRO TORONTO, OKOLICE
- GARAŻE (warsztat + stacja benzynowa + licencja sprzedaży samochodów i używanych części po przystępnych cenach od \$ 0.5 mln do \$ 1.0 mln
- POMOC W ORGANIZOWANIU FINANSOWANIA!!

HIGH PARK Real Estate Ltd 217 RONCESVALLES AVE TORONTO ONT M6R 2L8

1000 sprzedanych domów Istniejąca od 1972 r firma 40 agentów poleca Państwu wszelkiego rodzaju domy i interesy, 3-dniowe, komputerowe wyprzedzenie w informacji gwarantuje najlepsze okazje.

Proszę dzwonić całą dobę 532 - 4441

IRENA STOCKI

Biurowo 745 - 2300 Dom 793 - 5902

przedstawicielka firmy RE/MAX West Realty Inc

ZAPEWNIAM

- sprzedaz każdej nieruchomości w najkrótszym czasie, za najlepszą cenę,
- kupno odpowiedniej nieruchomości zgodnie z życzeniami klienta

FACHOWO I SOLIDNIE! POLECAM

- Willowdale duży 4-sypialniowy townhouse, piękne parkiety, wykończona piwnica, doskonały kompleks w pobliżu Fairview Mall
- Brampton samodzielny, 3-sypialniowy dom z garażem i dużą działką

Jeśli myślisz o sprzedaży lub kupnie domu w przyszłym roku zadzwoń już teraz po potrzebne informacje!

Dr BOGDAN PIETRASZEK rozpoczął praktykę lekarską w Toronto jako lekarz ogólny "FAMILY DOCTOR" w gabinecie przy 190 FERN AVENUE naprzeciwko Credit Union TEL 532 - 4317

Przyjmuje od poniedziałku do piątku od 10 do 18 sobota 10 - 13 ODBYWA TEŻ WIZYTY DOMOWE 160-171

IZABELA SZULC-WIĘCKOWSKA Ph D. Psychologist Praktyka w Psychologii Kluczowej i Wychowawczej

Badania psychologiczne dzieci młodzieży i młodych dorosłych wraz z poradnictwem w zakresie trudności w nauce i zachowaniu problemów emocjonalnych i adaptacyjnych kształcenia i wyboru zawodu

PRZYJMUJE W SOBOTY TEL (519) 673 - 6116, 1435 Hastings Dr London Ont N5X 2C2 po uprzednim uzgodnieniu terminu

Dr V T BLOK GŁOWCZYNSKA, M A, O D OPTOMETRYSTKA 2391 A Bloor St W (Jane Subway) TEL 766 - 5580

Dr JANINA DUTKIEWICZ Family physician zawiadamia o otwarciu gabinetu lekarskiego 3095 Glen Erin Dr, suite 7 MISSISSAUGA TEL 828 - 0038

Dr. Krystyna SALACH-MARKIEWICZ "Family physician" uprzejmie zawiadamia o otwarciu praktyki lekarskiej

Porady ginekologiczne, pediatryczne i ogólne od poniedziałku do piątku 10 - 18, soboty 10 - 13 2333 Dundas Str W Suite 410 TEL 588 - 5929

DR WALDEMAR KOZERAWSKI ma przyjemność oglosic otwarcie nowego gabinetu lekarskiego w Toronto przy 2299 DUNDAS ST W suite 102, TEL 532 - 6837 oraz 45 Overlea Boulevard, suite B-9 TEL 425 - 4114 (przy Ontario Science Centre) Poprzednio pracował w Sick Children Hospital

DENTURE THERAPY CLINIC JAN M WISNIEWSKI D T Pierwsza Polska i Protoczownia Dentystyczna 2337 Dundas St W, Toronto (Bloor Dundas Square Bldg) TEL (416) 533-8811 M6P 1W7

DENTYSTYCZNE PROTEZY G RYTWINSKI D T z 25 letnim doświadczeniem 404 A Roncesvalles Ave, TORONTO (obok kina Revue) TEL 531 - 8545

DR WOJCIECH FILIPOWICZ z długoletnią praktyką w zakresie akupunktury chińskiej u dzieci i dorosłych oraz doświadczeniem zdobytym w AKADEMII MEDYCYNY TRADYCYJNEJ W PEKINIE ma przyjemność zawiadomic o otwarciu ACUPUNCTURE CLINIC MISSISSAUGA, 3460 Cawthra Rd L5A 2X7 TEL 270 - 9621

DR ELZBIETA SZULC FAMILY PHYSICIAN zawiadamia o otwarciu gabinetu lekarskiego 9780 BRAMALEA RD North, Suite 308 BRAMPTON-BRAMALEA TEL 792 - 2906

DR MARY DONNA PIETRASZEK młoda polonijna lekarka otworzyła nowy Gabinet Lekarski w budynku Jane Bloor Centre 2 Jane St suite 203 TEL 763 - 5956 Poprzednio pracowała w St. Joseph's Health Centre

SOLARSKI PHARMACY Ltd. (naprzeciw kościoła św. Kazimierza) 149 Roncesvalles Ave TEL 536 - 5452 Właściciele J SOLARSKI i S SALAPATEK Szybka i tania wysyłka lekarstw do Polski • Agencja Pekao • Wysyłka paczek i pieniędzy do Polski • Polskie kartki i czasopisma • Ziola Zakonnika • Urząd Pocztowy • Sprzedaz bile tow

<p>ONTARIO BREAD Co.Ltd. 178 Ossington Ave Toronto TEL 532 - 4929</p> <p>NAJPOPULARNIEJSZY PYSZNY SWIEZY CHLEB DO NABYCIA W NAJLEPSZYCH SKLEPACH W TORONTO I W ONTARIO</p> <p>Nowy punkt sprzedazy Eden bridge italian bakery EDEN BRIDGE PLAZA 25 Fontenay Crt</p>	<p>THORNHILL SUZUKI <small>awb</small></p> <p>POSZUKUJE POWAZNYCH NABYWCOW DO KUPNA</p> <p>1 SUZUKI FORSA ● Najbardziej ekonomiczny samochod na rynku</p> <p>2 SUZUKI SAMURAI ● Najtanszy 4WD Jeep w Kanadzie</p> <p>Po dalsze informacje prosze dzwonic KRIS KRZEMINSKI 733-1717 7756 Yonge Street, Thornhill</p>	<p>U - SAVE MILK 1550 Bloor St West New Dundast and Bloor West otwarty od 8 a m - 11 p m 7 dni w tygodniu SPRZEDAJEMY polskie pieczywo Open-Window, importowane kielbasy, sery, papierosy i inne artykuły CHINCZYK MOWI PO POLSKU! <small>214-226</small></p>	<p>SAVE-O-WAY BIURO PODROZY I PACZKI DO POLSKI Po rezerwacji i informacji prosze dzwonic (416) 532 - 3042, 532-3794 OVERSEAS SERVICES 331 Roncesvalles Ave , Toronto</p>	
<p>THE FUTURE BAKERY NAJLEPSZY W MIESCIE SWIEZY CHLEB Dostarczamy do sklepów i domów 739 Queen St W - Toronto, Ont. TEL. 368 - 4235</p>	<p>OPIEKA NAD GROBAMI W POLSCE Odzyskasz spokój, powierzając nam, za niewielką opłatą, opiekę nad grobem swoich bliskich w Polsce Informacje 762 - 0591</p>	<p>ROWLAND MERCURY FORD POZYCZKA 9 9 % KLIMATYZACJA BEZPŁATNA w niektórych modelach samochodów Dalsze informacje TERESA BEDNAREK Toronto, 1800 O'Connor Dr TEL 759 - 4422</p>	<p>MIRAPOL Air Transit Co. TORONTO - MONTREAL - TORONTO Kazdego wtorku i piatku Superluksusowy minibus Rezerwacje odlotow, pomoc w odprawie bagazy Sezonowa obnizka kosztów TELEFONUJ Tadeusz 275-7747 i 239-9411</p>	
<p>HUMBERVIEW INSURANCE 337 Roncesvalles Ave Toronto TEL. 531 - 4647</p> <p>Ubezpieczenia chorobowe dla odwiedzających Kanadę</p>	<p>APPLIANCE CLINIC CO oferuje naprawę lodówek pralek su szarek pieców elektrycznych i automa tycznych zmywarek do naczyń ● Zniżka dla rencistów ● Gwarancja na 1 rok ● Obsługa 7 dni w tygodniu ● Dzwonic całą dobę TEL TORONTO 261 - 7619 Kupuje i sprzedaje w/w sprzęt używany</p>	<p>CANADA'S LARGEST FORD CAR DEALER TOTAL FORD ● Duży wybór używanych samochodów ● Dogodne pożyczki ● Samochody dostawcze i mikrobusy ● Otwarte w każdą sobotę oraz dwie niedziele w miesiącu ● Specjalne ogłoszenia w Toronto Star DALSZE INFORMACJE ROMAN GORSKI TEL (416) 781 - 5531 2401 DUFFERIN STREET (100 m na północ od Eglinton)</p>	<p> dermatologie ZAKŁAD KOSMETYCZNY ● Pielegnacja twarzy rąk i stóp ● Usuwanie zbędnego owłosienia ● Specjalistyczna aparatura ● Jakosciowe kosmetyki ● Wizyty prosimy zamawiac telefonicznie 2198 Bloor St W TEL 766 - 1867</p>	
<p>TANIO, TANIEJ, NAJTANIEJ! KOMIS - CHANCE TEL 533 - 0751 305 Roncesvalles Ave , Toronto, ONT M6R 2M6</p> <p>Szansa kupna i sprzedazy nowej lub uzywanej odziezy dla kazdego Wysylamy paczki do Polski odzieżowe, owocowe i inne Gwarantowane doręczenie DUZA OSZCZEDNOSC Towary u nas zakupione i wysylane przez nas do kraju bez podatku prowincjonalnego!</p>	<p>Superior Sausage Co. 1004 DUNDAS ST W TEL 531 - 8422 KONAURENCYJNE CENY!</p> <p>WĘDZONE NA MIEJSCU SYNNY NA CALE TORONTO I ONTARIO POLSKIE KIELBASY Szywni kabanosy wędliny mięsa rozne delikatesy</p>	<p>CARCARE Co Gasoline Service Station</p> <p>Fachowa pomoc we wszelkich sprawach związanych z problemami samochodowymi 560 Evans Ave (rejon 427 i Browns Line) TEL 255 - 3245</p>	<p>SAFETY AUTO REPAIRS WIESLAW SOKOLOWSKI 3005 Bloor St w , Etobicoke TEL 231 - 6996</p> <p>Swiadcymy uslugi w zakresie mechaniki samochodowej wszystkich marek oraz wydajemy zaswiadczenia potrzebne do rejestracji samochodow SZYBKO I SOLIDNIE</p>	<p>STRANDS HAIR UNISEX BRAMPTON ZAPRASZAMY wszystkich do nowo otwartego Salonu Fryzjerskiego Grazyny KMIĘCIK, która posiada 10-letnią praktykę w Polsce i 5-letnią w Kanadzie W listopadzie oferujemy ZNIZKE 50% na trwałą, oraz 30% na kolor i pasemka Wszystkie ceny bardzo dostepne 78 Queen Str West, Brampton TEL 457 - 3299</p>
<p>COPERNICUS MEAT PRODUCTS 79 Roncesvalles Ave TEL 536 - 4054</p> <p>Posiadamy swieze mieso wykrojone na zyczenie Szywni beczki balerony kielbasy na sposob polski oraz wiele innych wędlin i delikatesow ogorki kiszzone kapusze z beczki sledzie pierogi T S PAKULSKI</p>	<p>M-C DAIRY co.Ltd. PRODUCTS Dostarczamy wszystkie znane produkty mleczne do kazdego sklepu w Toronto Wyrabiamy kwasną smietane yogurt puslanke serwy biale i topione ZADAJCIE NASZYCH WYROBOW W SWOICH SKLEPACH Godziny otwarcia 7:00 do 4:00 212 Mavely St Tel 766-6711</p>	<p>ROCKWOOD DELICATESSEN 4141 Dixie Rd , TEL 624 - 1244</p> <p>Nowo otwarty sklep delikatesowy w Mississauga na Rockwood Mall pomiędzy Beaver Lumber & beer store Posiadamy wysmienite polskie i europejskie wędliny i wyroby delikatesowe oraz polskie gazety</p>	<p> QUALITY SAUSAGE BLOOR ST W 78 SIX POINT RD ISLINGTON THE QUEENSWAY</p> <p>SKLEP OTWARTY czwartki i piatki od 8 rano do 7 00 wiecz w soboty od 8 00 rano do 5 00 po pol</p>	<p>QUALITY SAUSAGE Meat Production Ltd 78 Six Point Rd , Etobicoke Ontario M8Z 2X2 TEL. 239 - 1281</p> <p>Nowo otwarta wytwornia wędlin oferuje po najniższych hurtowych cenach wyroby wędliniarskie i swieze miesa</p>
<p>KARL'S BUTCHER & GROCERY Wlasciciel Karol Jarzabek Posiadamy na skladzie zawsze swieze miesa, wędliny własnego wyrobu smaczne i swieze oraz importowane z Polski i Europy artykuły spozywcze 105 Roncesvalle Ave Toronto TEL 531 - 1622</p>	<p>FINE PIANO SERVICE Strojenie pianin i fortepianow, strojenia koncertowe, wszelkie naprawy Zgloszenia przyjmujemy w jezykach polskim, angielskim, niemieckim Toronto, TEL 249 - 8628</p>	<p>RENOVATION HOUSE Wykanczanie "basmentów", renowacja kuchni, łazienek, instalacji elektrycznych, malowanie, kafelki, sianki działowe renovation TEL 438 - 3943, 284-6719</p>	<p>HOMETARIO REAL ESTATE LTD & INSURANCE BROKERS Ltd ● KUPNO I SPRZEDAŻ NIERUCHOMOŚCI WSZELKIEGO RODZAJU ● UBEZPIECZENIA NA SAMOCHODY — OD OGNIA — KRA-DZIEŻY I INNE 171 Roncesvalles Ave Toronto TEL 531 - 3506</p>	<p>INTERNATIONAL VIDEO SERVICE oferuje obsługę video w systemie amerykańskim na terenie Polski Nagrywanie wszelkiego rodzaju spotkań i uroczystości itp. od 495 Odtwarzanie video kaset we wskazanych miejscach w kraju od 295 Swięteczne video-listy i życzenia jedno i dwu stronnie oraz wszelkie inne zlecenia Informacje 416 - 769 - 4366, 24 godz OBSLUGUJEMY CAŁĄ KANADĘ I USA VISA — MASTER CHARGE</p>
<p>jolanta interiors poleca ● konsultacje w urządzeniu wnętrza ● modne zasłony poziome i pionowe blinds ● wyposażenie nowoocześniejszych kuchni i łazienek ● srebrna biżuteria ● europejskie oświetlenie wnętrza ● pełny asortyment zabavek firm BRNO LITFA TILAS i AMBI ● szeroki asortyment importowanych prezentów 2368 Bloor St West Toronto Ont M6S1P5 Tel. 762 9638 762 - 9880</p>	<p> KURSY American social dancing AMERYKANSKI TANIEC TOWARZYSKI walce, tango, foxtroty, rumbly, cha-cha, samby, swing Informacje i rejestracja (416) 782 - 9776 Młodzież i dorośli</p>	<p>PRZEPROWADZKI BLISKIE I DALEKIE oraz wszelkie przewozy towarów Umiarkowane ceny Solidna i szybka obsługa TORONTO, Tel. 691-3161 JANUSZ <small>151 176</small></p>	<p>JOHN CZECHOWSKI UNIQUE SAUSAGE BOUTIQUE 650 The Queensway, Toronto TEL (416) 252 - 4567</p> <p>Najwyższej jakości wyroby delikatesowe - wędliniarskie własnej produkcji - wyroby mięsne oraz swieze mieso pierwszej klasy, 7 gatunkow pierogow własnej produkcji <small>208 217</small></p>	<p>POLSKA KSIĘGARNIA WYSŁĘKOWA POSIADA słowniki francuskie angielsko techniczne i inne książki do nauki jezykow kulinarne młodzieżowe bajki, religijne karty swięteczne MONTREAL, P Q P Box - 647 N D G H4A 3R1 Canada TEL (514) 489 - 0396</p>
<p>ONTARIO MEAT PRODUCTS LTD. 783 Queen St W TEL 364-7720 157 Roncesvalles Ave TEL 535 - 4648 NAJWYŻSZA JAKOSC! KONKURENCYJNE CENY! Swieze mieso serwy pieczywo w bogatym wyborze Europejskie wyroby delikatesowe DOSTARCZAMY DO DOMOW NA SPECJALNE OKAZJE WEDLUG CEN HURTOWYCH</p>	<p>ZAKŁAD FOTOGRAFICZNY ANKA & PETER 2374 Bloor Str W Toronto TEL 769 - 4488 Zdjęcia i portrety na rozne okazje</p>	<p>● zaproszenia dla krewnych z POLSKI ● oficjalny przedstawiciel PKO ● przeloty czarterowe i indywidualne do wszystkich krajow swiata ● formalności paszportowe, wizowe, legalizacje ● ubezpieczenia dla przybywających z wizytą - 3 miesiące \$ 95 00 ● tłumaczenia i akty notarialne Proszę zezłazac sie do naszej fachowej załogi EMPRESS TRAVEL AGENCY Ltd 185 Roncesvalles Ave , TORONTO, ONT M6R 2L5 (naprzeciw Credit Union) TEL 536 - 3554</p>	<p>RENEWAL Construction and Renovation Instalacje elektryczne renowacje łazienek kuchni wkładziny kafelki wykanczanie piwnic Bezplatna wycena TEL 249-5212 lub 742-1302</p>	<p>198</p>